

Ystadegau Blynyddol gan y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol (Prydain Fawr)

2021/ 2022

Cynnwys:

1	Crynodeb Gweithredol	4
2	Gwybodaeth am y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol	6
3	Cyd-destun o ran Polisiâu	7
4	Cronfa ddata'r FfAD/DRF	7
5	Ynghylch yr adroddiad hwn	8
6	Nodiadau ar ddehongli	8
7	Gwybodaeth am GambleAware	9
8	Asesiad o gyflawnrwydd data FfAD/DRF 2021/22	10
9	Nodweddion Cleientiaid	11
9.1	Oedran a rhywedd Cleientiaid	11
9.2	Ethnigrwydd Cleientiaid	13
9.3	Statws perthynas Cleientiaid	14
9.4	Statws cyflogaeth Cleientiaid	15
9.5	Cyfeiriadedd rhywiol cleientiaid	16
9.6	Cyfrifoldeb am blant	17
9.7	Crefydd cleientiaid	17
9.8	Proffil gamblo	18
9.8.1	Lleoliadau gamblo	18
9.8.2	Gweithgareddau gamblo	18
9.8.3	Hanes gamblo	20
9.8.4	Arian sy'n cael ei wario ar gamblo	23
9.8.5	Math y gamblo yn ôl oedran	26
9.8.6	Lleoliad gamblo yn ôl rhywedd	27
9.8.7	Lleoliad gamblo yn ôl grŵp ethnig	28
9.8.8	Gamblo yn ôl statws perthynas	29
9.8.9	Math y gamblo yn ôl statws cyflogaeth	30
9.9	Defnyddio dulliau hunan-eithrio	30
10	Mynediad at wasanaethau	31
10.1	Ffynhonnell yr atgyfeiriad ar gyfer triniaeth	31
10.2	Yn lle y clywyd am y gwasanaeth	32
10.3	Amseroedd aros am apwyntiad cyntaf	33
11	Ymgysylltiad	33
11.1	Cyfnod yr amser yn derbyn triniaeth	35
12	Canlyniadau triniaeth	35
12.1	Y rhesymau dros adael triniaeth	36
12.2	Sgorau difrifoldeb	38
12.2.1	Y sgorau sylfaenol a'r rhai diweddaraf ar gyfer difrifoldeb	39
12.2.2	Newid mewn sgorau difrifoldeb	43
12.2.2.1	MDGP	43
12.2.2.2	CORE-10	45
13	Tueddiadau	47
13.1	Tueddiadau o ran niferoedd sy'n cael triniaeth	47

14	Atodiadau	53
14.1	Eitemau data FfAD / DRF	53
14.1.1	Tabl Unigolion	53
14.1.1.1	Codau Tablau Unigolion	53
	P-F Rhyw:	54
	P-B Statws Cyflogaeth:	54
	P-C Statws Perthynas:	55
	P-D Cefndir Ethnig:	55
	P-E Diagnosis ychwanegol cleient:	56
	P-G Cyfeiriadedd Rhywiol:	56
	P-H Plant:	56
P-	57	
14.1.2	Tabl Hanes Gamblo	58
14.1.2.1	Codau Hanes Gamblo	60
	G-A Gweithgareddau a Lleoliadau Gamblo:	60
	G-B Colli swydd oherwydd gamblo	62
	G-C Perthynas yn chwalu oherwydd gamblo	62
	G-D Ennill swm mawr o arian yn gynnar	62
	G-E Dyled oherwydd gamblo	63
	G-F Amser a dreulir yn gamblo – yn y 30 diwrnod blaenorol:	63
	G-G Amser a dreulir yn gamblo – y cyfartaledd dyddiol dros y 30 diwrnod diwethaf:	63
	G-H Arian a gaiff ei wario ar gamblo – y cyfartaledd dyddiol dros y 30 diwrnod diwethaf:	63
	G-J Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ar adeg yr asesiad:	63
14.1.3	Tabl Atgyfeirio	64
14.1.3.1	Codau Atgyfeirio	64
	R-A Ffynhonnell yr atgyfeiriad	64
	R-F Yn lle y clywyd am y gwasanaeth (ar gyfer hunanatgyfeiriadau)	65
	R-B Dangosydd derbyn atgyfeiriad	65
	R-C Rheswm dros yr atgyfeiriad	65
	R-D Triniaeth flaenorol ar gyfer gamblo:	66
	R-E Rheswm Dros Orffen	66
	R-G Haen Driniaeth	67
14.1.4	Tabl Apwyntiadau	67
14.1.4.1	Codau Apwyntiadau	67
	A-A Presenoldeb	67
	A-E Lleoliad y Driniaeth	68
	A-B Pwrpas yr Apwyntiad	68
	A-C Cyfrwng yr apwyntiad	68
	A-F Mynychwyr triniaeth	69
	A-D Ymyrraeth a roddwyd:	69
	A-G Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ers yr apwyntiad diwethaf:	69
14.3	CORE-10	71

1 Crynodeb Gweithredol

Nodweddion y cleient

- Cafodd cyfanswm o 7,072 o unigolion eu trin o fewn y Gwasanaethau Triniaeth Gamblo Cenedlaethol (sy'n adrodd i'r Fframwaith Adrodd Data (FfAD/DRF)) ym Mhrydain Fawr rhwng Ebrill 2021 a Mawrth 2022.
- Roedd hyn yn cynnwys 5,996 o bobl a oedd yn profi ymddygiad gamblo problemus, a 1,076 o bobl a oedd yn cael eu heffeithio gan arferion gamblo rhywun arall ('rhai eraill a effeithir') neu mewn perygl o ddatblygu ymddygiad gamblo problemus.
- Roedd mwyafrif helaeth y cleientiaid (70%) yn nodi eu bod yn wrywod.
- Roedd tri chwarter (75%) y cleientiaid yn 44 oed neu iau. Adroddwyd y niferoedd uchaf yn y bandiau oedran 25-29 oed a 30-34 oed, sy'n cyfrif am gyfanswm o 39% o gleientiaid.
- Roedd 88% o gefndir ethnig gwyn, gan gynnwys 76% a oedd yn Wyn Prydeinig a 5% a oedd yn Wyn Arall. Y cefndiroedd ethnig mwyaf cyffredin a adroddwyd wedyn oedd Asiaidd ac Asiaidd Prydeinig (6%), a Du neu Ddu Prydeinig (3%) neu Gymysg (3%).
- Roedd mwyafrif y cleientiaid mewn perthynas (36%) neu'n briod (27%). Roedd 30% yn sengl, 4% wedi gwahanu a 2% wedi cael ysgariad.
- Roedd y mwyafrif o'r cleientiaid yn gyflogedig (73%), gyda 11% yn nodi eu bod yn byw gyda salwch hirdymor a/neu anabledd ac nad oeddent yn gweithio, roedd 9% yn ddi-waith, roedd 3% yn nodi eu bod yn gofalu am aelodau teulu/y cartref ac nad oeddent yn gweithio, roedd 2% wedi ymddeol, ac roedd 2% yn fyfyrwyr.
- Roedd cyfran y cleientiaid a oedd yn ceisio cael cymorth o ganlyniad i arferion gamblo rhywun arall wedi cynyddu o 10% yn 2015/16 i 14% yn 2021/22.
- Roedd cyfran y cleientiaid benywaidd a oedd yn gamblo wedi cynyddu o 13% yn 2015/16 i 21% yn 2021/22.

Ymddygiad gamblo

- Roedd sgorau'r Mynegai Dirifoldeb Gamblo Problemus (MDGP/PGSI)¹ yn dangos bod y mwyafrif o gleientiaid sy'n gamblo (92%) yn cael eu dosbarthu'n 'bobl â phroblem gamblo', fel y diffinnir gan y raddfa hon (h.y. roedd ganddynt sgôr o wyth neu fwy) ar adeg eu hasesiad cychwynnol ar gyfer derbyn triniaeth.
- Y lleoliad mwyaf cyffredin ar gyfer gamblo oedd ar-lein, a ddefnyddiwyd gan 75% o gleientiaid. Siopau betio oedd y lleoliad mwyaf cyffredin wedyn, a ddefnyddir gan 30% o bobl sy'n gamblo. Roedd yn amlwg fod defnyddio gwasanaethau ar-lein yn uwch ymysg grwpiau oedran iau.
- Rhwng 2015/16 a 2021/22, roedd y gyfran a oedd yn adrodd am ddefnyddio gwasanaethau gamblo ar-lein wedi cynyddu o 57% i 75%. Yn yr un cyfnod, roedd y gyfran a oedd yn defnyddio siopau betio wedi gostwng o 56% i 30%.
- Ymysg gwasanaethau ar-lein, y gweithgaredd mwyaf cyffredin oedd gamblo drwy slotiau casino (38% o gymharu â 32% yn 2020/21), a ddilynwyd gan ddigwyddiadau chwaraeon (20% o gymharu â 27% yn 2020/21) a gemau bwrdd casino (12% o gymharu â 21% yn 2020/21).

¹ Gweler yr Atodiad, adran 13.2

- Ymysg siopau betio, peiriannau gemau oedd y math mwyaf cyffredin o gamblo (17%), a ddilynwyd gan ddigwyddiadau chwaraeon (10%) a cheffylau (7%).
- O gymharu â phobl Wyn neu Wyn Prydeinig sy'n gamblo, roedd y rheiny a oedd yn nodi eu bod yn Ddu neu'n Ddu Prydeinig yn fwy tebygol o ddefnyddio siopau betio (44% o gymharu â 30%) neu gasinos (17% o gymharu â 7%). Roedd y rheiny a oedd yn nodi eu bod yn Asiaidd neu'n Asiaidd Prydeinig hefyd yn fwy tebygol o ddefnyddio siopau betio (44%) neu gasinos (17%).
- Roedd mwyafrif y bobl sy'n gamblo (63%) yn adrodd bod ganddynt ddyled oherwydd eu gamblo. Roedd 11% wedi colli swydd o ganlyniad i'w gamblo, ac roedd 26% wedi cael profiad o berthynas yn chwalu oherwydd eu gamblo. Ar adeg cyflwyno i wasanaethau gamblo, roedd cleientiaid yn adrodd eu bod wedi dechrau gamblo, ar gyfartaledd (canolrif), 10 mlynedd ynghynt.
- Y gwariant canolrifol a adroddwyd gan bobl a oedd wedi bod yn gamblo yn y 30 diwrnod blaenorol cyn iddynt gael eu hasesu oedd £1,000, gyda 50% yn gwario mwy na hyn.

Ymgysylltu â thriniaeth

- Roedd mwyafrif yr atgyfeiriadau i gael triniaeth yn cael eu gwneud gan y Llinell Gymorth Gamblo Genedlaethol (57%), a ddilynwyd gan hunanatgyfeiriadau (26%).
- O ran cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22, cafodd 50% eu hapwyntiad cyntaf o fewn pum diwrnod ar ôl cysylltu, a 75% o fewn 12 diwrnod.
- Ymysg y rheiny sy'n derbyn ac yn gorffen eu triniaeth o fewn 2021/22, roedd y driniaeth yn para am gyfartaledd (canolrif) o 10 wythnos. Yn gyffredinol, derbyniodd y cleientiaid ganolrif o wyth apwyntiad o fewn eu cyfnod o driniaeth.

Canlyniadau'r driniaeth

- Ymysg y cleientiaid y daeth eu triniaeth i ben yn ystod 2021/22, cwblhaodd y mwyafrif (63%) y driniaeth a drefnwyd. Mae hyn gynnydd o 59% yn 2015/2016, pan gasglwyd y data gyntaf.
- Roedd ychydig o dan draean ohonynt (30%) wedi gadael y driniaeth a drefnwyd cyn yr adeg yr oedd i fod i orffen, a oedd yn ostyngiad o'r ganran o 35% yn 2015/16.
- Ymysg pobl sy'n gamblo, bu gwellhad yn y sgorau MDGP gyda chyfartaledd (canolrif) o 12 pwynt rhwng yr apwyntiad cynharaf a'r un olaf yn y driniaeth.
- Ar y pwynt diweddaraf yn y driniaeth, roedd gan 72% sgôr MDGP o lai nag 8 (y torbwynt ar gyfer diffinio rhywun yn 'gamlwr problemus' ar y raddfa MDGP), o gymharu ag 8% ar ddechrau'r driniaeth.
- Gwelwyd gwelliannau yn y sgôr MDGP ar gyfer 80% o bobl sy'n gamblo, gan gynnwys 92% ymysg y rheiny a oedd wedi cwblhau eu triniaeth, o gymharu â 62% o'r rheiny a oedd yn rhoi'r gorau iddi.
- Ar ddiwedd y driniaeth, diffiniwyd bod 60% o gleientiaid yn 'is na'r torbwynt clinigol' ar raddfa CORE-10², o gymharu â dim ond 20% a'r ddechrau'r driniaeth.
- Gwelwyd gwelliannau yn y sgôr CORE-10 o ran 86% o gleientiaid a oedd yn cwblhau eu triniaeth, o gymharu â 53% o'r rheiny a oedd yn rhoi'r gorau iddi.

2 Gwybodaeth am y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol

Mae'r Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol (GTGC/NGTS) yn rhwydwaith o sefydliadau sy'n gweithio gyda'i gilydd i ddarparu triniaeth a chefnogaeth gyfrinachol ar gyfer unrhyw un sy'n profi niwed sy'n gysylltiedig â gamblo, naill ai fel rhywun sy'n gamblo neu rywun a effeithir gan arferion gamblo rhywun arall. Ceir mynediad i'r GTGC am ddim ledled Lloegr, yr Alban a Chymru. Comisiynir y GTGC gan GambleAware, sef elusen annibynnol sy'n dyfarnu grantiau ac yn mabwysiadu dull iechyd cyhoeddus er mwyn lleihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo. Ble bynnag y mae rhywun yn cysylltu â rhwydwaith y GTGC, mae'r darparwyr yn gweithio ochr yn ochr â'i gilydd drwy lwybrau atgyfeirio i gyflawni'r pecyn gofal mwyaf addas.

Mae'r data ar gyfer y cyfnod 2021/22 a geir o fewn yr adroddiad hwn yn ymdrin â gwybodaeth a gyflwynwyd gan y sefydliadau a ganlyn, gyda manylion y gwasanaethau a ddarperir ganddynt wedi'u rhestru isod.

Mae GamCare³ a'i rwydwaith o bartneriaid yn cynnig:

- Triniaeth ar-lein a gefnogir gan gysylltiad rheolaidd â therapydd, sydd ar gael ar adegau ac mewn manau sy'n gyfleus i'r cleient dros gyfnod o wyth wythnos.
- Cymorth a thriniaeth therapiwtig un-i-un, wyneb-yn-wyneb, ar-lein a thros y ffôn ar gyfer pobl â phroblemau gamblo, yn ogystal â ffrindiau ac aelodau teulu sy'n cael eu heffeithio gan gamblo.
- Cyrsiau Adfer Gamblo a gyflwynir wyneb-yn-wyneb neu ar-lein dros gyfnod o rhwng chwech i wyth wythnos.

Mae Cymdeithas Gordon Moody yn cynnig:

- Canolfannau Triniaeth Preswyl – dwy ganolfan arbenigol unigryw, sy'n darparu rhaglen driniaeth breswyl ddwys ar gyfer dynion ag anhwylder gamblo dros gyfnod o 14 wythnos.
- Tai/Llety Adferiad - llety arbenigol i'r rheiny sydd wedi cwblhau'r rhaglenni triniaeth ond sydd angen cymorth ychwanegol i'w hadfer rhag mynd yn ôl i'w hen arferion gamblo.
- Rhaglen Encilio a Chwrsela – rhaglenni encilio ar gyfer cohortau o ferched yn unig a cohortau o ddynion yn unig, sy'n cyfuno arosiadau preswyl byr gyda chymorth chwrsela yn y cartref.

Mae Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Canol a Gogledd-orllewin Llundain (Clinig Trin Gamblo Problemus Llundain) yn cynnig:

- Gwasanaethau therapi ac adfer arbenigol ar gyfer pobl â dibyniaethau a effeithir gan ddiabyniaeth ar gamblo, yn ogystal â'r rheiny sy'n dioddef problemau iechyd meddwl, fel iselder, gorbryder, trawma ac sy'n teimlo fel lladd eu hunain. Maent hefyd yn darparu help i bobl sy'n agos i'r rheiny sy'n gaeth i gamblo, fel aelodau teulu, partneriaid a gofalwyr.

Mae Gwasanaeth Gamblo GIG Gogledd Lloegr, a ddarparwyd gan Ymddiriedolaeth Partneriaeth Sefydledig GIG Leeds ac Efrog yn cynnig:

- Gwasanaethau therapi ac adfer arbenigol ar gyfer pobl â dibyniaethau a effeithir gan ddiabyniaeth ar gamblo, yn ogystal â'r rheiny sy'n dioddef problemau iechyd meddwl, fel iselder,

³ Yn ychwanegol, mae GamCare yn gweithredu'r Llinell Gymorth Genedlaethol sy'n cynnig sgysiau cymorth byw dros y ffôn ac ar-lein ac sy'n darparu cefnogaeth yn syth i unigolion ac atgyfeiriad i'r gwasanaeth triniaeth. Yn ogystal, mae GamCare yn cynnig gwybodaeth a chyngor drwy'u gwefan, fforymau a gymedrolir ac ystafelloedd sgwrsio ar-lein ar gyfer grwpiau. Nid yw'r gwasanaethau hyn o fewn cwmpas y data a gyflwynir yn yr adroddiad hwn.

gorbryder, trawma ac sy'n teimlo fel lladd eu hunain. Maent hefyd yn darparu help i bobl sy'n agos i'r rheiny sy'n gaeth i gamblo, fel aelodau teulu, partneriaid a gofalwyr.

Mae angen i ddarparwyr triniaeth a ariennir gan GambleAware gyflwyno setiau data chwarterol mewn fformat safonol⁴. Sylfaen yr adroddiad hwn yw dadansoddi'r cyflwyniadau hyn.

3 Cyd-destun o ran Polisiâu

Ar adeg cyhoeddi hwn, mae GambleAware ac eraill yn y sector yn disgwyl am gyhoeddi'r Papur Gwyn ar Gamblo sy'n amlinellu cynigion y Llywodraeth ar gyfer diwygio Deddf Gamblo 2005. Mae GambleAware yn dadlau'n gryf dros gyflwyno ardoll orfodol ar y diwydiant gamblo y dylid ei chynnwys o fewn yr adolygiad. Byddai cynnwys ardoll o'r fath yn sicrhau cyllid hirdymor, cynaliadwy a thryloyw ar gyfer y gwasanaethau hanfodol sydd eu hangen i atal a lleihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo.

Mae'n debygol y bydd y Papur Gwyn sydd ar y gweill yn arwain at newidiadau i'r sector. Mae GambleAware wedi ymrwmo i fynd i'r afael â niwed sy'n gysylltiedig â gamblo fel mater iechyd cyhoeddus, a bydd yn parhau i wneud hynny wrth fynd ymlaen. Fel rhan o'n strategaeth sefydliadol ar gyfer 2021-2026, gwnaethom yr ymrwymiad a ganlyn, sef "gwella cydlyniaeth, hygyrchedd, amrywiaeth, ac effeithiolrwydd y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol". Yn ein rôl ehangach fel comisiynydd strategol, rydym eisiau sicrhau ein bod yn gwella ein canlyniadau, ynghyd â'r modd yr ydym yn eu mesur, i sicrhau bod y system newydd o'r ansawdd gorau y gallai fod. Bydd y rôl arweinyddol hon hefyd yn sicrhau bod y sylw ar ddiogelwch defnyddwyr gwasanaeth yn parhau i fod o'r pwys mwyaf, ac y cefnogir darparwyr triniaethau yn y dyfodol i gyflawni eu cyfrifoldebau o ran sicrhau ansawdd eu gwasanaethau a'u gwella.

4 Cronfa ddata'r FfAD/DRF

Caiff y broses o gasglu data am gleientiaid sy'n derbyn triniaeth trwy'r GTGC ei rheoli trwy system a gydlynir yn genedlaethol o'r enw'r Fframwaith Adrodd Data ('Data Reporting Framework', DRF), a gychwynwyd yn 2015. Mae darparwyr gwasanaethau triniaeth yn casglu data am eu cleientiaid a'u triniaethau trwy systemau rheoli achosion pwrpasol, yn unol â'r FfAD. Darperir y data hwn wedyn dan ffugenw a chaiff ei uwchlwytho i system ganolog. Nodir eitemau data a gaiff eu casglu a'u huwchlwytho gan y darparwyr triniaeth ym Manyleb y FfAD⁵, a ddarperir yn yr atodiad i'r adroddiad hwn. Cesglir data gan ddefnyddio pedwar tabl ar wahân sy'n darparu manylion am nodweddion cleientiaid, eu hanes o ran gamblo, manylion am atgyfeiriadau ac apwyntiadau. Mae'r FfAD yn creu set ddata graidd gydgyssylltiedig, a gesglir i ddarparu adroddiadau cyson y gellir eu cymharu ar lefel genedlaethol.

4 <https://about.gambleaware.org/media/2147/gambleaware-drif-specification-june-16.pdf>
5 https://www.begambleaware.org/sites/default/files/2021-11/DRF%20Specification_2.94.pdf

5 Ynghylch yr adroddiad hwn

Mae'r adroddiad hwn yn crynhoi gwybodaeth am gleientiaid asiantaethau'r GTGC, ac yn darparu manylion am nodweddion cleientiaid, eu gweithgareddau a'u hanes o ran gamblo, ynghyd â thriniaethau a dderbynnir a'u canlyniadau. Fe'i cyfyngir i gleientiaid a oedd wedi mynychu o leiaf un apwyntiad ar gyfer eu hasesu, neu eu bod wedi derbyn triniaeth strwythuredig o fewn y cyfnod adrodd, ac felly nid yw'n cynrychioli holl weithgareddau'r asiantaethau sy'n adrodd, ac nid yw ychwaith yn dal gwybodaeth am unrhyw weithgareddau a gyflawnir gan unrhyw asiantaethau nad ydynt yn darparu adroddiadau ar gyfer y system FfAD. Mae'n darparu crynodeb a adroddir yn gyson, y gellir ei gymharu o un flwyddyn i'r llall. Yr asiantaethau sy'n adrodd i'r FfAD ar gyfer y flwyddyn 2021/2022 yw Gamcare, Gordon Moody, Ymddiriedolaeth Sefydledig GIG Canol a Gogledd-orllewin Llundain (Clinig Trin Gamblo Problemus Llundain) a Gwasanaeth Gamblo GIG Gogledd Lloegr.

6 Nodiadau ar ddehongli

Bydd cyfansymiau ar gyfer gwasanaethau'n cael eu symio i ddarparu amcangyfrif o lefelau triniaeth cenedlaethol. Ar lefel gwasanaeth, defnyddir codau cleientiaid i wahaniaethu un cleient o'r llall heb yr angen am wybodaeth i'w hadnabod, fel eu henw a'u dyddiad geni. Os yw cleientiaid yn mynychu mwy nag un gwasanaeth o fewn y cyfnod adrodd, fe gânt eu cyfrif gan bob gwasanaeth a fynychwyd ganddynt ac felly gellir eu 'cyfrif ddwywaith' o fewn y system. Felly dylid dehongli cyfanswm y nifer a gyflwynir yn yr adroddiad hwn fel amcangyfrif o union nifer y cleientiaid sy'n derbyn triniaeth o fewn asiantaethau sy'n cymryd rhan. Gellir amcangyfrif lefel y gorgyffwrdd rhwng gwasanaethau trwy gynnwys cod dan ffugenw, sy'n cyd-fynd â llythrennau cyntaf enwau cleientiaid, ynghyd â'u dyddiad geni a'u rhywedd. Yn 2021/22, amcangyfrifwyd bod 119 (1.7%) o gleientiaid wedi'u hadrodd gan fwy nag un darparwr gwasanaeth.

Gall cleientiaid gwasanaethau triniaeth gamblo naill ai fod yn bobl sy'n profi ymddygiad gamblo problemus eu hunain, yn bobl a effeithir gan broblem gamblo rhywun arall yn anuniongyrchol (a elwir yn aml yn 'rai eraill a effeithir'), neu'n bobl sy'n ystyried eu bod nhw eu hunain mewn perygl o ddatblygu ymddygiad gamblo problemus. O fewn yr adroddiad hwn, rydym yn cyfuno'r ail a'r trydydd o'r grwpiau uchod er mwyn categorio cleientiaid fel naill ai 'pobl sy'n gamblo' neu 'gleientiaid eraill'. Cyflwynir data am nodweddion cleientiaid a'u hymgysylltiad â thriniaethau ar gyfer y ddau gategori o gleientiaid. Ni chaiff manylion am weithgareddau gamblo a hanes unigolion o ran eu harferion gamblo ond eu cyflwyno ar gyfer cleientiaid y nodwyd eu bod yn bobl sy'n gamblo.

O fewn yr adroddiad hwn, cyflwynir cyfartaleddau fel cymedrau neu ganolrifau, neu weithiau'r ddau. Gan fod gwerthoedd unigol eithaf yn effeithio'r cymedr ond nid y canolrif, yn aml, ffeirir y canolrif.

I osgoi cymharu ar draws mesurau a chanddynt niferoedd isel o ymatebion, nid yw'r tablau yn yr adroddiad hwn ond yn cymharu ar draws categorïau os cafwyd o leiaf 100 o ymatebion o fewn y categori (h.y. rhes neu golofn tabl). Mae'r rhestr lawn o gategoriâu ar gael ym manyleb y data yn adran 13.1 o'r atodiad.

Roedd y cyfnod triniaeth, Ebrill 1af 2021 i Fawrth 31ain 2022, yn cyd-daro â'r pandemig Covid-19. Yn ystod y cyfnod hwn, roedd yr hawl i symud a chael mynediad i leoliadau cyhoeddus wedi'i gyfyngu ar adegau. Gellir cael manylion y cyfnodau clo a'r cyfyngiadau ledled Prydain Fawr yma:

- [Lloegr](#):
- [Yr Alban](#):
- [Cymru](#):

O fewn y cyfnodau clo, cyfyngwyd ar fynediad i wasanaethau a ddiffinnir fel rhai hanfodol. Roedd lleoliadau o fewn y sector lletygarwch ac adloniant, fel tafarnau, bwytai a sinemâu, ond hefyd siopau betio, casinos a neuaddau bingo, wedi cau yn ystod y cyfnodau clo, ac yn destun cyrffwiau a chyfyngiadau o ran cadw pellter y tu allan i'r cyfnodau hynny.

7 Gwybodaeth am GambleAware

GambleAware⁶ yw'r brif elusen sy'n gweithio i gadw pobl yn ddiogel rhag niwed sy'n gysylltiedig â gamblo. Rydym yn gwneud hyn drwy arwain ymgyrchoedd iechyd cyhoeddus a chomisiynu'r gwaith o drawsnewid triniaethau, dulliau addysgu a gwasanaethau ataliol ym Mhrydain Fawr.

Rydym yn cydweithio'n agos â'r GIG, clinigwyr, llywodraeth leol a'r llywodraeth genedlaethol, darparwyr triniaeth ar gyfer problemau gamblo, yn ogystal â gwasanaethau eraill fel rhai iechyd meddwl, gwasanaethau i bobl sy'n defnyddio cyffuriau ac alcohol, gwasanaethau sy'n gweithio i leihau niwed, ynghyd â gwasanaethau cyfiawnder cymdeithasol, i sicrhau bod y system gyfan yn cydweithio i helpu pobl sy'n dioddef o niwed sy'n gysylltiedig â gamblo.

Mae gan GambleAware system lywodraethu eithriadol o gryf, ac rydym yn atebol i'r Comisiwn Elusennau. Mae ein Bwrdd annibynnol o ymddiriedolwyr yn arweinwyr o fewn y GIG a'r sector iechyd cyhoeddus, ac rydym yn gweithio ochr yn ochr â'r DCMS, DHSC, OHID a'r Comisiwn Gamblu, ac mae'r rheiny sydd â phrofiad bywyd o niwed sy'n gysylltiedig â gamblo yn arwain ein gwaith.

Rydym hefyd yn bartner anfasnachol â'r Sefydliad Cenedlaethol dros Ymchwil Iechyd (NIHR). Mekanwaith effeithiol i gysoni gwaith llawer o sefydliadau ym maes lleihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo fel rhan o gynghrair o arbenigedd – sef y modd gorau o sicrhau bod cefnogaeth yn cyrraedd y rheiny sydd ei hangen.

Mae GambleAware yn ymrwymedig i ddeall sut i atal y niwed a achosir gan gamblo, ac yn gwneud hyn trwy fabwysiadu dull iechyd cyhoeddus ar gyfer lleihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo. Cyflawnir hyn trwy ddod â'r sector cyhoeddus a phartneriaid o blith elusennau ynghyd i ddarparu gwasanaethau arloesol ac effeithiol a gaiff eu targedu i helpu i leihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo. Dan arweiniad strategaethau a thystiolaeth, mae GambleAware yn canolbwyntio ar wneud penderfyniadau'n seiliedig ar dystiolaeth i gyflawni ein gweledigaeth ac i ddod ag arbenigedd o'r sector cyhoeddus a'r trydydd sector ynghyd i greu rhwydwaith o wasanaethau ataliol a thriniaeth.

6 Ceir gwybodaeth am GambleAware a'i system lywodraethu yn <https://about.gambleaware.org/about/>

Ar ben hynny, arweinir GambleAware gan y fframwaith ar gyfer atal niwed, fel y nodir yn y Strategaeth Genedlaethol i Leihau Niwed sy'n Gysylltiedig â Gamblo. Fel rhan o hyn, roedd GambleAware, yn ei strategaeth sefydliadol ar gyfer 2021-2026 yn ymrwmo i'r nodau a ganlyn, sef "gwella cydlyniaeth, hygyrchedd, amrywiaeth, ac effeithiolrwydd y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol". Yn unol â'r ymrwymiad hwn, datblygodd GambleAware strategaeth gomisiynu hirdymor ar gyfer y Gwasanaeth Triniaeth Gamblo Cenedlaethol (GTGC) yn Nhachwedd 2021, i sicrhau ei fod yn mynd ati'n effeithiol i leihau niwed sy'n gysylltiedig â gamblo ledled Prydain Fawr. Cyhoeddwyd Bwriadau Comisiynu GambleAwarae ym mis Medi 2022. O 1 Ebrill 2023, bydd y llinell gymorth wedi'i hadnewyddu, darperir gwasanaethau rhanbarthol mwy integredig, ynghyd â mwy o gymorth ar gyfer cael triniaeth breswyl. Bydd y newidiadau hyn yn caniatáu i'r GTGC ymateb i anghenion cynyddol pobl sydd mewn perygl o niwed sy'n gysylltiedig â gamblo yn fwy effeithiol, trwy alluogi a chefnogi darparwyr gwasanaeth i weithio'n agos ag Awdurdodau Lleol a phartneriaid lleol i gyflenwi cymorth wedi'i dargedu.

8 Asesiad o gyflawnrwydd data FfAD/DRF 2021/22

Dengys Tabl 1 isod lefel gwblhau'r manylion a gymerir ar adeg asesu cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22. Mae eu cwblhau yn awgrymu y gofynnwyd y cwestiwn ac y cofnodwyd manylion ar y system, gan gynnwys lle cafwyd yr ateb 'heb ei nodi' neu 'ddim yn hysbys'. Nid yw manylion gweithgareddau gamblo a hanes cleientiaid o ran arferion gamblo yn cael eu casglu fel mater o drefn ar gyfer cleientiaid nad ydynt eu hunain yn gamblo, felly mae lefelau cyflawnrwydd gwybodaeth ynglŷn â gamblo yn ymwneud yn unig a chleientiaid y nodwyd eu bod yn bobl sy'n gamblo. Mae gan y mwyafrif o eitemau data gyfraddau cwblhau uchel, sy'n helpu i gryfhau cymariaethau â blynyddoedd blaenorol.

Tabl 1 Lefel gwblhau meysydd data penodol

Eitem ddata	Lefel gwblhau
Rheswm dros yr atgyfeiriad	100%
Ffynhonnell yr atgyfeiriad	99.9%
Rhywedd	99.4%
Ethnigrwydd	98.1%
Statws cyflogaeth	97.6%
Statws perthynas	98.0%
Crefydd	43.0%
Cyfeiriadedd rhywiol	52.3%
Yn gofalu am blant	85.3%
Yr Awdurdod Lleol y preswylir ynddo	96.6%
Prif weithgaredd gamblo*	95.8%
Arian a gaiff ei wario ar gamblo (y mis)*	88.1%
Colli swydd*	99.6%
Perthynas yn chwalu*	99.3%
Ennill swm mawr o arian yn gynnar*	99.3%
Dyled o ganlyniad i gamblo*	96.7%
Hanes gamblo'r cleient yn nhermau amser*	89.1%
Oedran dechrau (o ran gamblo problemus)*	92.5%
Nifer y diwrnodau yn gamblo bob mis*	86.6%
Defnydd o ddulliau hunan-eithrio*	72.8%

* Pobl sy'n gamblo'n unig

9 Nodweddion Cleientiaid

Adroddwyd y cafodd cyfanswm o 7,072 o unigolion eu trin gan ddarparwyr GTGC yn 2021/22. Mae hyn yn cynnwys 6,467 (91%) o breswylwyr yn Lloegr, 222 (3%) yn yr Alban a 316 yng Nghymru (4%), ac nid oedd y wybodaeth hon ar gael ar gyfer 1% ohonynt.

Roedd y mwyafrif o'r cleientiaid hyn yn bobl sy'n gamblo (5,996; 85%), gyda 971 (14%) yn 'rai eraill a effeithir'. Roedd nifer fechan o atgyfeiriadau (105, 2%) yn ymwneud â chleientiaid nad oeddent yn bobl sy'n gamblo ond eu bod yn ystyried eu bod mewn perygl o ddatblygu problem gamblo (gweler adran 6).

Roedd chwarter (24%) y cleientiaid a welwyd yn 2021/22 ar gyfer triniaeth fynych (cleientiaid a welwyd yn flaenorol gan y gwasanaeth sy'n adrodd neu wasanaeth arall).

9.1 Oedran a rhywedd Cleientiaid

Roedd gan gleientiaid oedran canolrifol o 35 mlwydd oed ar adeg eu hatgyfeirio, gyda thri chwarter (75%) ohonynt yn 44 oed neu iau. Adroddwyd y niferoedd uchaf o gleientiaid yn y bandiau oedran 25–29 (18%) a 30–34 (21%) (Tabl 2). Roedd gan gleientiaid nad oeddynt yn gamblo oedran canolrifol o 40 mlwydd oed, ac yn fwy tebygol na phobl sy'n gamblo o fod yn y bandiau oedran dros 50 oed (Tabl 3).

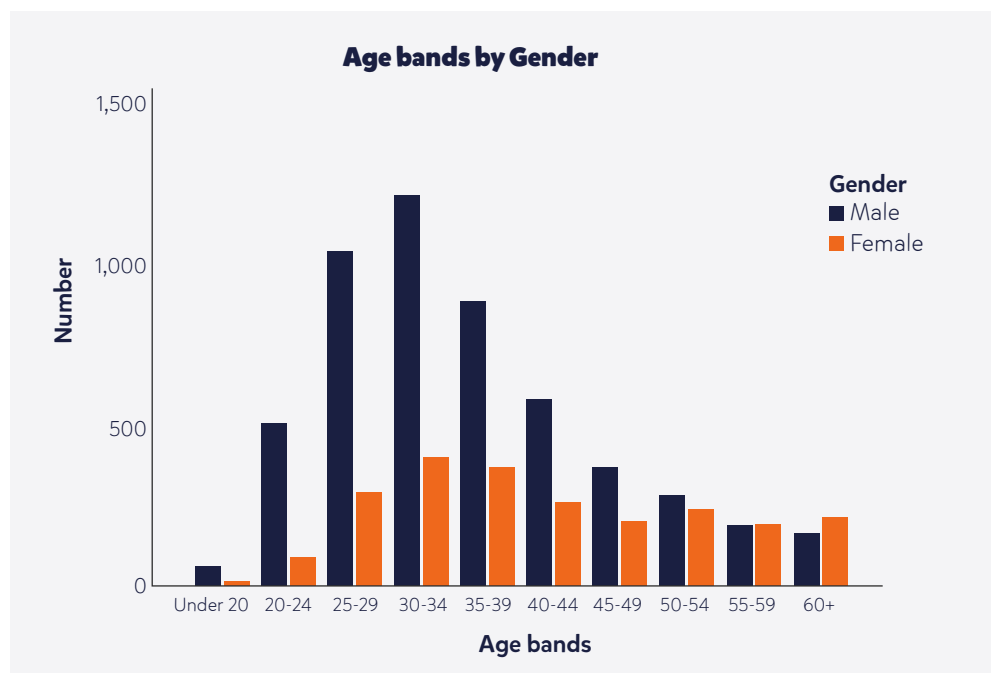
Roedd mwyafrif helaeth y cleientiaid (70%) yn wrywod. Mae hyn yn cymharu â 49% yn y boblogaeth yn gyffredinol ym Mhrydain Fawr⁷. Roedd tri deg un (0.4%) o gleientiaid yn nodi rhywedd heblaw am wrywaidd neu fenywaidd (trawsryweddol benyw i wryw, gwryw i fenyw, neu gategori rhywedd amhenodol). Roedd y dosbarthiad oedran yn amrywio yn ôl rhywedd (Tabl 2 a Ffigur 1), gyda dosbarthiad benywod yn ôl oedran yn fwy cyfartal, gan gynnwys cyfran uwch yn y grwpiau oedran hŷn (40+) o gymharu â gwrywod. Roedd hyn yn arwain at oedran canolrifol uwch o 39 oed ar gyfer benywod, o gymharu â 34 oed ar gyfer gwrywod. Cafwyd cryn wahaniaeth o ran rhyw yn ôl math y cleient (Tabl 4) gyda 79% o bobl sy'n gamblo yn wrywaidd, o gymharu â dim ond 19% o gleientiaid eraill.

Tabl 2 Oedran a rhywedd cleientiaid

Bandiau Oedran		Gwryw			Benyw			Cyfanswm y Cleientiaid	
		N	Col %	Rhes %	N	Col %	Rhes %	N	Col %
Bandiau Oedran	< 20	63	1.3%	87.5%	9	0.4%	12.5%	73	1.0%
	20-24	469	9.6%	83.8%	91	4.3%	16.3%	569	8.1%
	25-29	953	19.5%	78.0%	269	12.7%	22.0%	1241	17.6%
	30-34	1115	22.9%	75.0%	371	17.6%	25.0%	1503	21.3%
	35-39	810	16.6%	70.2%	344	16.3%	29.8%	1164	16.5%
	40-44	530	10.9%	68.8%	240	11.4%	31.2%	773	10.9%
	45-49	343	7.0%	64.5%	189	8.9%	35.5%	538	7.6%
	50-54	262	5.4%	54.1%	222	10.5%	45.9%	488	6.9%
	55-59	175	3.6%	49.4%	179	8.5%	50.6%	358	5.1%
	60+	159	3.3%	44.5%	198	9.4%	55.5%	361	5.1%
	Cyfanswm*	4879	100.0%	69.8%	2112	100.0%	30.2%	7068	100.0%
	Ar goll	2			1			4	
	Cyfanswm y cleientiaid	4881			2113			7072	

*Categories of gender with less than 100 clients were excluded from this table. See section 13.1.1.1 for full categories.

Ffigur 1 Oedran a rhywedd cleientiaid ar adeg eu hatgyfeiriol

Tabl 3 Bandiau oedran yn ôl math y cleient

Bandiau oedran	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill	
	%	N	%	N
Under 20	69	1.2%	4	0.4%
20-24	524	8.7%	45	4.2%
25-29	1121	18.7%	120	11.2%
30-34	1336	22.3%	167	15.5%
35-39	1014	16.9%	150	14.0%
40-44	660	11.0%	113	10.5%
45-49	447	7.5%	91	8.5%
50-54	365	6.1%	123	11.4%
55-59	254	4.2%	104	9.7%
60+	203	3.4%	158	14.7%
Cyfanswm	5993	100.0%	1075	100.0%
Ar goll	3		1	
Cyfanswm y cleientiaid	5996		1076	

Tabl 4 Rhywedd yn ôl math y cleient*

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill	
	%	N	%	N
Gwryw	4682	78.9%	199	18.8%
Benyw	1251	21.1%	862	81.2%

*Ni chynhwyswyd categorïau rhywedd â llai na 100 gleientiaid yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau llawn.

9.2 Ethnigrwydd Cleientiaid

Roedd bron i naw o bob deg o'r cleientiaid (88%) o gefndir ethnig Gwyn (Tabl 5), gan gynnwys 76% a oedd yn Wyn Prydeinig a 5% o gategori Gwyn Arall. Y cefndiroedd ethnig a adroddwyd fwyaf wedyn oedd Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig (6%), Du neu Ddu Prydeinig (3%), a Chymysg (3%). Mae hyn yn cymharu â chyfrannau⁸ cenedlaethol (DU) o 87% yn Wyn neu Wyn Prydeinig, 7% yn Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig, a 3% yn Ddu neu Ddu Prydeinig a Chymysg (3%).

Er nad oedd unrhyw wahaniaethau mawr yn bodoli rhwng y rhywiau o fewn categorïau a ddiffiniwyd gan ethnigrwydd (Tabl 6), roedd cyfran uwch o gleientiaid gwryw yn Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig na rhai benyw (7% o gymharu â 4%) neu'n Ddu neu Ddu Prydeinig (3% o gymharu â 2%).

Tabl 5 Ethnigrwydd cleientiaid

		Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
		N	%	N	%	N	%
Gwyn neu Wyn Prydeinig	Prydeinig	4509	80.7%	729	74.5%	5238	79.8%
	Gwyddelig	54	1.0%	13	1.3%	67	1.0%
	Ewropeaidd	126	2.3%	27	2.8%	153	2.3%
	Arall	224	4.0%	92	9.4%	316	4.8%
Du neu Ddu Prydeinig	Affricanaidd	72	1.3%	13	1.3%	85	1.3%
	Caribiaidd	60	1.1%	3	0.3%	63	1.0%
	Arall	32	0.6%	4	0.4%	36	0.5%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig;	Bangladeshaid	33	0.6%	5	0.5%	38	0.6%
	Indiaidd	112	2.0%	25	2.6%	137	2.1%
	Pacistanaid	61	1.1%	5	0.5%	66	1.0%
	Tsieiniaidd	11	0.2%	4	0.4%	15	0.2%
	Arall	97	1.7%	24	2.5%	121	1.8%
Cymysg	Gwyn ac Asiaidd	33	0.6%	7	0.7%	40	0.6%
	Gwyn a Du Affricanaidd	19	0.3%	2	0.2%	21	0.3%
	Gwyn a Caribiaidd Du	38	0.7%	8	0.8%	46	0.7%
	Arall	92	1.6%	16	1.6%	108	1.6%
Grŵp ethnig arall		14	0.3%	1	0.1%	15	0.2%
	Cyfanswm	5587	100.0%	978	100.0%	6565	100.0%
	Ar goll/Heb ei nodi	409		98		507	
	Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

8 Y Swyddfa Ystadegau Gwladol. Cyfrifiad 2011 y DU. Dylid nodi bod cyfrannau'r DU yn cynnwys Gogledd Iwerddon, nad yw o fewn cwmpas y GTGC.

Tabl 6 Ethnigrwydd yn ôl rhywedd

	Gwryw		Benyw	
	N	%	N	%
Gwyn neu Wyn Prydeinig	3978	86.8%	1767	90.8%
Du neu Ddu Prydeinig	150	3.3%	34	1.7%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	297	6.5%	77	4.0%
Cymysg neu fwy nag un grŵp	146	3.2%	66	3.4%
Grŵp Ethnig Arall	12	0.3%	3	0.2%
Cyfanswm	4583	100.0%	1947	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	298		166	
Cyfanswm y Cleientiaid	4881		2113	

9.3 Statws perthynas Cleientiaid

Roedd y mwyafrif o'r cleientiaid naill ai mewn perthynas (36%) neu'n briod (27%). Roedd 30% arall yn sengl, 4% wedi gwahanu a 2% wedi ysgaru (Tabl 7). O gymharu â chleientiaid gwryw, roedd cleientiaid benyw yn llai tebygol o fod yn sengl (25% o gymharu â 32%) ac yn fwy tebygol o fod yn briod neu mewn partneriaeth sifil (32% o gymharu â 24%) neu'n weddw (2% o gymharu â <1%) (Tabl 8).

Tabl 7 Statws perthynas cleientiaid

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Mewn perthynas	1954	37.5%	289	30.5%	2243	36.4%
Sengl	1719	33.0%	110	11.6%	1829	29.7%
Priod/Partneriaeth Sifil	1193	22.9%	448	47.3%	1641	26.7%
Wedi gwahanu	194	3.7%	53	5.6%	247	4.0%
Wedi ysgaru	112	2.2%	35	3.7%	147	2.4%
Gweddw	36	0.7%	12	1.3%	48	0.8%
Cyfanswm	5208	100.0%	947	100.0%	6155	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	788		129		917	
Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

Tabl 8 Statws perthynas cleientiaid yn ôl rhywedd

	Gwryw		Benyw	
	N	%	N	%
Mewn perthynas	1632	38.3%	585	32.0%
Sengl	1357	31.9%	455	24.9%
Priod/Partneriaeth Sifil	1016	23.8%	607	33.2%
Wedi gwahanu	158	3.7%	88	4.8%
Wedi ysgaru	82	1.9%	63	3.4%
Gweddw	15	0.4%	32	1.7%
Cyfanswm	4260	100.0%	1830	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	621		283	
Cyfanswm y Cleientiaid	4881		2113	

9.4 Statws cyflogaeth Cleientiaid

Roedd mwyafrif y cleientiaid yn gyflogedig (73%) (Tabl 9). Roedd pobl sy'n byw ag anableddau/salwch hirdymor ac nad ydynt yn gweithio yn cyfrif am 11%, a ddilynwyd gan y di-waith (9%), rhai sy'n gofalu am y teulu/cadw tŷ ac nad ydynt yn gweithio (3%), rhai sydd wedi ymddeol (2%) a myfyrwyr (2%). Roedd cleientiaid benyw yn llai tebygol o fod yn gyflogedig (62% o gymharu â 76% o wrywod) (Tabl 10) ac yn fwy tebygol o fod yn gofalu am y teulu/cadw tŷ a ddim yn gweithio (7% o gymharu â 1%), gyda salwch/anabledd hirdymor a ddim yn gweithio (17% o gymharu â 8%) neu wedi ymddeol (5% o gymharu â 1%).

Tabl 9 Statws cyflogaeth cleientiaid

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Cyflogedig	4039	73.5%	665	70.3%	4704	73.0%
Di-waith	511	9.3%	37	3.9%	548	8.5%
Myfyriwr	96	1.7%	18	1.9%	114	1.8%
Salwch/anabledd hirdymor a ddim yn gweithio	647	11.8%	37	3.9%	684	10.6%
Gofalu am y teulu/cadw tŷ a ddim yn gweithio	88	1.6%	71	7.5%	159	2.5%
Ddim yn chwilio am waith	15	0.3%	5	0.5%	20	0.3%
Gwirfoddolwr	11	0.2%	0	0.0%	11	0.2%
Wedi ymddeol	70	1.3%	79	8.4%	149	2.3%
Yn ceisio lloches	0	0.0%	3	0.3%	3	0.0%
Yn y carchar	17	0.3%	31	3.3%	48	0.7%
Cyfanswm	5494	100.0%	946	100.0%	6440	100.0%
Ar goll	502		130		632	
Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

Tabl 10 Statws cyflogaeth yn ôl rhywedd

	Gwryw		Benyw	
	N	%	N	%
Cyflogedig	3490	77.5%	1166	62.3%
Di-waith	404	9.0%	138	7.4%
Myfyriwr	80	1.8%	32	1.7%
Salwch/anabledd hirdymor a ddim yn gweithio	370	8.2%	308	16.5%
Gofalu am y teulu/cadw tŷ a ddim yn gweithio	24	0.5%	134	7.2%
Ddim yn chwilio am waith	14	0.3%	6	0.3%
Gwirfoddolwr	0	0.0%	0	0.0%
Wedi ymddeol	9	0.2%	2	0.1%
Yn ceisio lloches	61	1.4%	85	4.5%
Yn y carchar	3	0.1%	0	0.0%
Cyfanswm	48	1.1%	0	0.0%
Ar goll	4503	100.0%	1871	100.0%
Cyfanswm y Cleientiaid	378		242	
Cyflogedig	4881		2113	

9.5 Cyfeiriadedd rhywiol cleientiaid

Cyflwynwyd y categori hwn i'r casgliad o ddata yn Ebrill 2021. Nodwyd cyfeiriadedd rhywiol gan 53% o gleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22. Yn lle nodwyd hynny, roedd 96% yn nodi eu bod yn strêr/heterorywiol, gyda 3% yn lesbiaidd, hoyw a/neu gyfunrywiol.

Tabl 11 Cyfeiriadedd rhywiol cleientiaid

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Lesbiaidd, hoyw a/neu gyfunrywiol	98	3.2%	15	2.5%	113	3.1%
Strêr/heterorywiol	2977	95.8%	573	96.8%	3550	95.9%
Deurywiol	13	0.4%	1	0.2%	14	0.4%
Rhywbeth arall*	21	0.7%	3	0.5%	24	0.6%
Cyfanswm	3109	100.0%	592	100.0%	3701	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	2887		484		3371	
Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

*Mae'r categorïau'n cynrychioli'r rheiny ym manyleb y data yn uniongyrchol.

9.6 Cyfrifoldeb am blant

Cyflwynwyd y categori hwn i'r casgliad o ddata yn Ebrill 2021. Nodwyd cyfrifoldeb am blant ar gyfer 85% o gleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22. Yn lle nodwyd hynny, roedd 41% o gleientiaid yn gyfrifol am ofalu am blant.

Tabl 12 Cyfrifoldeb am blant

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Yn gyfrifol am blant	2087	40.4%	360	41.5%	2447	40.6%
Ddim yn gyfrifol am blant	3075	59.6%	508	58.5%	3583	59.4%
Cyfanswm	5162	100.0%	868	100.0%	6030	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	834		208		1042	
Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

9.7 Crefydd cleientiaid

Cyflwynwyd y categori hwn i'r casgliad o ddata yn Ebrill 2021, a nodwyd categori crefydd ar gyfer 43% o gleientiaid a dderbyniodd driniaeth 2021/22. Nodwyd 'dim crefydd' gan y mwyafrif ohonynt (59%), gyda chyfran uwch o gleientiaid sy'n gamblo yn nodi hynny (62%) o gymharu â chleientiaid eraill (45%). Roedd cyfran uwch o gleientiaid eraill yn hytrach na chleientiaid sy'n gamblo yn Gristnogion (27% o gymharu ag 20%) neu'n Fwslimiaid (13% o gymharu â 4%). Roedd crefyddau eraill yn cyfrif am 11%, ond ni ofynnwyd am fanylion.

Tabl 13 Crefydd cleientiaid

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Dim crefydd	1593	61.8%	208	45.1%	1801	59.3%
Cristion	525	20.4%	132	28.6%	657	21.6%
Bwdhaidd	10	0.4%	2	0.4%	12	0.4%
Hindŵaidd	25	1.0%	5	1.1%	30	1.0%
Iddewig	18	0.7%	0	0.0%	18	0.6%
Mwslimaidd	108	4.2%	58	12.6%	166	5.5%
Sikh	15	0.6%	1	0.2%	16	0.5%
Unrhyw grefydd arall	284	11.0%	55	11.9%	339	11.2%
Cyfanswm	2578	100.0%	461	100.0%	3039	100.0%
Ar goll/ddim yn hysbys/heb ei nodi	3418		615		4033	
Cyfanswm y Cleientiaid	5996		1076		7072	

9.8 Proffil gamblo

Mae adran 8.8 yn adrodd gwybodaeth a gasglwyd gan gleientiaid a ddiffiniwyd fel pobl sy'n gamblo gan y gwasanaeth.

9.8.1 Lleoliadau gamblo

Caiff hyd at dri gweithgaredd gamblo eu cofnodi ar gyfer pob cleient sy'n gamblo, ac fe'u rhestrir yn nhrefn eu pwysigrwydd (yn ôl hynny a gytunwyd rhwng y cleient a'r gweithiwr allweddol). Caiff gweithgareddau gamblo eu grwpio o fewn y lleoliadau y maent yn digwydd. Roedd 48% o bobl sy'n gamblo yn adrodd eu bod yn gwneud un gweithgaredd gamblo, roedd 29% yn adrodd dau, ac 19% yn adrodd tri.

Y lleoliad mwyaf cyffredin a adroddwyd ar gyfer gamblo (Tabl 14) oedd ar-lein, a ddefnyddiwyd gan 75% o bobl sy'n gamblo a ddarparodd y wybodaeth hon. Siopau Betio oedd yr ail fath mwyaf cyffredin o leoliad, a ddefnyddiwyd gan 30% o bobl sy'n gamblo. Ni ddefnyddiwyd unrhyw leoliadau eraill gan fwy na 10% o bobl sy'n gamblo, er y defnyddiwyd casinos gan 7% a rhai amrywiol (fel y Loteri, cardiau crafu a'r Pwls Pêl-droed) gan 9%.

Mae Tabl 14 hefyd yn dangos lleoliad y prif weithgaredd gamblo, lle gwelir mai gwasanaethau ar-lein yw'r mwyaf cyffredin, a ddilynir gan siopau betio. Mae'r ddau leoliad hyn yn cyfrif am y mwyafrif o'r prif weithgareddau gamblo, ar 87%.

Tabl 14 Lleoliad gweithgareddau gamblo a adroddwyd yn 2021/22

	Unrhyw gamblo yn y lleoliad hwn	%	Prif leoliad gamblo	%
Ar-lein	%	74.7%	3913	%
Siopau Betio	1741	30.3%	1105	19.2%
Amrywiol	495	8.6%	212	3.7%
Casino	422	7.3%	210	3.7%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	220	3.8%	119	2.1%
Tafarn	145	2.5%	59	1.0%
Safle Bingo	101	1.8%	41	0.7%
Arall	83	1.4%	14	0.2%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	69	1.2%	25	0.4%
Digwyddiadau Byw	23	0.4%	38	0.7%
Clwb Aelodau Preifat	19	0.3%	9	0.2%
Cyfanswm	5745		5745	
Ar goll	251		251	
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996		5996	

9.8.2 Gweithgareddau gamblo

Dengys Tabl 15 y niferoedd sy'n adrodd pob gweithgaredd gamblo fel cyfran o'r bobl sy'n gamblo'n gyffredinol, ac o fewn lleoliadau gamblo penodol.

Tabl 15 Gweithgareddau gambo, wedi'u grwpio yn ôl lleoliad

Lleoliad	Gweithgaredd	N	% ymysg pobl sy'n gambo	% o fewn y lleoliad
Siopau Betio				
	Digwyddiad chwaraeon neu arall	539	9.6%	31.0%
	Peiriant Gemau Ods Penodol	532	9.5%	30.6%
	Ceffylau	412	7.4%	23.7%
	Peiriant Gemau (arall)	402	7.2%	23.1%
	Cŵn	165	2.9%	9.5%
	Arall	147	2.6%	8.4%
Safle Bingo				
	Peiriant Gemau Ods Penodol	57	1.0%	56.4%
	Lotri byw	28	0.5%	27.7%
	Terfynell	6	0.1%	5.9%
	Peiriant Sgiliau	4	0.1%	4.0%
	Arall	15	0.3%	14.9%
Casino				
	Rwlét	201	3.6%	40.6%
	Peiriant Gemau Ods Penodol	111	2.0%	22.4%
	Peiriant Gemau (arall)	65	1.2%	13.1%
	Pocer	50	0.9%	10.1%
	Gemau cardiau ar wahân i bocer	46	0.8%	9.3%
	Arall	78	1.4%	15.8%
Digwyddiadau byw				
	Digwyddiad chwaraeon neu arall	50	0.9%	60.2%
	Ceffylau	25	0.4%	30.1%
	Cŵn	13	0.2%	15.7%
	Arall	6	0.1%	7.2%
Canolfan Adloniant i Oedolion (18+ arcêd)				
	Peiriant Gemau (arall)	131	2.3%	59.5%
	Peiriant Gemau (FOBT)	76	1.4%	34.5%
	Peiriannau gwobrwyo sgiliau	5	0.1%	2.3%
	Arall	16	0.3%	7.3%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)				
	Peiriant Gemau (arall)	44	0.8%	63.8%
	Peiriant Gemau Ods Penodol	23	0.4%	33.3%
	Arall	3	0.1%	4.3%
Tafarn				
	Peiriant Gemau (arall)	132	2.4%	91.0%
	Chwaraeon	7	0.1%	4.8%
	Pocer	3	0.1%	2.1%
	Arall	4	0.1%	2.8%
Ar-lein				
	Casino (slotiau)	2187	38.1%	51.0%
	Digwyddiadau chwaraeon	1156	20.1%	26.9%
	Casino (gemau bwrdd)	670	11.7%	15.6%
	Ceffylau	470	8.2%	11.0%
	Bingo	223	3.9%	5.2%
	Cyfnewidfa fetio	202	3.5%	4.7%
	Betio ar eChwaraeon	183	3.2%	4.3%
	Pocer	105	1.8%	2.4%
	Marchnadoedd Ariannol	89	1.5%	2.1%
	Cŵn	85	1.5%	2.0%
	Gwasgar-fetio	64	1.1%	1.5%
	Cardiau crafu	46	0.8%	1.1%
	Betio chwaraeon rhithwir	32	0.6%	0.7%
	O fewn gemau fideo	29	0.5%	0.7%
	Arall	245	4.3%	5.7%
Amrywiol				
	Cardiau crafu	254	4.4%	60.2%
	Y Loteri (Genedlaethol)	95	1.7%	22.5%
	Pŵls Pêl-droed	75	1.3%	17.8%
	Loteri (arall)	33	0.6%	7.8%
	Peiriant gemau mewn gorsaf wasanaethau	16	0.3%	3.8%
	Gemau preifat/wedi'u trefnu	8	0.1%	1.9%
Clwb aelodau preifat				
	Peiriant gemau	9	0.2%	47.4%
	Pocer	5	0.1%	26.3%
	Gemau cardiau ar wahân i bocer	1	0.0%	5.3%
	Arall	4	0.1%	21.1%
Lleoliad arall				
		23	0.4%	
	Cyfanswm	5745		
	Ar goll	251		
	Cyfanswm y bobl sy'n gambo	5996		

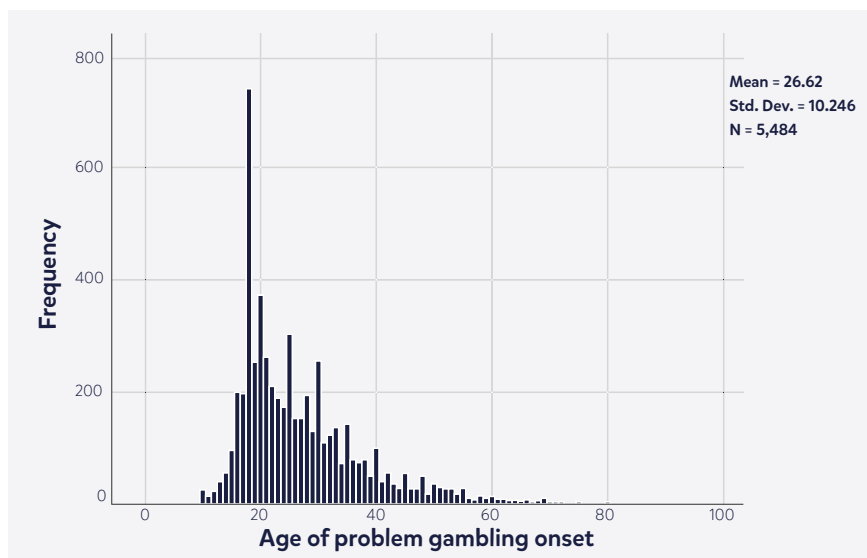
* Gall y %au ddod i gyfanswm o > 100% oherwydd y gellir adrodd mwy nag un gweithgaredd

O fewn gwasanaethau ar-lein, slotiau casino oedd y gweithgaredd unigol a adroddwyd fwyaf, a adroddwyd gan 38% o'r bobl sy'n gamblo yn gyffredinol, a ddilynwyd gan ddiwyddiadau chwaraeon (20%) a gemau bwrdd casino (12%). O fewn siopau betio, peiriannau gemau oedd y math mwyaf cyffredin o gamblo, a ddefnyddiwyd gan 17% o bobl sy'n gamblo, a ddilynwyd gan gemau chwaraeon (10%) a cheffylau (7%).

9.8.3 Hanes gamblo

Yr oedran canolrifol yr oedd pobl sy'n gamblo yn adrodd bod eu gamblo problemus yn dechrau oedd 24 mlwydd oed, er bod hyn yn amrywio'n fawr. Roedd chwarter ohonynt yn adrodd bod eu gamblo problemus wedi dechrau erbyn iddynt fod yn 18 oed, a thri chwarter ohonynt erbyn iddynt fod yn 32 oed. Ar adeg eu cyflwyno i'r gwasanaethau gamblo, bu pobl sy'n gamblo yn adrodd eu bod wedi bod yn gamblo am ganolrif o 10 mlynedd. Unwaith eto, roedd hyn yn amrywio'n fawr. Roedd chwarter ohonynt yn adrodd problem gamblo ers tua 5 mlynedd, a thri chwarter ohonynt am hyd at 19 mlynedd. Mae Ffigur 2 a Ffigur 3 yn dangos y dosbarthiad o ran oedran dechrau a'r cyfnod y bu pobl yn gamblo. Mae cynnydd sydyn yn y dosbarthiadau hyn yn debygol o gynrychioli atebion sydd wedi'u talgrynnu (i ystodau oedran pum mlynedd a nifer y blynyddoedd y bu pobl yn gamblo).

Ffigur 2 Dosbarthiad oedran ar adeg dechrau gamblo

Ffigur 3 Dosbarthiad cyfnod yr amser yn gamblo cyn cyflwyno i wasanaeth gamblo

Mae'r FfAD yn cynnwys sawl mesur o ganlyniadau niweidiol gamblo, nad yw rhai ohonynt yn cael eu cyflwyno yma yn ffurf tabl ond yn cael eu crynhoi fel a ganlyn. Roedd y mwyafrif o'r bobl sy'n gamblo (62%) wedi cael y profiad o ennill swm mawr o arian yn gynnar yn eu gyrfa gamblo. Adroddwyd gan 11% ohonynt eu bod wedi colli swydd (o ganlyniad i gamblo), ac roedd 26% wedi profi perthynas yn chwalu.

Nid oedd gan bron i bedwar o bob deg o'r bobl sy'n gamblo (37%) unrhyw ddyled o ganlyniad i gamblo ar adeg yr asesiad (Tabl 16). Roedd gan 23% ddyledion o lai na £5,000 ac roedd gan 31% ddyledion o £5,000 neu ragor. Roedd 2% arall yn fethdalwyr neu wedi cytuno i Drefniant Gwirfoddol Unigol (IVA) ac nid oedd 5% yn gwybod faint o ddyled oedd ganddynt.

Tabl 16 Dyled o ganlyniad i gamblo

	N	%
Dim dyled	2094	37.3%
O dan £5000	1308	23.3%
£5000-£9,999	575	10.2%
£10,000-£14,999	354	6.3%
£15,000-£19,999	247	4.4%
£20,000-£29,999	206	3.7%
£30,000 - £49,999	152	2.7%
£50,000 - £99,999	123	2.2%
£20,000-£99,999 (heb nodi faint yn union)	124	2.2%
£100,000 neu ragor	53	0.9%
Yn fethdalwyr	22	0.4%
O dan IVA	78	1.4%
Ddim yn gwybod (rhywfaint)	276	4.9%
Cyfanswm	5612	
Ar goll/heb ei nodi	384	
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996	

O ran y rheiny a oedd yn adrodd eu bod wedi colli swydd neu fod perthynas wedi chwalu o ganlyniad i'w gamblo (Tabl 17) roedd cyfran fwy ohonynt yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio (46% o gymharu â 27% sydd heb golli swydd) a chasinos (12% o gymharu â 8%), ond roedd cyfran fwy o'r rheiny nad oeddent wedi colli swydd trwy gamblo yn adrodd eu bod yn defnyddio gwasanaethau ar-lein (77% o gymharu â 65% o'r rheiny sydd heb golli swydd). Yn yr un modd (Tabl 18), roedd cyfran fwy o'r rheiny sy'n adrodd eu bod wedi profi perthynas yn chwalu trwy gamblo (40% o gymharu â 26% o'r rheiny nad ydynt wedi profi perthynas yn chwalu) yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio, ond roedd cyfran uwch o'r rheiny sy'n adrodd nad ydynt wedi profi perthynas yn chwalu trwy gamblo yn adrodd eu bod yn defnyddio gwasanaethau ar-lein (78% o gymharu â 70% o'r rheiny a oedd yn adrodd nad oeddynt wedi profi perthynas yn chwalu).

Tabl 17 Lleoliad gamblo yng nghyswllt colli swydd

	Wedi colli swydd		Heb goli swydd	
	N	%	N	%
Siopau Betio	256	45.6%	1309	27.3%
Safle Bingo	8	1.4%	69	1.4%
Casino	69	12.3%	361	7.5%
Digwyddiadau byw	11	2.0%	44	0.9%
Canolfan Adloniant i Oedolion (Arcêd 18+)	28	5.0%	150	3.1%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	11	2.0%	45	0.9%
Tafarn	11	2.0%	113	2.4%
Ar-lein	367	65.3%	3702	77.1%
Amrywiol	32	5.7%	346	7.2%
Clwb Aelodau Preifat	2	0.4%	12	0.3%
Arall	4	0.7%	18	0.4%
Cyfanswm	562	100.0%	4800	100.0%

Tabl 18 Lleoliad gamblo yng nghyswllt perthynas yn chwalu

	Perthynas wedi chwalu		Perthynas heb chwalu	
	N	%	N	%
Siopau Betio	543	39.8%	1043	26.0%
Safle Bingo	23	1.7%	59	1.5%
Casino	140	10.3%	300	7.5%
Digwyddiadau byw	35	2.6%	35	0.9%
Canolfan Adloniant i Oedolion (Arcêd 18+)	64	4.7%	129	3.2%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	19	1.4%	40	1.0%
Tafarn	35	2.6%	90	2.2%
Ar-lein	954	70.0%	3113	77.7%
Amrywiol	83	6.1%	299	7.5%
Clwb Aelodau Preifat	6	0.4%	8	0.2%
Arall	0	0.0%	18	0.4%
Cyfanswm	1363	100.0%	4009	100.0%

9.8.4 Arian sy'n cael ei wario ar gamblo

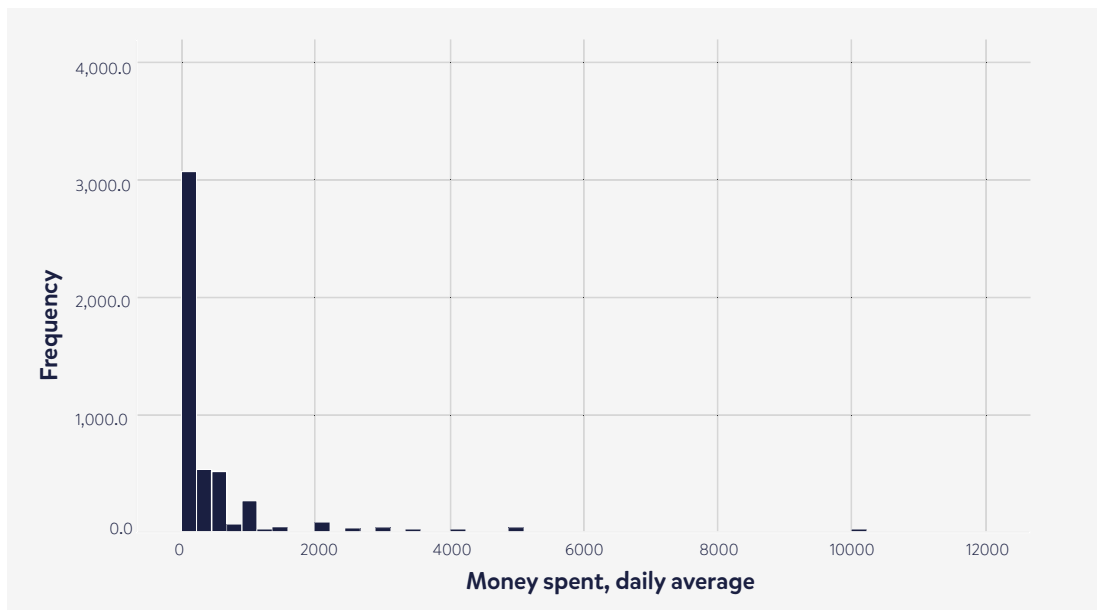
Roedd pobl sy'n gamblo yn adrodd eu bod wedi bod yn gamblo ar ganolrif o 15 diwrnod yn ystod y 30 diwrnod blaenorol, ac wedi bod yn gwario canolrif o £120 yn ystod pob diwrnod y buont yn gamblo yn ystod y 30 diwrnod cyn eu hasesiad. Mae'r gwerth cymedrig o £511 y diwrnod yn dangos bod rhai pobl sy'n gamblo yn gwario ar lefelau sylweddol uwch. Roedd bron i hanner ohonynt yn gwario £100 yn ystod pob diwrnod y buont yn gamblo yn ystod y 30 diwrnod cyn eu hasesiad (Tabl 19), roedd 15% wedi gwario rhwng £100 a £200, roedd 21% wedi gwario rhwng £200 a £500 a 14% wedi gwario dros £500

Tabl 19 Gwariant cyfartalog ar ddiwrnodau gamblo

	N	%
Hyd at £100	2349	49.8%
£101 i £200	725	15.4%
£201 i £300	377	8.0%
£301 i £400	149	3.2%
£401 i £500	453	9.6%
£501 i £1000	396	8.4%
£1001 i £2000	143	3.0%
Dros £2000	126	2.7%
Cyfanswm	4718	
Ar goll	1278	
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996	

Ffigur 4 Dosbarthiad y gwariant dyddiol cyfartalog ar gamblo (wedi'i gapio ar £10k)

Yn y mis blaenorol, roedd pobl sy'n gamblo yn adrodd eu bod yn gwario canolrif o £1000 a chymedr o £2,288 ar gamblo. Roedd 63% o'r bobl sy'n gamblo wedi gwario hyd at £1,000 yn y mis blaenorol (Tabl 20). Roedd 17% yn adrodd eu bod wedi gwario dros £2000 yn y mis blaenorol.

Tabl 20 Gwariant a adroddwyd ar gamblo yn ystod y mis cyn cael triniaeth

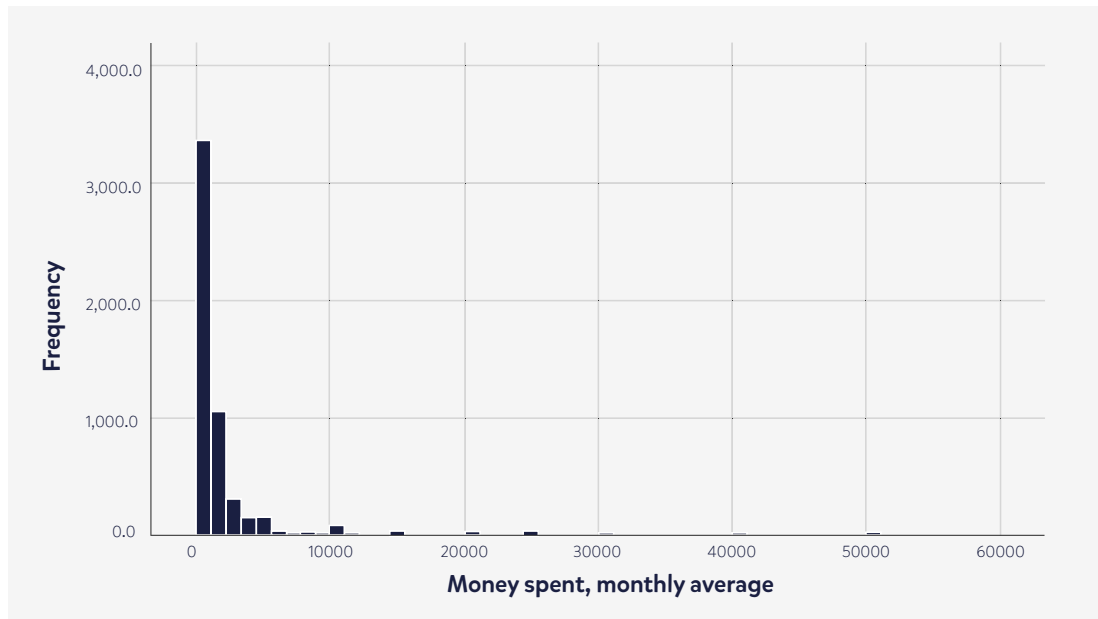
	N	%
Hyd at £100	388	7.3%
Hyd at £200	254	4.8%
Hyd at £300	300	5.7%
Hyd at £400	281	5.3%
Hyd at £500	564	10.7%
Hyd at £1000	1567	29.7%
Hyd at £2000	1060	20.1%
Dros £2000	870	16.5%
Cyfanswm	5284	
Ar goll	102	
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996	

Roedd gwerthoedd cymedrig ac ystod y gwariant yn amrywio'n sylweddol rhwng y rheiny a oedd yn adrodd gwahanol lleoliadau gamblo (Tabl 21), er na ellir priodoli'r gwariant hwnnw i gamblo yn y lleoliadau hynny'n benodol. Roedd gwerth cymedrig y gwariant ar ddiwrnodau gamblo ar ei uchaf ymysg y rheiny sy'n defnyddio digwyddiadau byw ac wedyn casinos. Gall allanolion (gwerthoedd unigol eithaf) effeithio'r gwerthoedd cymedrig hyn, ond roedd y gwerthoedd canolrifol yn gymharol uchel hefyd ar gyfer casinos (£200). Roedd y gwerth canolrifol ar ei uchaf ymysg defnyddwyr casinos a chanolfannau adloniant i oedolion (Arcedau 18+) (£200) ac wedyn siopau betio a chlybiau aelodau preifat (£150). Roedd y gwariant misol cyfartalog yn arbennig o uchel ymysg y rheiny sy'n defnyddio casinos a digwyddiadau byw, ond hefyd ymysg defnyddwyr gwasanaethau ar-lein a siopau betio, a oedd yn uwch na hynny a welwyd o ran y gwariant dyddiol cyfartalog, sy'n awgrymu y gall defnyddio'r gwasanaethau hyn yn aml gyfrannu at wariant misol uchel.

Tabl 21 Arian sy'n cael ei wario ar gyfartaledd yn ystod diwrnodau gamblo ac yn y mis blaenorol, yn ôl pobl sy'n gamblo sy'n adrodd ar gyfer pob lleoliad gamblo

	Gwariant cyfartalog ar bob diwrnod gamblo (£)		Gwariant yn y mis blaenorol (£)	
	Cymedr	Canolrif	Cymedr	Canolrif
Siopau Betio	489	150	1839	1000
Safle Bingo	220	100	1004	600
Casino	1092	200	3406	1000
Digwyddiadau byw	1853	130	1991	1000
Canolfan Adloniant i Oe-dolion (arcêd 18+)	321	200	1010	700
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	245	100	1428	550
Tafarn	208	100	811	600
Ar-lein	526	125	2431	1000
Amrywiol	195	50	1060	500
Clwb Aelodau Preifat	686	150	1977	700
Arall	353	80	1000	700

Ffigur 5 Dosbarthiad y gwariant ar gambo yn y mis diwethaf (wedi'i gapio ar £50k)

9.8.5 Math y gambo yn ôl oedran

Dengys Tabl 22 bod defnyddio siopau betio, safleoedd bingo, canolfannau adloniant i oedolion (arcedau 18+) a thafarnau yn cael eu hadrodd yn amlach gan y rheiny mewn categorïau oedran hŷn, ond mae'r berthynas rhwng defnyddio gwasanaethau ar-lein ac oedran yn glir, gyda'r gweithgaredd hwnnw'n llawer mwy poblogaidd ymysg bandiau oedran iau.

Tabl 22 Lleoliadau gambo yn ôl grŵp oedran

	Bandiau oedran								
	<25	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60+
Siopau Betio	22.5%	28.6%	29.3%	30.4%	32.6%	34.0%	35.0%	34.4%	39.2%
Safle Bingo	0.9%	1.1%	1.2%	1.6%	1.4%	3.3%	3.7%	4.6%	3.1%
Casino	10.6%	8.0%	9.4%	8.8%	6.5%	7.8%	10.0%	8.7%	6.2%
Digwyddiadau byw	2.1%	1.4%	1.8%	0.9%	1.4%	1.2%	1.4%	1.2%	1.0%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	1.6%	2.5%	2.9%	3.3%	5.0%	5.2%	6.8%	8.3%	8.2%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	0.5%	0.6%	1.2%	1.2%	1.6%	1.7%	1.4%	2.9%	2.1%
Tafarn	2.5%	1.9%	1.8%	2.5%	3.2%	4.8%	1.7%	4.1%	4.1%
Ar-lein	83.1%	80.6%	79.2%	74.4%	72.9%	65.6%	64.4%	60.2%	51.5%
Amrywiol	6.9%	6.0%	5.9%	6.9%	7.9%	12.4%	9.1%	8.3%	10.8%
Clwb Aelodau Preifat	0.2%	0.3%	0.2%	0.3%	0.2%	0.5%	0.9%	1.2%	0.0%
Arall	0.5%	0.5%	0.2%	0.5%	0.5%	0.5%	0.0%	0.0%	1.0%
Cyfanswm y bobl sy'n gambo*	502	1072	1296	967	634	421	351	241	194

Gall %au ddod i gyfanswm o > 100% gan y gellir adrodd mwy nag un lleoliad.

9.8.6 Lleoliad gamblo yn ôl rhywedd

Roedd cyfran is o ferched sy'n gamblo yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio (10% o gymharu â 36% o wrywod sy'n gamblo), casinos (6% o gymharu â 9%) neu ddigwyddiadau byw (0.3% o gymharu â 2%), ond roedd cyfran uwch yn adrodd eu bod yn defnyddio safleoedd bingo (6% o gymharu â 1%), canolfannau adloniant i oedolion (arcedau 18+) (6% o gymharu â 3%), canolfannau adloniant i deuluoedd (2% o gymharu â 1%), gwasanaethau ar-lein (82% o gymharu â 73%) neu weithgareddau amrywiol (12% o gymharu â 6%).

Tabl 23 Lleoliadau gamblo yn ôl rhywedd

	Gwryw		Benyw	
	N	%	N	%
Siopau Betio	1614	35.9%	115	9.6%
Safle Bingo	24	0.5%	75	6.3%
Casino	417	9.3%	72	6.0%
Digwyddiadau byw	79	1.8%	4	0.3%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	147	3.3%	71	5.9%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	47	1.0%	21	1.8%
Tafarn	123	2.7%	21	1.8%
Ar-lein	3262	72.6%	981	82.1%
Amrywiol	278	6.2%	140	11.7%
Clwb Aelodau Preifat	18	0.4%	1	0.1%
Arall	17	0.4%	6	0.5%
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo*	4492		1195	

*Ni chynhwyswyd categorïau rhyw â llai na 100 o bobl sy'n gamblo yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael. Noder: Gall %au ddod i gyfanswm o > 100% gan y gellir adrodd mwy nag un lleoliad.

9.8.7 Lleoliad gamblo yn ôl grŵp ethnig

Roedd rhai gwahaniaethau sylweddol yn amlwg rhwng lleoliadau gamblo a adroddwyd gan wahanol grwpiau ethnig (Tabl 24). O gymharu â phobl Wyn neu Wyn Prydeinig sy'n gamblo: roedd cyfran uwch o bobl sy'n gamblo a oedd yn nodi eu bod yn Ddu neu'n Ddu Prydeinig yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio (44% o gymharu â 30%) neu gasinos (17% o gymharu â 7%); roedd cyfran uwch o'r rheiny a oedd yn nodi eu bod yn Asiaidd neu'n Asiaidd Prydeinig hefyd yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio (34%) neu gasinos (20%). Roedd y defnydd o siopau betio ar ei uchaf ymysg y rheiny a oedd yn nodi eu bod yn Ddu neu'n Ddu Prydeinig (44%), ond y grŵp hwn oedd yr un lleiaf tebygol o ddefnyddio safleoedd bingo (1%), digwyddiadau byw (1%), canolfannau adloniant i'r teulu (0%) neu dafarnau (0%). Roedd y defnydd o gasinos ar ei uchaf ymysg y rheiny oedd yn nodi eu bod yn Asiaidd neu'n Asiaidd Prydeinig (20%), ond y grŵp hwn oedd yr un lleiaf tebygol o ddefnyddio gwasanaethau ar-lein (61%) o gymharu â grwpiau ethnig eraill.

Tabl 24 Lleoliad gambo yn ôl grŵp ethnig

	Gwyn neu wyn Prydeinig		Du neu Ddu Prydeinig		Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig		Cymysg	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Siopau Betio	1405	29.7%	70	44.3%	104	34.3%	48	30.4%
Safle Bingo	87	1.8%	1	0.6%	4	1.3%	2	1.3%
Casino	343	7.3%	27	17.1%	60	19.8%	26	16.5%
Digwyddiadau byw	68	1.4%	1	0.6%	7	2.3%	2	1.3%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	191	4.0%	5	3.2%	10	3.3%	3	1.9%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	60	1.3%	0	0.0%	5	1.7%	2	1.3%
Tafarn	133	2.8%	0	0.0%	3	1.0%	2	1.3%
Ar-lein	3587	75.9%	108	68.4%	185	61.1%	109	69.0%
Amrywiol	357	7.6%	7	4.4%	16	5.3%	15	9.5%
Clwb Aelodau Preifat	17	0.4%	0	0.0%	2	0.7%	0	0.0%
Arall	16	0.3%	1	0.6%	1	0.3%	4	2.5%
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo*	4725		158		303		158	

*Ni chynhwyswyd categorïau o grwpiau ethnig â llai na 100 o bobl sy'n gamblo yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael. Noder: Gall %au ddod i gyfanswm o > 100% gan y gellir adrodd mwy nag un lleoliad.

9.8.8 Gambo yn ôl statws perthynas

O gymharu â'r rheiny a oedd mewn perthynas, roedd cyfran uwch o bobl sy'n gamblo y diffiniwyd nad oeddent mewn perthynas (wedi ysgaru, wedi gwahanu neu'n sengl) yn adrodd eu bod yn defnyddio siopau betio (35% o gymharu â 28%), safleoedd bingo (3% o gymharu â 1%), casinos (10% o gymharu â 7%), a chanolfannau adloniant i oedolion (arcedau 18+) (5% o gymharu â 3%), canolfannau adloniant i deuluoedd (2% o gymharu â 1%), tafarnau (3% o gymharu â 2%) a gweithgareddau amrywiol (9% o gymharu â 6%) (Tabl 25). Roedd cyfran uwch o'r rheiny sydd mewn perthynas neu'n briod/mewn partneriaeth sifil yn adrodd eu bod yn defnyddio gwasanaethau ar-lein (79% o gymharu â 69%).

Tabl 25 Math y gamblo yn ôl statws perthynas

	Wedi ysgaru		Wedi gwahanu		Sengl		Mewn perthynas		Priod/ Partneriaeth Sifil	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Siopau Betio	42	40.4%	59	31.1%	570	34.9%	553	28.8%	295	25.7%
Safle Bingo	5	4.8%	8	4.2%	38	2.3%	19	1.0%	17	1.5%
Casino	14	13.5%	10	5.3%	174	10.7%	134	7.0%	85	7.4%
Digwyddiadau byw	0	0.0%	4	2.1%	29	1.8%	21	1.1%	13	1.1%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	10	9.6%	7	3.7%	78	4.8%	55	2.9%	43	3.7%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	3	2.9%	7	3.7%	22	1.3%	16	0.8%	13	1.1%
Tafarn	5	4.8%	8	4.2%	52	3.2%	33	1.7%	22	1.9%
Ar-lein	60	57.7%	141	74.2%	1120	68.6%	1552	80.7%	886	77.1%
Amrywiol	8	7.7%	15	7.9%	151	9.2%	99	5.2%	92	8.0%
Clwb Aelodau Preifat	2	1.9%	3	1.6%	6	0.4%	2	0.1%	3	0.3%
Arall	0	0.0%	1	0.5%	6	0.4%	5	0.3%	6	0.5%
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo*	104	100.0%	190	100.0%	1633	100.0%	1922	100.0%	1149	100.0%

*Ni chynhwyswyd categorïau statws perthynas â llai na 100 o bobl sy'n gamblo yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael. Noder: Gall %au ddod i gyfanswm o > 100% gan y gellir adrodd mwy nag un lleoliad.

9.8.9 Math y gamblo yn ôl statws cyflogaeth

Roedd y defnydd o safleoedd bingo (5%), casinos (12%), canolfannau adloniant i oedolion (arcedau 18+) (9%) a gweithgareddau amrywiol (14%) yn uwch ymysg y rheiny y diffiniwyd eu bod yn byw ag anabledd neu salwch hirdymor ac nad oeddent yn gweithio nag ymysg y rheiny a oedd yn gyflogedig (Tabl 26), a'r grŵp hwn oedd yr un lleiaf tebygol o ddefnyddio gwasanaethau ar-lein (66%). Roedd y defnydd o wasanaethau ar-lein (77%) yn uwch ymysg y rheiny sy'n gyflogedig nag ymysg y di-waith.

Tabl 26 Math y gamblo yn ôl statws cyflogaeth

	Cyflogedig		Di-waith		Salwch/anabledl hirdymor a ddim yn gweithio	
	N	%	N	%	N	%
Siopau Betio	1136	29.1%	189	38.2%	191	31.5%
Safle Bingo	41	1.1%	7	1.4%	31	5.1%
Casino	316	8.1%	37	7.5%	71	11.7%
Digwyddiadau byw	53	1.4%	8	1.6%	4	0.7%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	115	2.9%	18	3.6%	53	8.7%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	29	0.7%	9	1.8%	13	2.1%
Tafarn	91	2.3%	10	2.0%	21	3.5%
Ar-lein	3033	77.7%	344	69.5%	381	62.9%
Amrywiol	233	6.0%	40	8.1%	84	13.9%
Clwb Aelodau Preifat	10	0.3%	1	0.2%	5	0.8%
Arall	15	0.4%	1	0.2%	4	0.7%
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo*	3902	100.0%	495	100.0%	606	100.0%

*Ni chynhwyswyd categorïau statws cyflogaeth â llai na 100 o bobl sy'n gamblo yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael. Noder: Gall %au ddod i gyfanswm o > 100% gan y gellir adrodd mwy nag un lleoliad.

9.9 Defnyddio dulliau hunan-eithrio

Cyflwynwyd y categori hwn i'r casgliad o ddata yn Ebrill 2021. Nodwyd y defnyddiwyd dulliau hunan-eithrio gan 73% o'r bobl sy'n gamblo a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22. Gellir defnyddio dulliau hunan-eithrio gan unigolion i roi terfynau ar eu gweithgareddau gamblo. Mae hunan-eithrio yn golygu bod unigolyn yn gofyn i weithredwr gamblo eu heithrio o gamblo gyda nhw am gyfnod penodol o amser, er enghraifft, trwy atal eu cyfrif ar-lein neu wrthod gwasanaeth mewn Siop Betio. Lle nodwyd hynny, roedd 74% yn defnyddio dull hunan-eithrio, gyda 12% yn nodi bod ganddynt y gallu i'w osgoi.

Tabl 27 Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio

	N	%
Ydw	2673	61.3%
Ydw, ond yn gallu eu hosgoi	534	12.2%
Nac ydw	1156	26.5%
Cyfanswm	4363	100.0%
Ar goll/heb ei nodi	1633	
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996	

10 Mynediad at wasanaethau

10.1 Ffynhonnell yr atgyfeiriad ar gyfer triniaeth

Cafodd y mwyafrif o'r atgyfeiriadau eu gwneud gan y llinell gymorth gambo genedlaethol (57%) neu gan y cleientiaid eu hunain (26%). Ni chafodd y llinell gymorth gambo genedlaethol ei chyflwyno fel ffynhonnell atgyfeirio i'w chofnodi tan Ebrill 2021, ac mae'n debygol o fod wedi'i chynnwys o fewn 'hunanatgyfeiriadau' cyn hynny, gan fod hunanatgyfeirio'n cyfrif am 93% o gleientiaid yn 2020/21. Roedd GamCare/y rhwydwaith partneriaid yn cyfrif am 8% arall o'r atgyfeiriadau. Roedd gwasanaethau iechyd meddwl annibynnol o fewn y sector iechyd, ynghyd â gwasanaethau neu asiantaethau gofal iechyd sylfaenol neu arall yn cyfrif am 6% o'r atgyfeiriadau rhyngddynt (Tabl 28). Roedd ffynonellau eraill yn cyfrif am lai nag 1% o'r atgyfeiriadau yr un. O ran ffynonellau atgyfeirio, roeddynt yn weddol debyg rhwng pobl sy'n gambo a chleientiaid eraill, roedd cyfran uwch o gleientiaid eraill yn mynychu trwy'r llinell gymorth gambo neu trwy hunanatgyfeirio.

Tabl 28 Ffynhonnell yr atgyfeiriad o ran cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22, yn ôl math y cleient

	Cleientiaid sy'n gambo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Y Llinell Gambo Genedlaethol	3452	57.6%	554	51.5%	4006	56.7%
Hunanatgyfeirio	1465	24.4%	338	31.4%	1803	25.5%
GamCare/y rhwydwaith partneriaid	474	7.9%	92	8.6%	566	8.0%
Gwasanaeth neu asiantaeth arall	165	2.8%	18	1.7%	183	2.6%
Gwasanaeth iechyd meddwl yn y sector annibynnol	130	2.2%	4	0.4%	134	1.9%
Gofal iechyd sylfaenol arall	99	1.7%	3	0.3%	102	1.4%
Meddyg Teulu	26	0.4%	24	2.2%	50	0.7%
Carchar	15	0.3%	31	2.9%	46	0.7%
Heb ei nodi	36	0.6%	8	0.7%	44	0.6%
Iechyd Meddwl Ymddiriedolaeth GIG	32	0.5%	2	0.2%	34	0.5%
Y Gwasanaeth Prawf	22	0.4%	0	0.0%	22	0.3%
Gwasanaethau Cymdeithasol	14	0.2%	0	0.0%	14	0.2%
Yr Heddlu	13	0.2%	0	0.0%	13	0.2%
Sector Gwirfoddol	10	0.2%	2	0.2%	12	0.2%
Tîm Gweithredu Cyffuriau / Asiantaeth Camdefnyddio Cyffuriau	9	0.2%	0	0.0%	9	0.1%
Cyngor ar Bopeth	6	0.1%	0	0.0%	6	0.1%
Gofalwr	6	0.1%	0	0.0%	6	0.1%
Ymwelydd Iechyd	6	0.1%	0	0.0%	6	0.1%
Gwasanaeth Gambo'r Gogledd / LYPFT	4	0.1%	0	0.0%	4	0.1%
Clinig Gambo Problemus Llundain / CNWL	3	0.1%	0	0.0%	3	0.0%
Cymdeithas Gordon Moody (GMA)	2	0.0%	0	0.0%	2	0.0%
Canolfan Byd Gwaith	1	0.0%	0	0.0%	1	0.0%
Gwasanaeth Cysylltu a Dargyfeirio	1	0.0%	0	0.0%	1	0.0%
Gwasanaeth Addysg	1	0.0%	0	0.0%	1	0.0%
Cyfanswm	5992	100.0%	1076	100.0%	7068	100.0%
Ar goll	4		0		4	
Cyfanswm y cleientiaid	5996		1076		7072	

10.2 Yn lle y clywyd am y gwasanaeth

Cyflwynwyd y categori hwn i'r casgliad o ddata yn Ebrill 2021, a chofnodir yn lle y clywodd cleientiaid am y gwasanaeth ar gyfer cleientiaid sy'n hunanatgyfeirio yn unig. Roedd ffynonellau heblaw am y rheiny a nodwyd yn cyfrif am 36% o achosion, chwiliadau ar y rhynggrwyd am 30%, gwefan GamCare am 14% ac aelodau teulu neu ffrindiau am 10%. Nid oedd yr un o'r cleientiaid wedi adrodd eu bod wedi clywed am y gwasanaeth trwy bapur newydd neu'r radio, ac ychydig iawn ar y teledu, y cyfryngau cymdeithasol neu wefan GambleAware.

Tabl 29 Yn lle y clywyd am y gwasanaeth

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Ffynhonnell arall	461	37.0%	95	31.5%	556	35.9%
Chwiliad ar y rhynggrwyd	393	31.6%	63	20.9%	456	29.5%
Gwefan GamCare	182	14.6%	35	11.6%	217	14.0%
Aelod teulu neu ffrind	89	7.1%	70	23.2%	159	10.3%
Gweithiwr proffesiynol arall	81	6.5%	26	8.6%	107	6.9%
Gwefan arall	28	2.2%	11	3.6%	39	2.5%
Gwefan BeGambleAware	6	0.5%	0	0.0%	6	0.4%
Cyfryngau Cymdeithasol	4	0.3%	1	0.3%	5	0.3%
Teledu	1	0.1%	1	0.3%	2	0.1%
Papur newydd	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Radio	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Cyfanswm	1245	100.0%	302	100.0%	1547	100.0%
Ar goll	220		36		256	
Cyfanswm y cleientiaid a hunanatgyfeiriwyd	1465		338		1803	

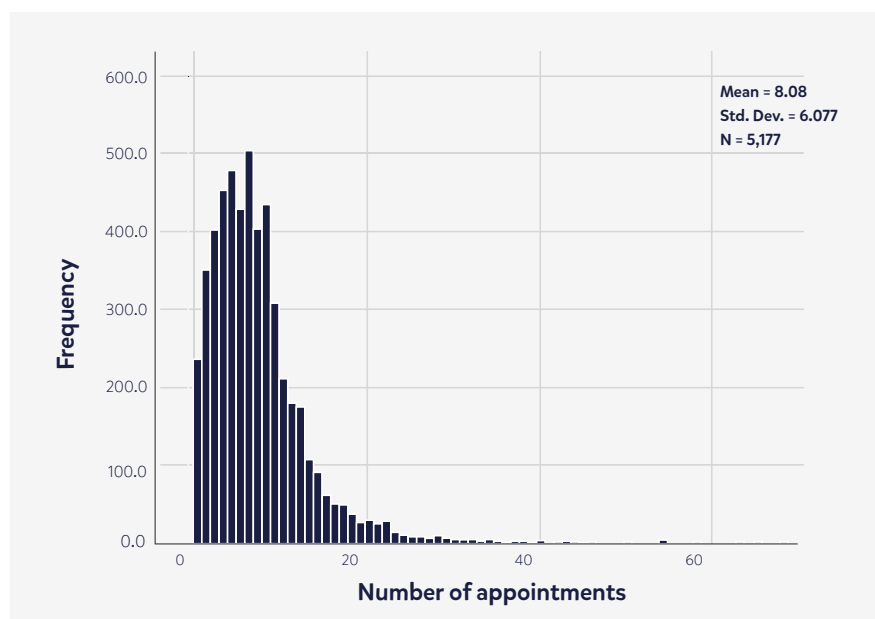
10.3 Amseroedd aros am apwyntiad cyntaf

Cyfrifwyd yr amser aros fel yr amser rhwng dyddiad yr atgyfeiriad a'r apwyntiad cyntaf a gofnodwyd. O ran cleientiaid a driniwyd yn ystod 2021/22, cafodd 50% o'r cleientiaid apwyntiad o fewn pum diwrnod, a 75% o fewn deuddeg diwrnod. Roedd amseroedd disgwyl ar gyfer gwasanaethau preswyl yn uwch, gyda 50% o gleientiaid yn cael eu gweld o fewn chwe wythnos.

11 Ymgysylltiad

Cofnodwyd cyfanswm o 55,853 o apwyntiadau ar gyfer cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22 (Tabl 30). Mae hyn yn cynrychioli canolrif o saith apwyntiad fesul cleient, sydd yn union yr un fath ar gyfer bobl sy'n gamblo a chleientiaid eraill.

Ffigur 6 Dosbarthiad nifer yr apwyntiadau a gofnodwyd

Roedd y mwyafrif o'r apwyntiadau hyn (79%) ar gyfer cael triniaeth, gyda 18% ar gyfer cynnal asesiad.

Tabl 30 Diben yr apwyntiad ar gyfer cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Triniaeth	29100	77.5%	5195	83.0%	34295	78.3%
Asesiad	6831	18.2%	1008	16.1%	7839	17.9%
Adolygu yn unig	767	2.0%	18	0.3%	785	1.8%
Adolygu a thriniaeth	432	1.1%	15	0.2%	447	1.0%
Asesu a thriniaeth	282	0.8%	12	0.2%	294	0.7%
Ôl-ofal	99	0.3%	1	0.0%	100	0.2%
Apwyntiad dilynol strwythuredig ffurfiol	29	0.1%	7	0.1%	36	0.1%
Arall	26	0.1%	0	0.0%	26	0.1%
Ymyriad Byr Estynedig (EBI)	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Cyfanswm	37566	100.0%	6256	100.0%	43822	100.0%
Ar goll	10789		1242		12031	
Cyfanswm yr apwyntiadau	48355		7498		55853	

Â hynny'n amlwg yn adlewyrchu amodau'r pandemig, cynhaliwyd y mwyafrif (90%) o'r apwyntiadau o bell, dros y ffôn (77%), camera gwe (13%) neu blatfform arall o bell (1%) gyda dim ond 8% yn cael eu cynnal wyneb yn wyneb (ac 1% yn nodi 'arall'). Mae hyn yn amlygu cynnydd mewn apwyntiadau o bell hyd yn oed o gymharu â 2020/21.

Cyflwynwyd categorïau newydd o ran 'math yr apwyntiadau' yn Ebrill 2021, sef CBT (Therapi Gwybyddol Ymddygiadol / 'Cognitive Behavioural Therapy'), Seicogymdeithasol strwythuredig, 5 Cam ('5 Step'), Therapi Seicodynamig, Ffarmacolegol, Cyfweld Ysgogiadol, DBT (Therapi Ymddygiad Dialectig / 'Dialectical behaviour therapy'), ACT (Therapi Derbyn ac Ymrwymo / 'Acceptance and commitment therapy'), EMDR (Dadsensiteiddio ac ailbroseu symudiadau'r llygaid / 'Eye movement desensitisation and reprocessing'). Disgrifir y mwyafrif o apwyntiadau (58%) bellach fel rhai 'seicogymdeithasol strwythuredig' (58%). Roedd 19% arall ar gyfer CBT (Therapi Gwybyddol Ymddygiadol) a 12% ar gyfer cyfweld ysgogiadol (Tabl 31). Yn flaenorol, roedd y mwyafrif o apwyntiadau (97% yn 2020/21) ar gyfer gweithgaredd cwnsela diffiniedig.

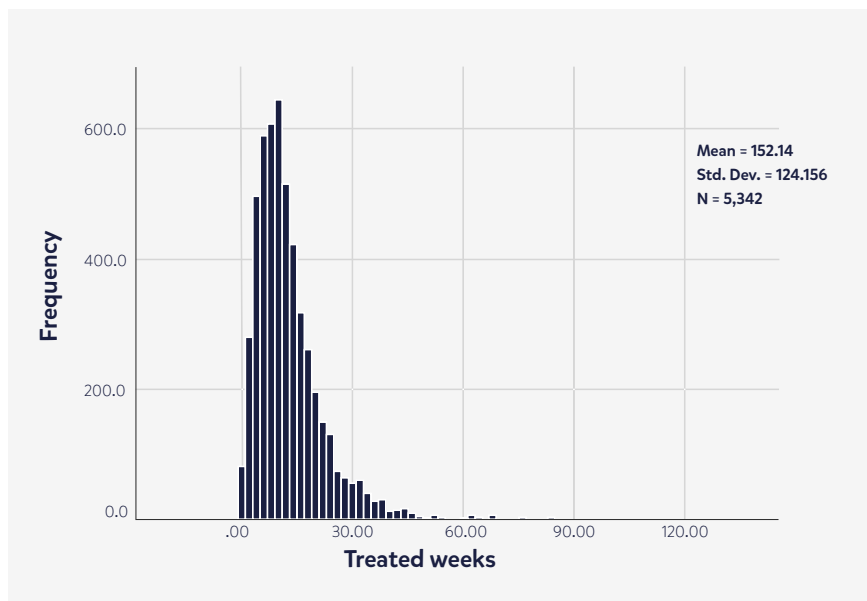
Tabl 31 Ymyriadau a dderbyniwyd mewn apwyntiadau yn 2021/22

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Seicogymdeithasol Strwythuredig	26133	58.6%	4146	56.4%	30279	58.3%
CBT (Therapi Gwybyddol Ymddygiadol)	8801	19.7%	1261	17.2%	10062	19.4%
Cyfweld Ymddygiadol	5292	11.9%	784	10.7%	6076	11.7%
Cyngor byr	1730	3.9%	328	4.5%	2058	4.0%
Arall	1024	2.3%	60	0.8%	1084	2.1%
Cwnsela	844	1.9%	0	0.0%	844	1.6%
5 Cam	113	0.3%	565	7.7%	678	1.3%
Seicotherapi	268	0.6%	197	2.7%	465	0.9%
Therapi Seicodynamig	330	0.7%	10	0.1%	340	0.7%
EMDR (Dadsensiteiddio ac ailbroseu symudiadau'r llygaid)	35	0.1%	0	0.0%	35	0.1%
DBT (Therapi Ymddygiad Dialectig)	9	0.0%	0	0.0%	9	0.0%
Ffarmacolegol	6	0.0%	0	0.0%	6	0.0%
Cyfanswm	44585	100.0%	7351	100.0%	51936	100.0%
Ar goll	3770		147		3917	
Cyfanswm yr apwyntiadau	57800		9349		67149	

11.1 Cyfnod yr amser yn derbyn triniaeth

Ymysg y rheiny a oedd wedi derbyn a gorffen eu triniaeth o fewn 2021/22, roedd eu triniaeth yn para am ganolrif o ddeg wythnos. Derbyniodd chwarter y cleientiaid driniaeth am bum wythnos neu lai, derbyniodd hanner y cleientiaid driniaeth am rhwng chwech a 16 wythnos ac roedd chwarter ohonynt wedi derbyn triniaeth am dros 16 wythnos. Roedd cyfnodau'r driniaeth ar gyfer cleientiaid eraill ar wahân i bobl sy'n gamblo yn fyrrach, gyda chanolrif o 9 wythnos o gymharu â 10 wythnos ar gyfer bobl sy'n gamblo. Yn gyffredinol, roedd cyfnodau triniaeth mewn canolfannau preswyl yn hirach, â'r rheiny'n para am ganolrif o 20 wythnos.

FFfigur 7 Dosbarthiad nifer yr wythnosau yn derbyn triniaeth

12 Canlyniadau triniaeth

Ymysg y cleientiaid a dderbyniodd driniaeth o fewn 2021/22, roedd 1,895 (27%) yn dal i dderbyn triniaeth ddiwedd Mawrth 2022, tra bo 5,177 (73%) wedi gadael y driniaeth cyn diwedd Mawrth 2022. Cyflwynwyd canlyniadau'r driniaeth ar gyfer y cleientiaid hynny a ryddhawyd rhwng Ebrill 2021 a Mawrth 2022 er mwyn cynrychioli eu statws ar ddiwedd y driniaeth.

12.1 Y rhesymau dros adael triniaeth

Roedd mwyafrif y cleientiaid (63%) a oedd wedi gadael eu triniaeth o fewn 2021/22 wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd. Fodd bynnag, roedd 30% wedi rhoi'r gorau i'r driniaeth cyn yr adeg yr oedd i fod i orffen. Cafodd cyfrannau llawer is ohonynt eu hatgyfeirio ymlaen at wasanaeth arall (6%) neu eu ryddhau neu hatgyfeirio ymlaen yn dilyn asesiad, heb dderbyn triniaeth (1%). Roedd cleientiaid eraill ar wahân i bobl sy'n gamblo yn fwy tebygol o gwblhau triniaeth (76% o gymharu â 60%) ac yn llai tebygol o roi'r gorau iddi (21% o gymharu â 31%).

Tabl 32 Rhesymau dros adael triniaeth o ran cleientiaid a dderbyniodd driniaeth o fewn 2021/22

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Wedi cael triniaeth - Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd	2640	60.4%	607	75.8%	3247	62.8%
Wedi cael triniaeth - Wedi rhoi'r gorau i driniaeth (dirwyn i ben heb ei drefnu)	1356	31.0%	169	21.1%	1525	29.5%
Wedi cael triniaeth - Wedi atgyfeirio at wasanaeth arall	276	6.3%	11	1.4%	287	5.5%
Wedi cael triniaeth - Ddim yn hysbys	51	1.2%	4	0.5%	55	1.1%
Wedi'i asesu - Wedi'i ryddhau trwy gytundeb ar y cyd yn dilyn cael cyngor a chymorth	37	0.8%	10	1.2%	47	0.9%
Wedi'i asesu - Ddim yn hysbys	8	0.2%	0	0.0%	8	0.2%
Wedi'i asesu - Atgyfeiriwyd at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb ar y cyd	4	0.1%	0	0.0%	4	0.1%
Cyfanswm	4372		801		5173	
Ar goll	4		0		4	
Cyfanswm y cleientiaid	4376		801		5177	

Nodwyd rhai gwahaniaethau bach o ran y rheswm dros adael triniaeth ymysg cleientiaid gwryw a benyw, gyda chyfran fwy o gleientiaid benyw yn rhoi'r gorau i driniaeth (26% o gymharu â 31% o wrywod). Fodd bynnag, o ran cleientiaid sy'n gamblo'n unig, roedd cyfran gyfartal o gleientiaid gwryw a benyw yn rhoi'r gorau i driniaeth.

Roedd cyfran uwch o'r rheiny a oedd yn ddi-waith (36%) wedi rhoi'r gorau i driniaeth (Tabl 33), ond y rheiny a oedd yn gyflogedig a oedd fwyaf tebygol o gwblhau triniaeth (64%). Roedd niferoedd y rheiny a oedd yn rhoi'r gorau i driniaeth yn lleihau fel yr oedd cleientiaid yn mynd yn hŷn, yn gostwng o 36% ymysg y rheiny o dan 30 oed i 21% ymysg y rheiny dros 50 oed. Roedd y cyfraddau cwblhau yn uwch ymysg y rheiny a oedd mewn perthynas (64% o gymharu â 58% nad ydynt mewn perthynas) ac ymysg benywod (66% o gymharu â 61% ar gyfer gwrywod).

Tabl 33 Rhesymau dros adael triniaeth yn ôl statws cyflogaeth (ymysg cleientiaid sy'n gamblo)

	Cyflogedig		Di-waith		Salwch/anabledl hirdymor a ddim yn gweithio	
	N	%	N	%	N	%
Wedi cael triniaeth - Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd	1880	63.5%	198	51.7%	244	55.2%
Wedi cael triniaeth - Wedi rhoi'r gorau i driniaeth (dirwyn i ben heb ei drefnu)	943	31.9%	139	36.3%	107	24.2%
Wedi cael triniaeth - Wedi atgyfeirio at wasanaeth arall	123	4.2%	42	11.0%	80	18.1%
Wedi'i asesu - Wedi'i ryddhau trwy gytundeb ar y cyd yn dilyn cael cyngor a chymorth	12	0.4%	4	1.0%	9	2.0%
Wedi'i asesu - Atgyfeiriwyd at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb ar y cyd	2	0.1%	0	0.0%	2	0.5%
Cyfanswm	2960	100.0%	383	100.0%	442	100.0%

*Ni chynhwyswyd categorïau statws cyflogaeth â llai na 100 o gleientiaid yn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael.

Tabl 34 Rhesymau dros adael triniaeth yn ôl oedran (ymysg cleientiaid sy'n gamblo)

	O dan 30		30-39		40-49		50 a throsodd	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Wedi cael triniaeth - Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd	740	57.1%	1012	58.5%	501	63.7%	386	69.4%
Wedi cael triniaeth - Wedi rhoi'r gorau i driniaeth (dirwyn i ben heb ei drefnu)	464	35.8%	573	33.1%	204	26.0%	114	20.5%
Wedi cael triniaeth - Wedi atgyfeirio at wasanaeth arall	63	4.9%	108	6.2%	62	7.9%	43	7.7%
Wedi'i asesu - Wedi'i ryddhau trwy gytundeb ar y cyd yn dilyn cael cyngor a chymorth	10	0.8%	18	1.0%	7	0.9%	2	0.4%
Wedi'i asesu - Atgyfeiriwyd at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb ar y cyd	1	0.1%	0	0.0%	1	0.1%	2	0.4%
Cyfanswm	1297	100.0%	1731	100.0%	786	100.0%	556	100.0%

Ymysg cleientiaid a oedd yn gamblo, roedd y rhesymau dros adael triniaeth yn amrywio yn ôl y prif weithgaredd gamblo. Roedd 62% o'r rheiny a oedd yn nodi gwasanaethau ar-lein wedi cwblhau eu triniaeth, o gymharu â 53% o'r rheiny a oedd yn nodi siopau betio.

12.2 Sgorau difrifoldeb

Caiff dau fesur difrifoldeb eu cofnodi'n rheolaidd o fewn apwyntiadau, sef y Mynegrif Difrifoldeb Gamblo Problemus (MDGP/PGSI) a gofnodir ar gyfer pobl sy'n gamblo'n unig, a'r sgôr CORE-10, a gofnodir ar gyfer pob cleient. Gofynnir i gleientiaid yn uniongyrchol am eu hymatebion.

MDGP

Mae'r MDGP yn offeryn⁹ wedi'i ddilysu a ddefnyddir yn eang, sydd wedi'i ddylunio i asesu lefel unigolyn o ymddygiad sy'n peri risg o ganlyniad i gamblo. Mae'r MDGP yn cynnwys naw eitem, y caiff pob un ei sgorio ar raddfa pedwar pwynt (0, 1, 2, neu 3) sy'n rhoi cyfanswm sgôr o rhwng sero a 27 pwynt (gweler yr atodiad, 13.2 am ragor o fanylion).

Defnyddir sgôr MDGP o wyth neu ragor i ddsbarthu unigolyn sydd ag ymddygiad gamblo problemus, a ddiffinnir gan y raddfa fel 'gamlwr problemus'. Mae sgorau o rhwng tri a saith yn cynrychioli unigolion y dosbarthir eu bod yn 'gamlwr â risg canolig' yn ôl y raddfa (y rheiny sy'n profi lefel ganolig o broblemau sy'n arwain at rai canlyniadau negyddol). Mae sgôr o un neu ddau yn cynrychioli unigolion y dosbarthir gan y sgôr eu bod yn ymgymryd â gamblo â risg isel (y rheiny sy'n profi lefel isel o broblemau, gydag ychydig neu ddim canlyniadau negyddol wedi'u nodi). Felly, mae unrhyw un sy'n sgorio un neu ragor ar y raddfa yn profi rhyw lefel o anhawster neu broblem. Mae sgôr o sero yn cynrychioli unigolyn nad yw'n profi unrhyw broblemau, niwed neu ganlyniadau o ganlyniad i gamblo.

CORE-10

Mae'r Core-10 yn holiadur 10-eitem a ddyluniwyd i fesur gofid, gan gynnwys symptomau a brofir yn gyffredin sef gorbryder ac iselder ac agweddau cysylltiedig bywyd a gweithredu cymdeithasol ('social functioning')^{10 11}. Ceir 10 eitem o fewn y Core-10, sy'n cynnwys gorbryder (2 eitem), iselder (2 eitem), trawma (1 eitem), problemau corfforol (1 eitem), gweithredu cymdeithasol (3 eitem – dydd i ddydd, perthnasau agos, perthnasau cymdeithasol) ynghyd â risg rhywun i'w hun (1 eitem). Caiff eitemau'r Core-10 eu sgorio'n unigol ar raddfa bum pwynt (0, 1, 2, 3 neu 4) a'u symio i roi cyfanswm sgôr o 40 (gweler yr atodiad, 13.3 am ragor o fanylion).

Defnyddir sgôr Core-10 o 25 a throsodd i ddsbarthu unigolyn fel rhywun sy'n dioddef gofid seicolegol difrifol, mae sgôr o 21 i 25 yn cyfateb i ofid canolig i ddifrifol, mae sgôr o 16 i 20 yn cyfateb i ofid canolig, mae sgôr o 11 i 15 yn cyfateb i ofid ysgafn, ac mae sgôr o 0 i 10 yn ddsbarthu rhywun sy'n is na'r torbwynt clinigol ar gyfer gofid seicolegol.

12.2.1 Y sgorau sylfaenol a'r rhai diweddaraf ar gyfer difrifoldeb

Yn yr asesiad MDGP cynharaf ar gyfer pobl sy'n gamblo a dderbyniodd driniaeth yn ystod 2021/22, cofnodwyd sgorau MDGP ar gyfer 94% o'r sgorau a ddsbarthwyd a ddangosir yn Ffigur 8. Ymysg y rhain (Tabl 35), roedd y mwyafrif (90%) yn cofnodi sgôr MDGP o 8 neu ragor. Diffiniwyd bod gan gyfrannau llawer llai risg canolig (7%), risg isel (1%) neu ddim problem (2%). Ymysg y rheiny yn y categori MDGP uchaf (8+), y sgôr MDGP cymedrig oedd 19, sydd gryn dipyn yn uwch na'r lleiafswm o wyth ar gyfer y categori hwn.

⁹ Mae'r MDGP yn adnodd sgrinio wedi'i ddilysu ar lefel poblogaeth. Dylid nodi na chafodd y MDGP ei ddylunio fel adnodd clinigol, neu fel mesur canlyniadau ar gyfer triniaeth. Ni ellir dehongli'r MDGP yn uniongyrchol fel meincnod ar gyfer effeithiolrwydd triniaeth, gan na ellir cipio canlyniadau tymor hwy. Yn ychwanegol at hynny, nid yw'n pwysoli mathau o niwed; mae'n fesur procsi o niwed. Yn ogystal, dadleuir ei fod yn defnyddio iaith a theminoleg sy'n stigmateiddio o ran y modd y mae'n categoreiddio amryw lefelau o niwed a brofir o ganlyniad i gamblo. Fodd bynnag, yn absenoldeb mesur clinigol sydd wedi'i gytuno'n gyffredinol, mae'r MDGP yn darparu dangosydd ar gyfer niwed gamblo a gydnabyddir yn rhyngwladol.

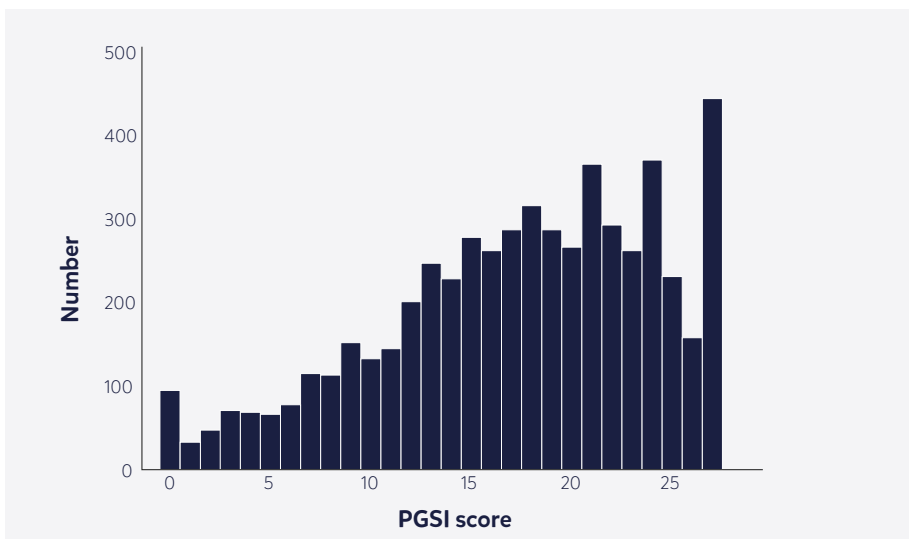
¹⁰ CORE-10 USER MANUAL Fersiwn 1.0 Rhyddhawyd Mehefin 1af, 2007.

¹¹ The CORE-10: A short measure of psychological distress for routine use in the psychological therapies <https://Ar-leinlibrary.wiley.com/doi/abs/10.1080/14733145.2012.729069>

Tabl 35 Categori difrifoldeb MDGP yn yr asesiad MDGP cynharaf, ar gyfer pob unigolyn sy'n gamblo

	Yr asesiad MDGP cynharaf		
	N	%	Sgôr cymedrig
Dim problem (0)	95	1.7%	0
Risg isel (1-2)	80	1.4%	2
Risg canolig (3-7)	400	7.1%	5
Sgôr o 8+	5039	89.8%	19
Cyfanswm	5614	100.0%	
Ar goll	382		
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	5996		

Ffigur 8 Dosbarthiad sgôr MDGP yn yr asesiad MDGP cynharaf

O ran y sgôr diweddaraf a nodwyd (Tabl 36), roedd cyfran lai o gleientiaid (28%) yn dal i fod â sgôr MDGP o 8+. Erbyn hynny, roedd tua thri o bob deg o bobl sy'n gamblo (28%) yn cael eu diffinio bellach fel rhai nad oedd ganddynt unrhyw ymddygiad sy'n peri risg o ganlyniad i gamblo, a diffiniwyd bod gan y gweddill naill ai risg isel (22%) neu ganolig (22%) o ymddygiad sy'n peri risg o ganlyniad i gamblo.

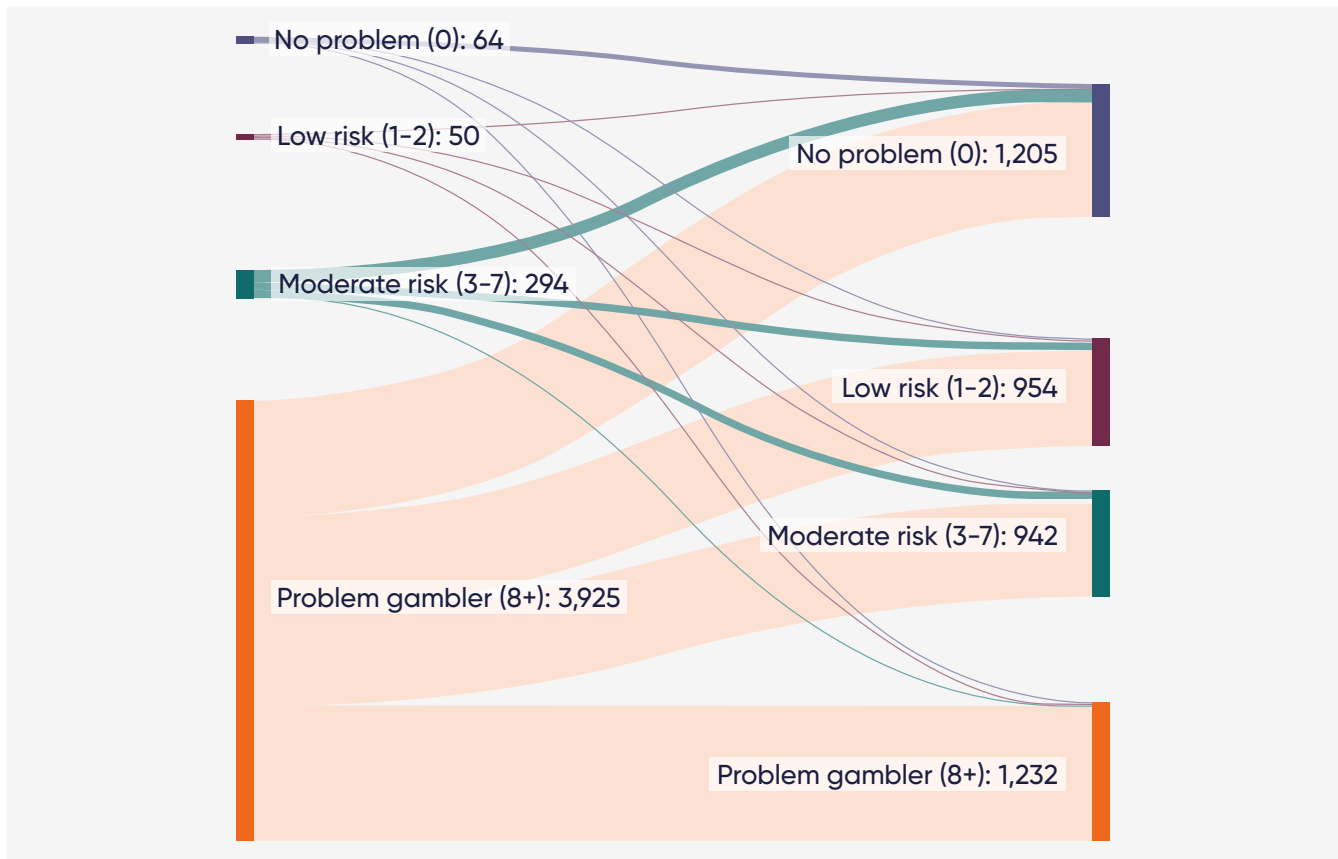
Tabl 36 Categori risg MDGP ar adeg yr asesiad MDGP cynharaf a'r diweddaraf, ar gyfer pobl sy'n gamblo sy'n gadael triniaeth

	Asesiad MDGP cynharaf			Asesiad MDGP diweddaraf		
	N	%	Sgôr cymedrig	N	%	Sgôr cymedrig
Dim problem (0)	64	1.5%	0	1205	27.8%	0
Risg isel (1-2)	50	1.1%	2	954	22.0%	1
Risg canolig (3-7)	294	6.7%	5	942	21.7%	5
Sgôr o 8+	3925	89.7%	19	1232	28.4%	16
Cyfanswm	4333	100.0%		4333	100.0%	
Ar goll	43			43		
Cyfanswm y bobl sy'n gamblo	4376			4376		

O ran tua 70% o'r rheiny â sgôr MDGP o 8+ yn y mesur cynharaf, nid oeddynt mwyach yn cofnodi sgôr o 8+ yn yr un diweddaraf, gyda 26% yn cael eu diffinio erbyn hynny bod ganddynt 'ddim problem'. O ran y rheiny sy'n cwblhau triniaeth, nid oedd 87% ohonynt mwyach yn cofnodi sgôr o 8+ erbyn hynny, gyda 37% yn cael eu diffinio erbyn hynny bod ganddynt 'ddim problem'. Dengys Ffigur 9 sut yr oedd categori MDGP cleientiaid wedi newid o'r asesiad MDGP a gofnodwyd i'r un diweddaraf

Ffigur 9 Y statws MDGP cynharaf wedi'i fapio hyd at y statws MDGP diweddaraf (n=4333)

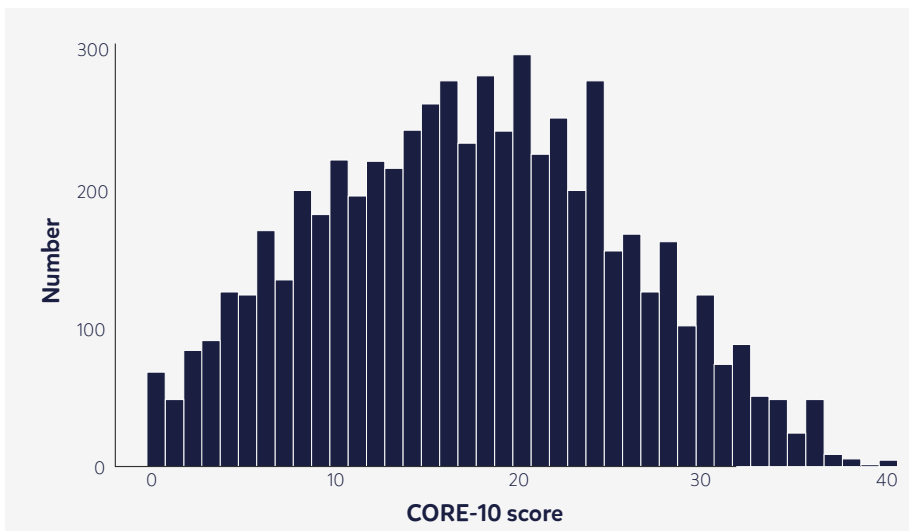
CORE-10

Ar adeg yr apwyntiad hysbys cyntaf ar gyfer cleientiaid a dderbyniodd driniaeth yn 2021/22, cofnodwyd sgorau CORE-10 ar gyfer 86% o'r cleientiaid (dangosir dosbarthiad y sgôr yn Ffigur 10). Ymysg y cleientiaid hyn, roedd y sgorau wedi'u dosbarthu'n gyfartal ar draws y categorïau difrifoldeb (Tabl 36) gyda thua un o bob pump o gleientiaid yn cael sgôr o fewn y categori difrifol (17%), canolig i ddifrifol (18%), canolig (22%) neu ysgafn (19%) a 24% yn sgorio'n is na'r torbwynt clinigol. Roedd cyfran uwch o bobl sy'n gamblo yn cofnodi sgôr o fewn y categori difrifol na chleientiaid eraill (19% o gymharu â 9%). O fewn y categori difrifol, roedd y sgorau cymedrig yn 30 ar gyfer pobl sy'n gamblo, ac yn 29 ar gyfer cleientiaid eraill.

Tabl 37 Categori difrifoldeb CORE-10 yn yr apwyntiad cynharaf

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Is na'r torbwynt clinigol	1194	23.5%	252	26.2%	1446	23.9%
Ysgafn	925	18.2%	208	21.6%	1133	18.7%
Canolig	1063	20.9%	264	27.5%	1327	21.9%
Canolig ddirifol	958	18.8%	150	15.6%	1108	18.3%
Difrifol	945	18.6%	87	9.1%	1032	17.1%
Cyfanswm	5085	100.0%	961	100.0%	6046	100.0%
Ar goll	911		115		1026	
Cyfanswm y cleientiaid	5996		1076		7072	

Ffigur 10 Dosbarthiad y sgôr CORE-10 yn yr asesiad CORE-10 cynharaf

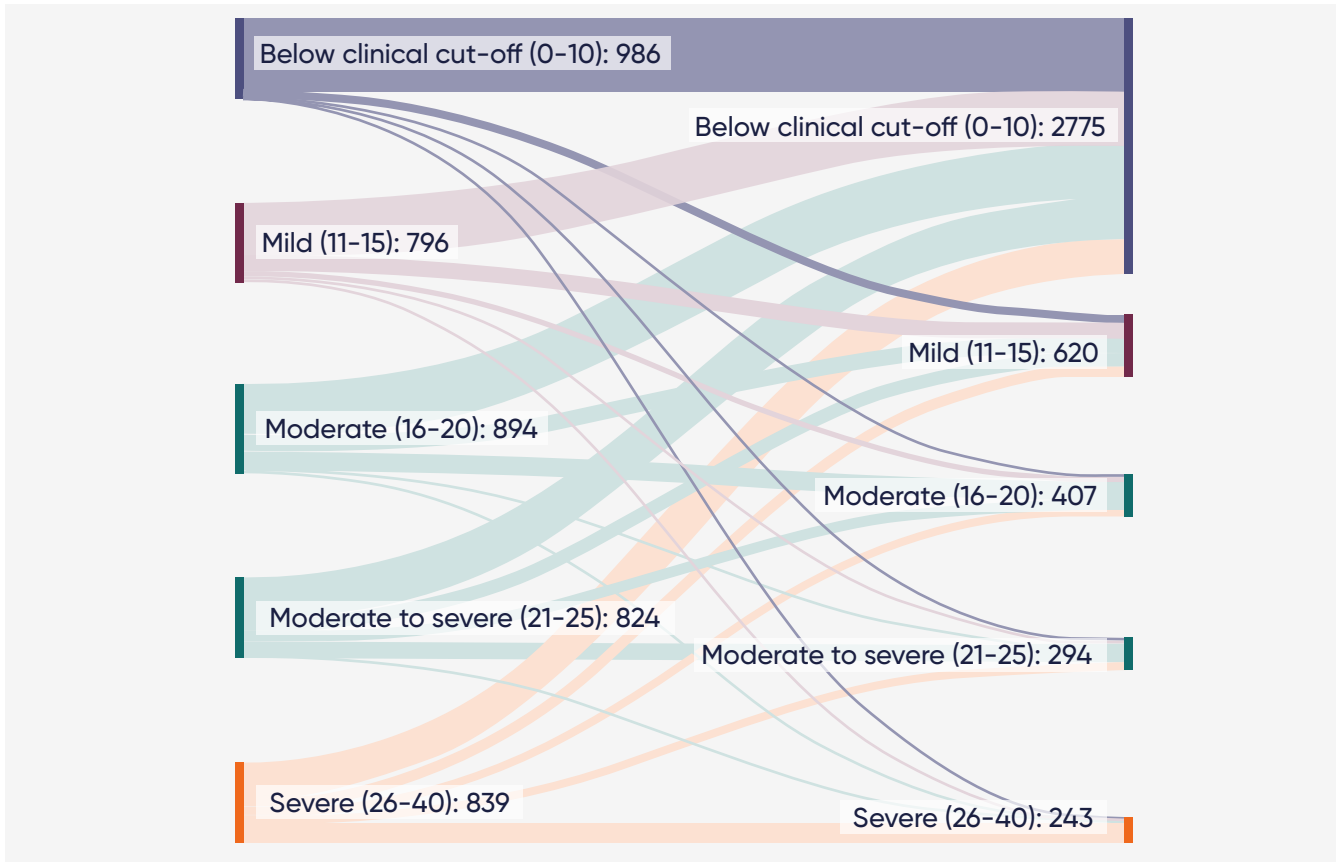

Dengys Tabl 38 y categori difrifoldeb diweddaraf a gofnodwyd ar adeg triniaeth (gweler Tabl 37 am y cynharaf). Ar y pwynt hwn, diffiniwyd bod y mwyafrif o gleientiaid (65%) yn 'is na'r torbwynt clinigol', gyda 15% yn cael eu diffinio o fewn y categori ysgafn, 10% yn ganolig, 6.3% yn ganolig i ddirifol, a 5% yn 'ddifrifol'. Dengys Ffigur 11 a Ffigur 13 sut yr oedd y categori Core-10 wedi newid o'r asesiad cynharaf i'r un diweddaraf

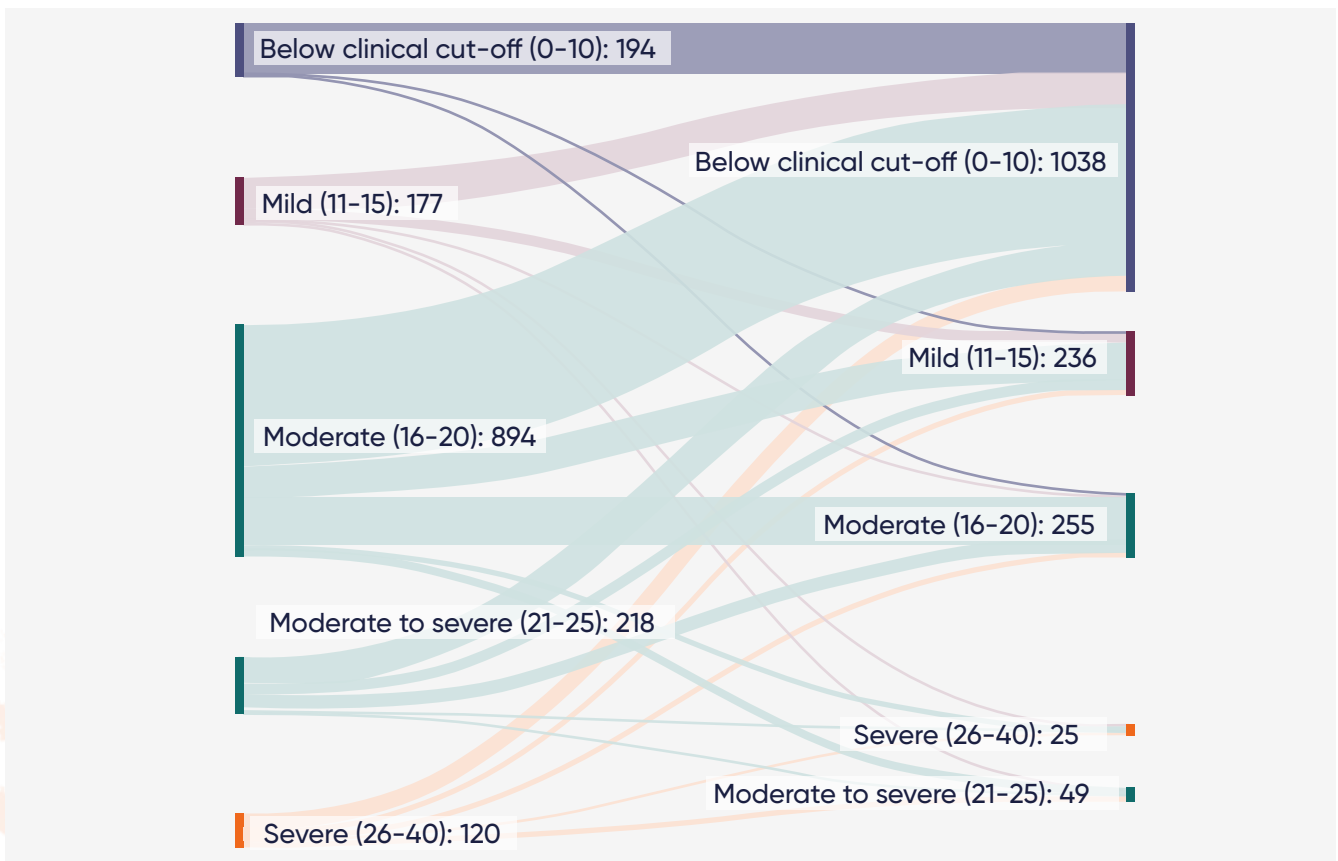
Tabl 38 Y categori difrifoldeb CORE-10 diweddaraf a gofnodwyd o fewn y driniaeth

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Is na'r torbwynt clinigol	2775	64.0%	527	67.2%	3302	64.5%
Ysgafn	620	14.3%	126	16.1%	746	14.6%
Canolig	407	9.4%	78	9.9%	485	9.5%
Canolig ddirifol	294	6.8%	30	3.8%	324	6.3%
Difrifol	243	5.6%	23	2.9%	266	5.2%
Cyfanswm	4339	100.0%	784	100.0%	5123	100.0%

Ffigur 11 Y statws CORE-10 cynharaf wedi'i fapio hyd at y statws CORE-10 diweddaraf – pobl sy'n gamblo (n=4339)

Ffigur 12 Y statws CORE-10 cynharaf wedi'i fapio hyd at y statws CORE-10 diweddaraf – Cleientiaid eraill (n=784)

12.2.2 Newid mewn sgorau difrifoldeb

Gan fod sgorau MDGP a CORE-10 yn cael eu cofnodi'n gyson, mae'n bosib adrodd am unrhyw newidiadau i'r sgorau hyn yn ystod y driniaeth. Defnyddir tri dull yma i adrodd y newidiadau yn y sgorau: lefel y newid yn y sgorau, cyfeiriad y newid yn y sgorau, a newidiadau rhwng categorïau difrifoldeb. Caiff newidiadau eu hadrodd fel y rheiny rhwng yr apwyntiadau cynharaf a diweddaraf o fewn y cyfnod diweddaraf o driniaeth a dderbynnir gan gleient. Felly, os derbyniodd cleient sawl cyfnod o driniaeth (gan un neu ragor o ddarparwyr), efallai na fydd y sgorau'n adlewyrchu'r newid cronol dros ei hanes cyfan o driniaeth.

12.2.2.1 MDGP

Rhwng y sgorau MDGP cynharaf a'r rhai diweddaraf, roedd cleientiaid wedi cyflawni gostyngiad (gwelliant) o 12 pwynt ar raddfa'r MDGP.

Mae Tabl 38 yn crynhoi cyfeiriad a graddau'r newydd mewn sgorau MDGP, gyda'r mwyafrif (80%) yn gwella, roedd 18% yn dangos dim newid, a lleiafrif bach (3%) yn cofnodi sgôr uwch yn yr apwyntiad diweddaraf o gymharu â'r sgorau cynharaf. Roedd cyfran fwyaf y cleientiaid (36%) wedi cyflawni gwelliant o 10–19 pwynt, gyda chwarter (25%) arall yn cyflawni gwelliant o 20–27 pwynt¹².

Dengys Tabl 39 y newidiadau hyn yn y sgôr MDGP yn ôl y rheswm dros ryddhau cleifion o driniaeth. Roedd cyfran uwch o'r rheiny nad oedd wedi cwblhau eu triniaeth yn cofnodi dim newid o ran sgôr (34% ar gyfer y rheiny sydd wedi rhoi'r gorau i'w triniaeth o gymharu â 6% ar gyfer y rheiny sydd wedi'i chwblhau). O ran y rheiny a oedd wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd, cofnodwyd sgorau gwell ar gyfer y mwyafrif ohonynt (92%). Hefyd, roedd lefel yn newid yn gwahaniaethu yn ôl y rheswm dros ryddhau cleifion, gyda chanolrif o 15 pwynt ar gyfer y rheiny a oedd yn cwblhau eu triniaeth, o gymharu â saith ar gyfer y rheiny a oedd yn rhoi'r gorau iddi cyn ei chwblhau.

Tabl 39 Newidiadau mewn sgôr MDGP rhwng yr apwyntiadau cynharaf a diweddaraf

	N	%
Gwelliant o 20- 27 pwynt	1071	24.7%
Gwelliant o 10- 19 pwynt	1548	35.7%
Gwelliant o 1- 9 pwynt	833	19.2%
Dim Newid	760	17.5%
Wedi cynyddu: 1 i 9 pwynt	109	2.5%
Wedi cynyddu: 10 i 18 pwynt	11	0.3%
Wedi cynyddu: 19 i 27 pwynt	1	0.0%
Cyfanswm	4333	100.0%
Ar goll	43	
Cyfanswm	4376	

¹² Caiff y categorïau eu dylunio er mwyn grwpio lefel y newid yn gyfartal o fewn yr ystod o werthoedd, ac nid ydynt yn cynrychioli categorïau difrifoldeb ffurfiol

Tabl 40 Cyfeiriad y newid mewn sgôr CORE-10 rhwng yr apwyntiadau cynharaf a diweddaraf yn ôl y rheswm dros ryddhau

	Gwaeth		Dim newid		Gwell	
	N	%	N	%	N	%
Wedi'i asesu – Wedi'i ryddhau trwy gytundeb ar y cyd yn dilyn cael cyngor a chymorth	2	5.4%	12	32.4%	23	62.2%
Wedi'i asesu – Atgyfeiriwyd at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb ar y cyd	0	0.0%	2	66.7%	1	33.3%
Wedi cael triniaeth – Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd	51	1.9%	156	5.9%	2419	92.1%
Wedi cael triniaeth – Wedi rhoi'r gorau i driniaeth (dirwyn i ben heb ei drefnu)	54	4.1%	455	34.1%	824	61.8%
Wedi cael triniaeth – Wedi atgyfeirio at wasanaeth arall	13	4.7%	114	41.5%	148	53.8%
Wedi'i asesu – Ddim yn hysbys	0	0.0%	6	75.0%	2	25.0%
Wedi cael triniaeth – Ddim yn hysbys	1	2.1%	13	27.1%	34	70.8%

12.2.2.2 CORE-10

Rhwng yr asesiad CORE-10 cynharaf a'r diweddaraf o fewn y driniaeth pryd y cofnodwyd sgorau CORE-10 ar eu cyfer, gwelwyd fod sgorau'r cleientiaid wedi lleihau (gwella), o ran bod gostyngiad o 7 pwynt ar y raddfa CORE-10 scale (8 pwynt o ran pobl sy'n gamblo, a 6 phwynt o ran cleientiaid ar wahân i bobl sy'n gamblo).

Mae Tabl 40 yn crynhoi cyfeiriad a graddau'r newid mewn sgorau CORE-10. Roedd y mwyafrif o'r cleientiaid (74%) yn gweld gostyngiad yn ystod y driniaeth, roedd 17% yn dangos dim newid, a lleiafrif (9%) yn gweld cynnydd o ran y sgôr CORE-10. Roedd y mwyafrif o'r cleientiaid (64%) yn cofnodi gwelliant o rhwng 1 ac 20 pwynt. Cyflawnwyd y lefel welliant fwyaf cyffredin (1-10 pwynt) gan 37% o'r cleientiaid. Roedd cyfran uwch o bobl sy'n gamblo wedi cyflawni gwelliant o fwy nag 20 pwynt (11% o gymharu â 5% ar gyfer cleientiaid eraill)¹³.

Dengys Tabl 41 y newidiadau hyn o ran sgôr CORE-10 yn ôl y rheswm dros ryddhau cleientiaid o driniaeth. Roedd diffyg newid mewn sgôr yn llawer mwy tebygol o ran y rheiny nad oeddent wedi cwblhau eu triniaeth (36% ar gyfer y rheiny a oedd wedi'i rhoi'r gorau iddi o gymharu â 7% ar gyfer y rheiny a oedd wedi'i chwblhau). O ran y rheiny a oedd wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd, cofnodwyd sgorau gwell ar gyfer y mwyafrif ohonynt (86%).

¹³ Mae'r categorïau hyn yn grwpio lefel y newid yn gyfartal ar draws yr ystod o werthoedd posibl, ac nid ydynt yn cynrychioli categorïau difrifoldeb ffurfiol.

Tabl 41 Cyfeiriad y newid mewn sgôr CORE-10 rhwng yr apwyntiadau cynharaf a diweddaraf

	Cleientiaid sy'n gamblo		Cleientiaid eraill		Cyfanswm	
	N	%	N	%	N	%
Gwelliant o 31-40 pwynt	39	0.9%	1	0.1%	40	0.8%
Gwelliant o 21-30 pwynt	439	10.1%	39	5.0%	478	9.3%
Gwelliant o 11-20 pwynt	1184	27.3%	200	25.5%	1384	27.0%
Gwelliant o 1-10 pwynt	1523	35.1%	366	46.7%	1889	36.9%
Dim newid	774	17.8%	117	14.9%	891	17.4%
Cynnydd o 1-10 pwynt	352	8.1%	56	7.1%	408	8.0%
Cynnydd o 11-20 pwynt	25	0.6%	5	0.6%	30	0.6%
Cynnydd o 21-30 pwynt	3	0.1%	0	0.0%	3	0.1%
Cynnydd o 31-40 pwynt	0	0.0%	0	0.0%	0	0.0%
Cyfanswm	4339	100.0%	784	100.0%	5123	100.0%

Tabl 42 Cyfeiriad y newid mewn sgôr CORE-10 rhwng yr apwyntiadau cynharaf a diweddaraf yn ôl y rheswm dros ryddhau

	Gwaeth		Dim newid		Gwell	
	N	%	N	%	N	%
Wedi'i asesu – Wedi'i ryddhau trwy gytundeb ar y cyd yn dilyn cael cyngor a chymorth	5	10.6%	12	25.5%	30	63.8%
Wedi'i asesu – Atgyfeiriwyd at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb ar y cyd	1	33.3%	2	66.7%	0	0.0%
Wedi cael triniaeth - Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd	228	7.1%	213	6.6%	2783	86.3%
Wedi cael triniaeth – Wedi rhoi'r gorau i driniaeth (dirwyn i ben heb ei drefnu)	167	11.1%	533	35.6%	799	53.3%
Wedi cael triniaeth – Wedi atgyfeirio at wasanaeth arall	32	11.2%	114	39.9%	140	49.0%
Wedi'i asesu – Ddim yn hysbys	0	0.0%	6	75.0%	2	25.0%
Wedi cael triniaeth – Ddim yn hysbys	8	15.1%	9	17.0%	36	67.9%

13 Tueddiadau

13.1 Tueddiadau o ran niferoedd sy'n cael triniaeth

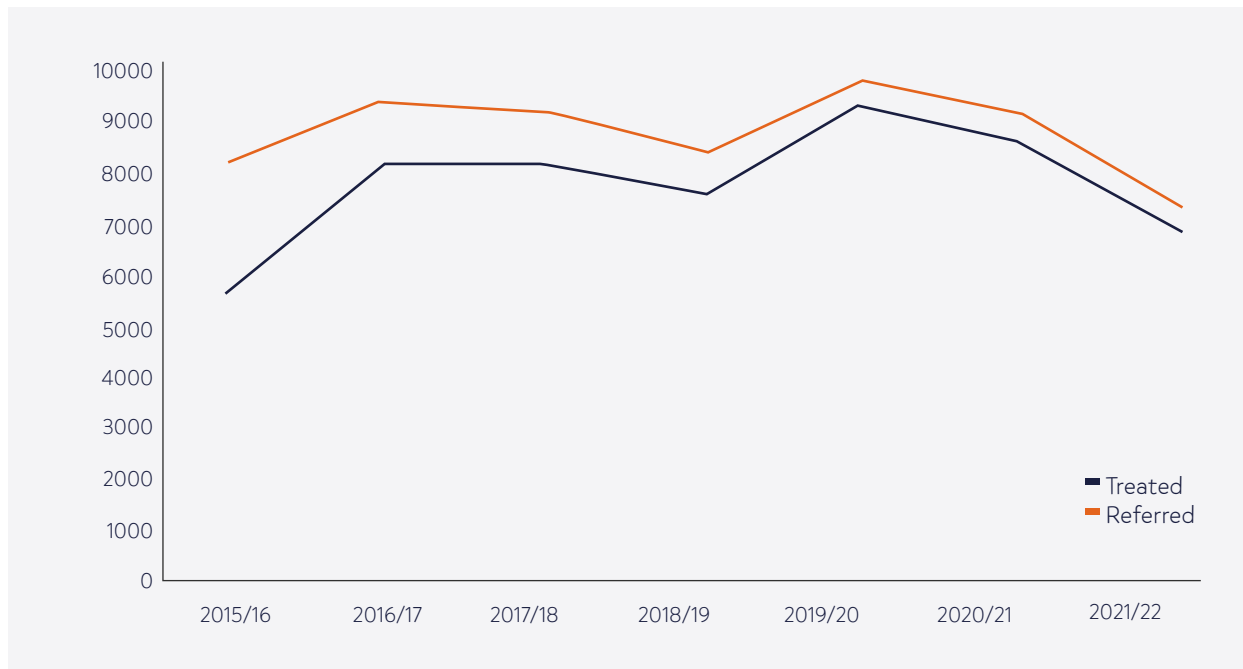
Dengys Tabl 43 a Ffigur 13 y modd y mae nifer y cleientiaid sy'n cael triniaeth bob blwyddyn wedi amrywio ers 2015/16, gyda nifer uchaf y cleientiaid yn cael triniaeth yn 2019/20. Rhwng 2020/21 a 2021/22 cafwyd gostyngiad o 17% yn nifer y cleientiaid a dderbyniodd driniaeth.

Mae nifer yr unigolion a gaiff eu hatgyfeirio bob blwyddyn (gan gynnwys y rheiny nad ydynt yn mynd ymlaen i dderbyn triniaeth) wedi amrywio ers 2015/16, gyda nifer uchaf y cleientiaid yn cael eu hatgyfeirio yn ystod 2019/20. Rhwng 2020/21 a 2021/22, cafwyd gostyngiad o 18% yn nifer yr atgyfeiriadau.

Tabl 43 Tueddiadau o ran nifer y cleientiaid sy'n cael eu hatgyfeirio ac yn derbyn triniaeth bob blwyddyn – 2015/16 i 2021/22

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Cleientiaid sy'n derbyn triniaeth	5909	8133	8219	7675	9008	8490	7072
Unigolion sy'n cael eu hatgyfeirio	8194	9266	9081	8453	9726	9046	7429

Ffigur 13 Tueddiadau o ran nifer y cleientiaid sy'n cael eu hatgyfeirio ac yn derbyn triniaeth – 2015/16 i 2021/22

Mae gwasanaethau gamblo'n darparu pwynt cyswllt a chymorth ar gyfer cleientiaid y mae eu hymddygiad o ganlyniad i anhwylder gamblo, ynghyd â'r rheiny a effeithir gan arferion gamblo rhywun arall. Dengys Tabl 43 bod cyfran y cleientiaid sy'n ceisio cymorth o ganlyniad i arferion gamblo rhywun arall wedi cynyddu o 10% yn 2015/16 i 14% yn 2021/22.

Tabl 44 Tueddiadau o ran y rheswm dros atgyfeirio – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Cleientiaid y mae eu hymddygiad o ganlyniad i anhwylder gamblo	5288	90.2%	7293	90.7%	7337	90.1%	6744	88.7%	7473	84.3%	7191	84.7%
Rhai eraill a effeithir	563	9.6%	744	9.2%	790	9.7%	834	11.0%	1192	13.4%	1245	14.7%
Unigolyn mewn perygl o ddatblygu problem gamblo	9	0.2%	7	0.1%	15	0.2%	25	0.3%	202	2.3%	53	0.6%
Ar goll	49		89		77		72		141		1	
Cyfanswm y cleientiaid	5909		8133		8219		7675		9008		8490	

13.2 Tueddiadau o ran math y gamblo

Y gwahaniaeth mwyaf nodedig a adroddwyd o ran lleoliadau gamblo (yn seiliedig ar dri phrif weithgaredd) rhwng 2015/16 a 2021/22 (Tabl 44) fu'r cynnydd yng nghyfran y cleientiaid sy'n adrodd eu bod yn defnyddio gwasanaethau gamblo ar-lein (a oedd wedi codi o 57% i 75%) ochr yn ochr â'r gostyngiad yn y gyfran sy'n defnyddio siopau betio (sydd wedi gostwng o 56% i 31%). Dengys data ar gyfer 2021/22 gynnydd cyffredinol yn y defnydd o leoliadau a fynychir gan gleientiaid 'yn bersonol', o gymharu â'r gwerthoedd isel a gofnodwyd yn 2020/21. Gall amodau Covid-19, gan gynnwys y cyfnodau clo achlysurol, fod wedi effeithio'r adroddiadau ar gyfer 2020/21 a 2021/22.

Tabl 45 Tueddiadau o ran lleoliadau gamblo – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Siopau Betio	2858	56.1%	3564	50.7%	3219	45.5%	2817	42.8%	2740	38.0%	1902	28.8%	1741	30.3%
Safleoedd Bingo	101	2.0%	120	1.7%	114	1.6%	110	1.7%	110	1.5%	84	1.3%	101	1.8%
Casino	614	12.1%	776	11.0%	680	9.6%	589	9.0%	669	9.3%	433	6.6%	495	8.6%
Digwyddiadau byw	45	0.9%	44	0.6%	32	0.5%	25	0.4%	23	0.3%	30	0.5%	83	1.4%
Canolfan Adloniant i Oedolion (arcêd 18+)	197	3.9%	265	3.8%	245	3.5%	212	3.2%	269	3.7%	166	2.5%	220	3.8%
Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	62	1.2%	51	0.7%	48	0.7%	38	0.6%	41	0.6%	39	0.6%	69	1.2%
Tafarn	213	4.2%	234	3.3%	197	2.8%	170	2.6%	212	2.9%	131	2.0%	145	2.5%
Ar-lein	2890	56.8%	4214	59.9%	4666	66.0%	4331	65.9%	4956	68.8%	5206	79.0%	4291	74.7%
Amrywiol	604	11.9%	777	11.1%	619	8.8%	562	8.5%	526	7.3%	535	8.1%	422	7.3%
Clwb aelodau preifat	12	0.2%	10	0.1%	13	0.2%	12	0.2%	10	0.1%	9	0.1%	19	0.3%
Arall	104	2.0%	143	2.0%	155	2.2%	163	2.5%	136	1.9%	63	1.0%	23	0.4%
Cyfanswm y cleientiaid	5288		7293		7337		6744		7473		7191		5177	

Dengys Tabl 45 y tueddiadau o ran gweithgareddau cyffredin o fewn y tri math o leoliad gamblo a ddefnyddir fwyaf (siopau betio, casinos ac ar-lein yn unig). O fewn gweithgareddau ar-lein, mae'r defnydd o slotiau casino wedi cynyddu (yn ôl chwe phwynt canran yn 2021/22) tra bo pocer wedi gostwng yn raddol. Roedd gemau bwrdd casino wedi gostwng yn sylweddol yn ystod 2021/22. Roedd adroddiadau o ran y defnydd o slotiau casino yn cynrychioli cynnydd o chwe phwynt canran dros y flwyddyn flaenorol.

Tabl 46 Tueddiadau o ran gweithgareddau gamblo unigol dewisedig – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22		
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	
Siopau Betio															
Ceffylau	701	13.8%	820	11.7%	705	10.0%	570	8.7%	656	9.1%	538	8.2%	412	7.2%	
Cŵn	238	4.7%	278	4.0%	263	3.7%	154	2.3%	207	2.9%	155	2.4%	147	2.6%	
Chwaraeon/ digwyddiadau eraill	714	14.0%	902	12.8%	803	11.4%	708	10.8%	858	11.9%	612	9.3%	539	9.4%	
Peiriannau Gemau	1848	36.3%	2266	32.2%	2056	29.1%	1735	26.4%	1459	20.3%	914	13.9%	934	16.3%	
Casino															
Pocer	80	1.6%	92	1.3%	70	1.0%	55	0.8%	65	0.9%	42	0.6%	50	0.9%	
Gemau cardiau eraill	116	2.3%	157	2.2%	125	1.8%	96	1.5%	99	1.4%	58	0.9%	46	0.8%	
Rwlét	404	7.9%	508	7.2%	419	5.9%	373	5.7%	412	5.7%	240	3.6%	201	3.5%	
Peiriannau Gemau	113	2.2%	141	2.0%	129	1.8%	124	1.9%	154	2.1%	118	1.8%	65	1.1%	
Ar-lein															
Ceffylau	452	8.9%	697	9.9%	719	10.2%	626	9.5%	671	9.3%	631	9.6%	470	8.2%	
Arall	173	3.4%	232	3.3%	225	3.2%	239	3.6%	251	3.5%	338	5.1%	245	4.3%	
Digwyddiadau chwaraeon	1059	20.8%	1512	21.5%	1740	24.6%	1637	24.9%	1807	25.1%	1772	26.9%	1156	20.1%	
Bingo	159	3.1%	164	2.3%	163	2.3%	126	1.9%	176	2.4%	218	3.3%	223	3.9%	
Pocer	184	3.6%	240	3.4%	236	3.3%	171	2.6%	154	2.1%	178	2.7%	105	1.8%	
Casino (gemau bwrdd)	908	17.8%	1323	18.8%	1429	20.2%	1311	19.9%	1315	18.3%	1363	20.7%	670	11.7%	
Casino (slotiau)	839	16.5%	1285	18.3%	1590	22.5%	1458	22.2%	1900	26.4%	2104	31.9%	2187	38.1%	
Cyfnewidfa Fetio*													202	3.5%	
Betio ar eChwaraeon*														183	3.2%

*Cyflwynwyd yn Ebrill 2021.

Dengys Tabl 47 nifer ganolrifol sefydlog o ddyddiau yr oedd cleientiaid yn gamblo yn ystod y 30 diwrnod blaenorol, rhwng 2015/16 a 2021/22. Dengys Tabl 48 gynnydd yn y gwariant canolrifol yn ystod y 30 diwrnod blaenorol, sydd wedi cynyddu o £750 yn 2015/26 i £1,000 o 2018/19 ymlaen.

Tabl 47 Tueddiadau o ran nifer y dyddiau'n gamblo allan o'r 30 diwrnod blaenorol – 2015/16 i 2021/22

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Cymedr	14.7	14.8	14.8	14.6	14.7	15.6	15.4
Canolrif	15	15	15	15	15	15	15

Tabl 48 Tueddiadau o ran gwariant ar gamblo yn y mis blaenorol – 2015/16 i 2021/22

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22
Cymedr	2164	1906	1935	2272	2102	2070	2288
Canolrif	750	800	900	1000	1000	1000	1000

13.3 Trends in treatment exit reason

Dengys Tabl 49 gynnydd yng nghyfran y cleientiaid sy'n cwblhau'r driniaeth a drefnwyd ar eu cyfer o 59% yn 2015/16 i 74% yn 2020/21, cyn gostwng i 63% yn 2021/22. Ochr yn ochr â hyn, roedd cyfran y rheiny sy'n rhoi'r gorau i driniaeth wedi gostwng o 35% yn 2015/16 i 20% yn 2020/21, cyn cynyddu i 30% yn 2021/22.

Tabl 49 Tueddiadau o ran y rheswm dros adael triniaeth – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Discharged by agreement	136	3.2%	251	3.9%	297	4.5%	232	3.8%	398	5.6%	176	2.8%	47	0.9%
Completed scheduled treatment	2513	58.5%	3943	61.7%	4165	62.7%	4215	69.4%	4859	68.7%	4671	73.5%	3247	62.8%
Dropped out	1515	35.3%	1976	30.9%	1989	29.9%	1517	25.0%	1696	24.0%	1247	19.6%	1525	29.5%
Referred on	93	2.2%	180	2.8%	132	2.0%	91	1.5%	103	1.5%	199	3.1%	291	5.6%
Total Clients Discharged	4297		6392		6645		6092		7076		6484		5177	

13.4 Tueddiadau o ran nodweddion y cleient

Dengys Tabl 50 gynnydd cyson yng nghyfran y cleientiaid sy'n fenywod, o 19% yn 2015/16 i 30% yn 2021/22. Dengys Tabl 51 bod cyfran y cleientiaid benyw sy'n gamblo wedi codi o 13% yn 2015/16 i 21% yn 2021/22.

Tabl 50 Tueddiadau o ran rhywedd – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Gwryw	4770	80.8%	6594	81.1%	6518	79.4%	6033	78.7%	6769	75.2%	5780	70.4%	4881	69.0%
Benyw	1134	19.2%	1536	18.9%	1691	20.6%	1628	21.2%	2214	24.6%	2423	29.5%	2113	29.9%
Cyfanswm y Cleientiaid	5909		8133		8219		7675		9008		8490		7072	

Ni chynhwyswyd categorïau rhyw sydd â llai na 100 o gleientiaid o fewn y tabl hwn. Gweler adran 13.1.1.1 am y categorïau sydd ar gael.

Tabl 51 Tueddiadau o ran rhywedd yn ôl y rheswm dros atgyfeirio cleientiaid – 2015/16 i 2021/22

		2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Pobl sy'n Gamblo	Gwryw	4613	87.3%	6386	87.6%	6329	86.4%	5821	86.5%	6296	84.5%	5668	80.3%	4682	78.9%
	Benyw	669	12.7%	904	12.4%	998	13.6%	910	13.5%	1155	15.5%	1382	19.6%	1251	21.1%
Cleientiaid eraill	Gwryw	116	20.3%	133	17.7%	120	14.9%	142	16.5%	403	29.0%	171	13.5%	199	18.8%
	Benyw	456	79.7%	618	82.3%	685	85.1%	716	83.4%	989	71.0%	1092	86.3%	862	81.2%

Dengys Tabl 52 bod cyfran y cleientiaid Gwyn neu Wyn Prydeinig wedi gostwng rhywfaint rhwng 2015/16 (91%) a 2021/22 (88%). Mae hyn oherwydd bod mwy o gleientiaid o leiafrifoedd ethnig yn cael mynediad i'r gwasanaeth. Tra bo nifer y cleientiaid wedi cynyddu ym mhob grŵp ar wahân i'r categori ethnigrwydd "Arall", bu'r cynnydd hwn yn uwch ar gyfer cleientiaid o grwpiau lleiafrifoedd ethnig.

Tabl 52 Tueddiadau o ran ethnigrwydd – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N
Gwyn neu Wyn Prydeinig	5272	90.6%	7264	90.2%	7361	90.4%	6800	89.7%	7890	89.0%	7200	87.6%	5774	88.0%
Du neu Ddu Prydeinig	127	2.2%	190	2.4%	146	1.8%	188	2.5%	264	3.0%	307	3.7%	184	2.8%
Asiaidd neu Asiaidd Prydeinig	260	4.5%	368	4.6%	375	4.6%	373	4.9%	432	4.9%	430	5.2%	377	5.7%
Cymysg	96	1.6%	132	1.6%	144	1.8%	137	1.8%	169	1.9%	166	2.0%	215	3.3%
Arall	64	1.1%	95	1.2%	116	1.4%	87	1.1%	111	1.3%	116	1.4%	15	0.2%
Ddim yn hysbys/Ar goll	90		84		77		90		142		271		507	
Cyfanswm y cleientiaid	5909		8133		8219		7675		9008		8490		7072	

Dengys Tabl 53 newidiadau o ran statws cyflogaeth rhwng 2015/16 a 2021/22. Mae'r tueddiadau ar gyfer y mwyafrif o'r categorïau wedi aros yn gymharol sefydlog, ond cafwyd y cynnydd mwyaf o ran cleientiaid sy'n byw ag anabledd neu salwch hirdymor.

Tabl 53 Tueddiadau o ran statws cyflogaeth – 2015/16 i 2021/22

	2015/16		2016/17		2017/18		2018/19		2019/20		2020/21		2021/22	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Cyflogedig	4375	75.8%	6254	77.9%	6436	79.3%	5926	78.1%	6675	75.1%	5814	72.7%	4704	73.0%
Di-waith	572	9.9%	708	8.8%	655	8.1%	640	8.4%	767	8.6%	811	10.1%	548	8.5%
Myfyriwr	149	2.6%	161	2.0%	168	2.1%	141	1.9%	146	1.6%	172	2.1%	114	1.8%
Salwch/ anabledd hirdymor a ddim yn gweithio	346	6.0%	470	5.9%	481	5.9%	501	6.6%	630	7.1%	733	9.2%	684	10.6%
Yn gofalu am y teulu/cartref a ddim yn gweithio	112	1.9%	138	1.7%	130	1.6%	147	1.9%	194	2.2%	201	2.5%	159	2.5%
Ddim yn chwilio am waith	10	0.2%	23	0.3%	17	0.2%	20	0.3%	19	0.2%	30	0.4%	20	0.3%
Gwirfoddolwr	21	0.4%	28	0.3%	15	0.2%	12	0.2%	25	0.3%	20	0.3%	11	0.2%
Wedi ymddeol	126	2.2%	176	2.2%	191	2.4%	160	2.1%	206	2.3%	182	2.3%	149	2.1%
Ceisiwr lloches*													3	0.0%
Yn y carchar**	60	1.0%	74	0.9%	20	0.2%	39	0.5%	227	2.6%	14	0.2%	48	0.7%
Ar goll/Heb nodi	138		101		106		89		117		513		632	
Cyfanswm	5909		8133		8219		7675		9008		8490		7072	

*Dechreuwyd ei gasglu o Ebrill 2021 ymlaen.

** cofnodwyd fel 'carchar-gofal' tan 2021/22.

Appendices

14 Atodiadau

14.1 Eitemau data FfAD / DRF

14.1.1 Tabl Unigolion

Manyleb FfAD Graidd

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Tabl Cod Mewnbynnu
X0	Rhif Cynllun Gofal	
X4	Dynodydd Cleient y System	
X1	Dynodydd Cleient Lleol	-
X2	Cod y Darparwr	-
X3	Dyddiad Geni	-
P1	Hunaniaeth Rhywedd	P-A
P1_Other	Manylion yr Hunaniaeth Rhywedd a ddisgrifir gan y cleient	
P7	Rhyw	P-F
P2	Ardal Cod Post	-
P11	Awdurdod Lleol	
P3	Dangosydd Cyflogaeth	P-B
P4	Statws Perthynas	P-C
P5	Cefndir Ethnig	P-D
P6	Diagnosis Ychwanegol Cleient	P-E
P8	Cyfeiriadedd Rhywiol	P-G
P8_Other	Manylion y Cyfeiriadedd Rhywiol a ddisgrifir gan y cleient	
P9	Plant	P-H
P10	Ymlyniad Crefyddol	P-I

14.1.1.1 Codau Tablau Unigolion

P-A Rhywedd	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
0 Ddim yn hysbys		Diwygiwyd yr opsiynau hyn o ran ymatebion i adlewyrchu'r amrywiaeth o ran hunaniaeth rhywedd.	Nodwedd warchoddedig. Mae'r diwygiadau'n adlewyrchu canllawiau Stonewall.
1 Gwryw			
2 Benyw			
3 Trawsryweddol	Dileu'r ymateb		
4 Benyw-i-wryw (FTM)/Gwryw Trawsryweddol/Dyn Trawsryweddol	Newydd		
5 Gwryw-i-Fenyw/Benyw Trawsryweddol/Menyw Drawsryweddol	Newydd		
6 Rhywedd cwiar, nid yn gwbl wrywaidd nac yn fenywaidd	Newydd		
7 Categori Rhywedd Ychwanegol/(neu Arall), nodwch os gwelwch yn dda	Newydd		
9 Heb ei nodi (gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)	Newydd		

P-F Rhyw: Mae'r eitem hon yn ymwneud â'r categori rhyw y rhoddwyd y claf ynddo ar adeg ei eni, h.y. gofynnir i'r cleient "Pa gategori rhyw y cawsoch eich rhoi ynddo ar adeg eich geni sydd ar eich tystysgrif geni wreiddiol?".

P-F Rhyw		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Gwryw	Maes newydd	Maes ychwanegol i gasglu data am y categori rhyw a roddwyd ar adeg geni	Nodwedd warchoddedig. Mae'r diwygiadau'n adlewyrchu canllawiau Stonewall.
2	Benyw			
9	Heb ei nodi (gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			

P-B Statws Cyflogaeth: Mae'r eitem hon yn ymwneud â statws cyflogaeth y cleient. Os yw mwy nag un disgrifydd yn berthnasol, dylid dewis yr ymateb sy'n rhoi'r disgrifiad gorau o'r prif beth y maent yn ei wneud.

P-B Statws Cyflogaeth		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Cyflogedig			
2	Di-waith ac yn Chwilio am Waith			
3	Myfyrwr sy'n ymgymryd ag addysg neu hyfforddiant (o leiaf 16 awr yr wythnos) llawn neu ran amser (llai na 16 awr yr wythnos) ac sydd ddim yn gweithio nac wrthi'n chwilio am waith			
4	Salwch neu anabled hirdymor a ddim yn gweithio	Diwygio	Roedd y fersiwn flaenorol yn nodi enwau cymorth yr oedd cleientiaid efallai'n ei dderbyn gan y Llywodraeth – wedi'u dileu ac ychwanegwyd yr eglurhad nad yw'r cleient yn gweithio	Nid yw nodi'r buddion/cymorth a dderbynnir yn bwysig – mae eglurhad o statws gweithio yn bwysicach
5	Yn gofalu am y teulu neu'r cartref a ddim yn gweithio nac wrthi'n chwilio am waith	Diwygio	Dilëwyd y cyfeiriad at "cadw tŷ" ("homemaker")	Diweddarwyd i ddileu term a ddefnyddir yn anaml
6	Ddim yn derbyn budd-daliadau a ddim yn gweithio nac wrthi'n chwilio am waith			
12	Yn y carchar	Newydd	Rhodddwyd codau 11 a 12 yn lle cod 7 (Dilëwyd cyfeiriadau at "mewn gofal" a gwahanwyd "ceisiwr lloches" o "yn y carchar")	Mae rhaglenni triniaeth yn cael eu cychwyn/ar waith mewn carchardai, felly bydd monitro hwn fel categori ar ben ei hun yn dod yn bwysicach dros amser Nid yw "mewn gofal" yn statws cyflogaeth
11	Ceisiwr lloches	Newydd	Split out from code 7	Angen gwahaniaethu o fewn y dadansoddiad
8	Gwaith gwirfoddol di-dâl, ddim yn gweithio nac wrthi'n chwilio am waith			
9	Wedi ymddeol			
10	Heb ei Nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			

P-C Statws Perthynas: Mae'r eitem hon yn ymwneud â statws perthynas y cleient fel dangosydd o gymorth cymdeithasol.

P-C Statws Perthynas	
0	Ddim yn hysbys
1	Wedi Ysgaru/Diddymu Partneriaeth Sifil
2	Wedi gwahanu
3	Sengl
4	Gweddw
5	Mewn perthynas
6	Priod/Partneriaeth Sifil
9	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)

P-D Cefndir Ethnig: Mae'r eitem hon yn ymwneud ag ethnigrwydd ac yn faes gorfodol.

P-D Cefndir Ethnig	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Gwyn Prydeinig		
2	Gwyn Gwyddelig		
3	Gwyn Ewropeaidd		
4	Gwyn Arall		
5	Du, Du Prydeinig: Affricanaidd		
6	Du, Du Prydeinig: Caribiaidd		
7	Du, Du Prydeinig: Arall		
8	Asiadd, Asiadd Prydeinig: Bangladeshaid		
9	Asiadd, Asiadd Prydeinig: Indiaidd		
10	Asiadd, Asiadd Prydeinig: Pacistanaidd		
11	Asiadd, Asiadd Prydeinig: Tsieinaidd		
12	Asiadd, Asiadd Prydeinig: Arall		
13	Cymysg: Gwyn ac Asiadd		
14	Cymysg: Gwyn a Du Affricanaidd		
15	Cymysg: Gwyn a Du Caribiaidd		
16	Cymysg: Arall		
17	Unrhyw grŵp ethnig arall		
99	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)	Newydd	Cod ychwanegol wedi'i ychwanegu
			I sicrhau cyflawnrwydd y data, mae angen opsiwn ar gyfer diffyg ateb

P-E Diagnosis ychwanegol cleient: Mae'r maes hwn yn ymwneud â chyflyrau iechyd ychwanegol sydd gan y cleient efallai. Ni ddylid ond ystyried cyflyrau iechyd hirdymor â diagnosis prof.

P-E Diagnosis ychwanegol cleient	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
0 Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			
1 Seicolegol—	Dileu		
2 Ffarmacolegol—	Dileu		
3 Oes – Corfforol	Newydd	Newidiwyd y categorïau o seicolegol a ffarmacolegol i gorfforol a meddyliol	Roedd y categorïau blaenorol yn fathau o driniaeth, nid diagnosis - mae'r categorïau meddyliol a chorfforol yn rai safonol ar gyfer deall cyflyrau iechyd eraill sy'n cyd-ddigwydd
4 Oes – Meddyliol	Newydd		
5 Oes – Corfforol a meddyliol	Diwygio		
6 Nac oes			

P-G Cyfeiriadedd Rhywiol: Gofynnwch i'r cleient "Ydych chi'n meddwl am eich hun fel...?"

P-E Cyfeiriadedd Rhywiol	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1 Lesbiaidd, hoyw neu gyfunrywiol	Newydd	Opsionau ateb newydd ar gyfer eitem ddata newydd	Nodwedd warchoddedig. Mae'r diwygiadau'n adlewyrchu canllawiau Stonewall
2 Strêt neu heterorywiol			
3 Deurywiol			
4 Rhywbeth arall (nodwch os gwelwch yn dda)			
9 Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			

P-H Plant: Cofnodwch p'un a yw cleient yn gyfrifol am ofalu am blentyn/plant o dan 18 oed

P-H Plant	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1 Ydyw	Newydd	Opsionau ateb newydd ar gyfer eitem ddata newydd	Caiff gwybodaeth o'r math hwn ei gasglu gan ddarparwyr fel arfer ac mae'n werthfawr at ddibenion dadansoddi
2 Nac ydyw			
9 Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			

P-I Ymlyniad Crefyddol: Cofnodwch p'un a yw'r cleient yn ystyried bod ganddo ymlyniad crefyddol i unrhyw un o'r grwpiau isod. Gall hyn fod yn gysylltiad â chrefydd neu ymlyniad crefyddol a nodir gan y cleient, beth bynnag fo'i arferion neu gred, felly gall cleientiaid ystyried bod eu magwraeth yn berthnasol, hyd yn oed os nad ydynt yn arfer eu crefydd ar hyn o bryd.

P-I	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1 Dim crefydd	Newydd	Noder nad oes angen i'r cleient fod yn arfer ei grefydd ar hyn o bryd i ystyried bod ganddo ymlyniad crefyddol	Mae hon yn nodwedd warchoddedig felly mae angen ei monitro i sicrhau darpariaeth gyfartal
2 Cristion			
3 Bwdhaidd			
4 Hindŵaidd			
5 Iddewig			
6 Mwslimaidd			
7 Sikh			
8 Unrhyw grefydd arall			
9 Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)			

14.1.2 Tabl Hanes Gambo

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Tabl Cod Mewnbynnu	Enw	Fformat	Enghraifft
X0	Rhif Cynllun Gofal		X0	N25	
X1	Dynodydd Cleient Lleol	-	X1	N25	
X2	Cod darparwr	-	X2	A10	
G-A A1	Siopau Betio - Ceffylau	G-A	G-A A1	N2 (1-10)	
G-A A2	Siopau Betio - Cŵn	G-A	G-A A2	N2 (1-10)	
G-A A3	Siopau Betio - Digwyddiad chwaraeon neu arall	G-A	G-A A3	N2 (1-10)	
G-A A4	Siopau Betio - Peiriannau Gemau (FOBT)	G-A	G-A A4	N2 (1-10)	
G-A A5	Siopau Betio - Peiriant Gemau (Arall)	G-A	G-A A5	N2 (1-10)	
G-A A6	Siopau Betio - Arall	G-A	G-A A6	N2 (1-10)	
G-A B1	Safle Bingo - Lotri byw	G-A	G-A B1	N2 (1-10)	
G-A B2	Safle Bingo - Terfynell	G-A	G-A B2	N2 (1-10)	
G-A B3	Safle Bingo - Peiriant Sgiliau	G-A	G-A B3	N2 (1-10)	
G-A B4	Safle Bingo - Peiriannau Gemau (Arall)	G-A	G-A B4	N2 (1-10)	
G-A B5	Safle Bingo - Arall	G-A	G-A B5	N2 (1-10)	
G-A C1	Casino - Pocer	G-A	G-A C1	N2 (1-10)	
G-A C2	Casino - Cardiau gemau eraill	G-A	G-A C2	N2 (1-10)	
G-A C3	Casino - Rwlét	G-A	G-A C3	N2 (1-10)	
G-A C4	Casino - Peiriannau Gemau (FOBT)	G-A	G-A C4	N2 (1-10)	
G-A C5	Casino - Peiriant Gemau (Arall)	G-A	G-A C5	N2 (1-10)	
G-A C6	Casino - Arall	G-A	G-A C6	N2 (1-10)	
G-A D1	Digwyddiadau Byw - Ceffylau	G-A	G-A D1	N2 (1-10)	
G-A D2	Digwyddiadau Byw - Cŵn	G-A	G-A D2	N2 (1-10)	
G-A D3	Digwyddiadau Byw - Digwyddiad chwaraeon neu arall	G-A	G-A D3	N2 (1-10)	
G-A D4	Digwyddiadau Byw - Arall	G-A	G-A D4	N2 (1-10)	
G-A E1	Canolfan Adloniant i Oedolion - Peiriannau Gemau (FOBT)	G-A	G-A E1	N2 (1-10)	
G-A E2	Canolfan Adloniant i Oedolion - Peiriant Gemau (Arall)	G-A	G-A E2	N2 (1-10)	
G-A E3	Canolfan Adloniant i Oedolion - Peiriannau gwobrwyo sgiliau	G-A	G-A E3	N2 (1-10)	
G-A E4	Canolfan Adloniant i Oedolion - Arall	G-A	G-A E4	N2 (1-10)	
G-A F1	Canolfan Adloniant i Deuluoedd - Peiriannau Gemau (FOBT)	G-A	G-A F1	N2 (1-10)	
G-A F2	Canolfan Adloniant i Deuluoedd - Peiriant Gemau (Arall)	G-A	G-A F2	N2 (1-10)	
G-A F3	Canolfan Adloniant i Deuluoedd - Peiriannau gwobrwyo sgiliau	G-A	G-A F3	N2 (1-10)	
G-A F4	Canolfan Adloniant i Deuluoedd - Arall	G-A	G-A F4	N2 (1-10)	
G-A G1	Tafarn - Peiriannau Gemau	G-A	G-A G1	N2 (1-10)	
G-A G2	Tafarn - Chwaraeon	G-A	G-A G2	N2 (1-10)	
G-A G3	Tafarn - Pocer	G-A	G-A G3	N2 (1-10)	

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Tabl Cod Mewnbynnu	Enw	Fformat	Enghraifft
G-A G4	Tafarn - Arall	G-A	G-A G4	N2 (1-10)	
G-A H1	Ar-lein - Ceffylau	G-A	G-A H1	N2 (1-10)	
G-A H2	Ar-lein - Cŵn	G-A	G-A H2	N2 (1-10)	
G-A H3	Ar-lein - Gwasgar-fetio	G-A	G-A H3	N2 (1-10)	
G-A H4	Ar-lein - Digwyddiadau chwaraeon	G-A	G-A H4	N2 (1-10)	
G-A H5	Ar-lein - Bingo	G-A	G-A H5	N2 (1-10)	
G-A H6	Ar-lein - Pocer	G-A	G-A H6	N2 (1-10)	
G-A H7	Ar-lein - Casino (gemau bwrdd)	G-A	G-A H7	N2 (1-10)	
G-A H8	Ar-lein - Casino (slotiau)	G-A	G-A H8	N2 (1-10)	
G-A H9	Ar-lein - Cardiau Crafu	G-A	G-A H9	N2 (1-10)	
G-A H10	Ar-lein - Cyfnewidfa Fetio	G-A	G-A H10	N2 (1-10)	
G-A H12	Ar-lein - Betio ar eChwaraeon	G-A	G-A H12	N2 (1-10)	
G-A H13	Ar-lein - Betio ar chwaraeon rhithwir	G-A	G-A H13	N2 (1-10)	
G-A H14	Ar-lein - O fewn gemau fideo	G-A	G-A H14	N2 (1-10)	
G-A H15	Ar-lein - Marchnadoedd Ariannol	G-A	G-A H15	N2 (1-10)	
G-A H11	Ar-lein - Arall	G-A	G-A H11	N2 (1-10)	
G-A I1	Amrywiol - Gemau preifat/ wedi'u trefnu	G-A	G-A I1	N2 (1-10)	
G-A I2	Amrywiol - Y Loteri (Genedlaethol)	G-A	G-A I2	N2 (1-10)	
G-A I3	Amrywiol - Loteri (Arall)	G-A	G-A I3	N2 (1-10)	
G-A I4	Amrywiol - Cardiau Crafu	G-A	G-A I4	N2 (1-10)	
G-A I5	Amrywiol - Pŵls Pêl-droed	G-A	G-A I5	N2 (1-10)	
G-A I6	Amrywiol - Gorsaf wasanaeth (Peiriant Gemau)	G-A	G-A I6	N2 (1-10)	
G-A J1	Clwb aelodau preifat - Pocer	G-A	G-A J1	N2 (1-10)	
G-A J2	Clwb aelodau preifat - Gemau cardiau eraill	G-A	G-A J2	N2 (1-10)	
G-A J3	Clwb aelodau preifat - Peiriant Gemau	G-A	G-A J3	N2 (1-10)	
G-A J4	Clwb aelodau preifat - Arall	G-A	G-A J4	N2 (1-10)	
G-A K1	Arall - Rhai eraill na chawsant eu categoreiddio uchod	G-A	G-A K1	N2 (1-10)	
G1_ Other	Manylion gweithgareddau / lleoliadau gamblo	G-A	G1_Other	A50	
G2	Cyfnod amser yn gamblo (misoedd)	-	G2	N3	
G3	Colli swydd yn sgil gamblo	G-B	G3	N1	
G4	Perthynas yn chwalu yn sgil gamblo	G-C	G4	N1	
G5	Oedran cychwyn gamblo problemus	-	G5	N2	
G6	Ennill swm mawr yn gynnar	G-D	G6	N1	
G7	Dyled o ganlyniad i gamblo	G-E	G7	N2	
G8	Amser a dreulir yn gamblo - yn y 30 diwrnod blaenorol (diwrnodau)	G-F	G8	N2 Number between 0 and 30 99=not stated	

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Tabl Cod Mewnbynnu	Enw	Fformat	Enghraifft
G9	Amser a dreulir yn gamblo – cyfartaledd dyddiol (oriau)	G-G	G9	N2.1 Number between 0 and 24. Half hours (0.5) allowed. 99=not stated	
G10	Arian sy'n cael ei wario ar gamblo – cyfartaledd dyddiol	G-H	G10	N6 999999=not stated	
G11	Arian sy'n cael ei wario bob mis	G-I	G11	N6 999999=not stated	
G12	Y defnydd o unrhyw ddulliau hunan-eithrio ar adeg yr asesiad	G-J	G12	N1	

14.1.2.1 Codau Hanes Gambo

G-A Gweithgareddau a Lleoliadau Gambo: Geiriad y cwestiwn: Ar beth ydych chi'n gamblo? Peidiwch â chwblhau os yn 'rhywun arall a effeithir'.

	G-A Gweithgareddau Gambo	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
A – Siopau Betio	1 Ceffylau			
	2 Cŵn			
	3 Digwyddiad chwaraeon neu arall			
	4 Peiriannau Gemau (FOBT)	Diwygio	Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	5 Peiriant Gemau (Arall)	Newydd	Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	6 Arall			
B – Safle Bingo	1 Lotri byw	Diwygio	Enw'r lleoliad wedi'i newid o "Neuadd Bingo" i "Safle Bingo"	Iaith wedi'i diweddarau
	2 Terfynell			
	3 Peiriant Sgiliau			
	4 Peiriannau Gemau (Arall)			
	5 Arall			
C – Casino	1 Pocer			
	2 Gemau cardiau eraill			
	3 Rwlét			
	4 Peiriannau Gemau (FOBT)	Diwygio	Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	5 Peiriant Gemau (Arall)	Newydd	Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	6 Arall			
D – Digwyddiadau Byw	1 Ceffylau			
	2 Cŵn			
	3 Digwyddiad chwaraeon neu arall			
	4 Arall			

	G-A Gweithgareddau Gambo	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
E – Canolfan Adloniant/Gemau i Oedolion (arcêd 18+)	1 Peiriannau Gemau (FOBT)	Diwygio	Lleoliad wedi'i ailenwi i gynnwys "Gemau"	Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	2 Peiriant Gemau (Arall)	Newydd		Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	3 Peiriannau gwobrwyo sgiliau		Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	
	4 Arall		Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	
F – Canolfan Adloniant i Deuluoedd (arcêd)	1 Peiriannau Gemau (FOBT)	Diwygio		Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	2 Peiriant Gemau (Arall)	Newydd		Cydweddu â fersiwn a ddefnyddir gan GamCare
	3 Peiriannau gwobrwyo sgiliau		Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	
	4 Arall		Categori wedi'i rannu'n FOBT ac arall	
G – Tafarn	1 Peiriannau Gemau			
	2 Chwaraeon			
	3 Pocer			
	4 Arall			
H – Ar-lein	1 Ceffylau			
	2 Cŵn			
	3 Gwasgar-fetio			
	4 Digwyddiadau chwaraeon			
	5 Bingo			
	6 Pocer			
	7 Casino (gemau bwrdd)			
	8 Casino (slotiau)			
	9 Cardiau crafu			
	10 Cyfnewidfa fetio			
	12 Betio ar eChwaraeon	Newydd	Wedi'i ychwanegu	Mathau o gamblo sy'n datblygu ac yn tyfu
13 Betio ar chwaraeon rhithwir	Newydd	Wedi'i ychwanegu		
14 O fewn gemau fideo	Newydd	Wedi'i ychwanegu		
15 Marchnadoedd ariannol	Newydd	Wedi'i ychwanegu		
11 Arall				
I – Amrywiol	1 Gemau preifat/ wedi'u trefnu			
	2 Y Loteri (Genedlaethol)	Diwygio	Gwahanwyd y loteri yn ddau god – un ar gyfer yr un cenedlaethol, un ar gyfer mathau eraill	Cydweddu â chategorïau casglu data GamCare
	3 Loteri (Arall)	Newydd		
	4 Cardiau crafu			
	5 Pŵls Pêl-droed			
	6 Gorsaf wasanaeth (Peiriant Gemau)			

	G-A Gweithgareddau Gamblo	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
J – Clwb aelodau preifat	1 Pocer			
	2 Gemau cardiau eraill			
	3 Peiriant Gemau			
	4 Arall			
K - Arall	1 Rhai eraill na chawsant eu categorioidio uchod (nodwch beth)	Diwygio	Manylion gweithgareddau eraill i'w cofnodi	Monitro gweithgareddau gamblo newydd/sy'n datblygu

G-B Colli swydd oherwydd gamblo

G-B Job loss through gambling	
0	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)
1	Do
2	Naddo
9	Ddim yn hysbys

G-C Perthynas yn chwalu oherwydd gamblo

G-C Relationship loss through gambling	
0	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)
1	Do
2	Naddo
9	Ddim yn hysbys

G-D Ennill swm mawr o arian yn gynnar

G-D Ennill swm mawr o arian yn gynnar	
0	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)
1	Do
2	Naddo
9	Ddim yn hysbys

G-E Dyled oherwydd gamblo

G-E Dyled oherwydd gamblo	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
0	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)		
1	Nac oes		
2	O dan £5000		
3	£5000 - £9,999		
4	£10,000 - £14,999		
5	£15,000 - £19,999		
6	£20,000 – £99,999	Dileu	Categori wedi'i rannu'n dri isod
11	£20,000 – £29,999	Newydd	Wedi'i ychwanegu
12	£30,000 – £49,999	Newydd	Wedi'i ychwanegu
13	£50,000 – £99,999	Newydd	Wedi'i ychwanegu
7	£100,000 neu ragor		
8	Methdaliad		
9	O dan IVA		
10	Ddim yn gwybod (rhywfaint)		

G-F Amser a dreulir yn gamblo – yn y 30 diwrnod blaenorol: Faint o ddyddiau yn ystod y 30 diwrnod diwethaf fydddech chi'n dweud eich bod wedi bod yn gamblo? Cynhwyswch yr opsiwn ar gyfer "heb ei nodi/ddim yn gwybod"

G-G Amser a dreulir yn gamblo – y cyfartaledd dyddiol dros y 30 diwrnod diwethaf: Ffaint o amser fyddwch chi'n ei dreulio'n gamblo ar gyfartaledd yn ystod diwrnod o gamblo? Nodwch yr amser mewn oriau (nid munudau). Dylech feddwl am yr amser a dreulir ar weithgareddau gamblo, nid yn pendroni am gamblo. Cynhwyswch yr opsiwn ar gyfer "heb ei nodi/ddim yn gwybod"

G-H Arian a gaiff ei wario ar gamblo – y cyfartaledd dyddiol dros y 30 diwrnod diwethaf: Faint o arian fyddwch chi'n ei wario ar gyfartaledd yn ystod diwrnod gamblo nodweddiadol? Cynhwyswch yr opsiwn ar gyfer "heb ei nodi/ddim yn gwybod"

G-I Arian a gaiff ei wario bob mis: Faint ydych chi'n ei wario ar gamblo mewn mis (cyfanswm y gwariant ar gamblo heb gynnwys cyfanswm yr arian a enillwyd)? Cynhwyswch yr opsiwn ar gyfer "heb ei nodi/ddim yn gwybod"

G-J Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ar adeg yr asesiad: Cofnodwch p'un a oedd y cleient yn defnyddio unrhyw ddulliau hunan-eithrio ar adeg yr asesiad (gallai'r rhain fod yn gynlluniau fel GamStop, meddalwedd rhwystro, neu rwystro trafodiadau banc). Gwiriwch p'un a oes gan y cleient ddulliau i osgoi'r cyfyngiad a roddwyd ar waith (e.e. os yw'n dal i gamblo ar-lein er ei fod wedi cofrestru â GamStop).

G-J Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ar adeg yr asesiad

1	Ydyw
2	Ydyw, ond gyda'r gallu i'w hosgoi
3	Nac ydyw
9	Heb ei nodi

14.1.3 Tabl Atgyfeirio

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Gorfodol (M)/ Gofynnol (R)	Tabl Cod Mewnbynnu	Enw	Fformat	Enghreifftiau
X0	Rhif Cynllun Gofal	M		X0	N25	
X1	Dynodydd Claf Lleol	M	-	X1	N25	
X2	Cod darparwr	M	-	X2	A10	
R1	Ffynhonnell yr atgyfeiriad	M	R-A	R1	N2	
R8	Yn lle y clywyd am y gwasanaeth	Dim ond os yn R1 = 4, Hunanatgyfeiriad	R-F	R8	N2	
R2	Dyddiad derbyn yr atgyfeiriad	M	-	R2	Dyddiad11 DD/MM/YYYY	
R3	Dangosydd derbyn atgyfeiriad	M	R-B	R3	N1	
R4	Rheswm dros yr atgyfeiriad	M	R-C	R4	N1	
R5	Triniaeth flaenorol ar gyfer gamblo	M	R-D	R5	N1	
R9	Haen	M	R-G	R9	N1	
R6	Rheswm dros orffen triniaeth	M	R-E	R6	N2	
R7	Dyddiad gorffen	M	-	R7	Dyddiad11 DD/MM/YYYY	

14.1.3.1 Codau Atgyfeirio

R-A Ffynhonnell yr atgyfeiriad

R-A Ffynhonnell yr atgyfeiriad		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Meddyg Teulu			
22	Llinell Gymorth Gamblo Genedlaethol	Newydd	Wedi'i ychwanegu	I fonitro atgyfeiriadau rhwng darparwyr GTGC
23	GamCare/y rhwydwaith partneriaid			
24	Clinig Gamblo Problemus Llundain / CNWL			
25	Gwasanaeth Gamblo'r Gogledd / LYPFT			
26	Cymdeithas Gordon Moody (GMA)			
2	Ymwelydd Iechyd			
3	Gofal Iechyd Sylfaenol Arall			
4	Hunanatgyfeirio			
5	Gofalwr			
6	Gwasanaethau Cymdeithasol			
7	Gwasanaeth Addysg			
8	Cyflogwr			
9	Heddlu			
10	Llysoedd			
11	Gwasanaeth Prawf			
12	Carchar			
13	Gwasanaeth Cyswllt a Dargyfeirio y Llys			
14	Gwasanaethau Iechyd Meddwl yn y Sector Annibynnol			
27	Cyngor ar Bopeth	Newydd	Wedi'i ychwanegu	Yn bartner a ariennir gan GA
15	Sector Gwirfoddol			
16	Adran Ddamweiniau ac Achosion Brys			
17	Iechyd Meddwl Ymddiriedolaeth GIG			
18	Gwasanaethau i Geiswyr Lloches			
19	Tim Gweithredu ar Gyffuriau / Asiantaeth Camddefnyddio Cyffuriau			
20	Canolfan Byd Gwaith			
21	Gwasanaeth neu asiantaeth arall			
28	Heb ei nodi	Newydd	Wedi'i ychwanegu	I atal colli data
29	Gwasanaeth Gamblo Gofal Sylfaenol (PCGS)	Newydd	Wedi'i ychwanegu	

R-F Yn lle y clywyd am y gwasanaeth (ar gyfer hunanatgyfeiriadau)

R-F Yn lle y clywyd am y gwasanaeth		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Chwiliad ar y We	Newydd	Wedi'i ychwanegu	I lywio strategaethau cyfathrebu ac allgymorth
2	Gwefan BeGambleAware			
3	Gwefan GamCare			
4	Gwefan Arall			
5	Cyfryngau Cymdeithasol			
6	Teledu			
7	Radio			
8	Papur Newydd			
9	Teulu neu ffrind			
10	Gweithiwr proffesiynol arall			
11	Ffynhonnell arall			

R-B Dangosydd derbyn atgyfeiriad

R-B Dangosydd derbyn atgyfeiriad	
1	Oes
2	Nac oes

R-C Rheswm dros yr atgyfeiriad

R-C Rheswm dros yr atgyfeiriad	
1	Gamblwr problemus
2	Rhai eraill a effeithir
3	Unigolyn mewn perygl o ddatblygu problem gamblo

R-D Triniaeth flaenorol ar gyfer gamblo: Dylid defnyddio'r maes hwn i ddangos p'un a dderbyniwyd unrhyw driniaeth ar gyfer niwed yn sgil gamblo yn flaenorol, ac os felly, dylid nodi'r darparwr triniaeth mwyaf diweddar ar gyfer y cleient.

R-D Dangosydd ailddechrau gamblo	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
0	Heb ei nodi (Gofynnwyd i'r unigolyn ond gwrthododd ateb)		Labelwyd y cwestiwn fel "dangosydd ailddechrau gamblo" a ddiwygiwyd i gynnwys unrhyw ffynhonnell driniaeth flaenorol trwy opsiynau o ran codau ymateb ychwanegol. Gydag ychwanegu ID ar gyfer cleientiaid ar draws y system, nid oes unrhyw ddefnydd i'r dangosydd ailddechrau gamblo ar gyfer gwasanaethau o fewn y GTGC, oni chafwyd mynediad i wasanaethau cyn creu FfAD neu gan ffynhonnell nad yw'n gysylltiedig â'r GTGC. I'w ddadansoddi i lywio llwybrau triniaeth.
1	Do – ddim yn gwybod yn lle	Dim ond os nad oes modd ei nodi	
2	Naddo		
3	Do – GamCare/ y rhwydwaith partneriaid	Wedi'i ychwanegu	
4	Do – Clinig Gamblo Prob-lemus Llundain	Wedi'i ychwanegu	
5	Do – Gwasanaeth Gamblo'r Gogledd	Wedi'i ychwanegu	
6	Do – Cymdeithas Gordon Moody	Wedi'i ychwanegu	
7	Do – Gwasanaeth arall a ddarperir gan y GIG	Wedi'i ychwanegu	
8	Do – Gwasanaeth gofal iechyd preifat arall	Wedi'i ychwanegu	
9	Ddim yn hysbys		

R-E Rheswm Dros Orffen

R-E Rheswm Dros Orffen	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
9 Cynigiwyd asesiad ond DNA	Dileu	Y cod wedi'i wahanu i ychwanegu rhagor o fanylion yn ôl yr angen	Ar gyfer casglu rhagor o fanylion
16 Wedi ceisio cysylltu i gynnig asesiad – heb lwyddo i gysylltu	Wedi'i ychwanegu		
17 Cynigiwyd asesiad ond DNA – y cleient yn canslo	Wedi'i ychwanegu		
WEDI'U HASESU'N UNIG			
10 Ddim yn addas ar gyfer y gwasanaeth – ddim wedi gweithredu neu wedi cyfeirio'n ôl at yr atgyfeiriwr			
11 Ddim yn addas ar gyfer y gwasanaeth – wedi'i gyfeirio i rywle arall gyda chytundeb y claf			
12 Wedi'i ryddhau trwy gydgytundeb, yn di-lyn rhoi cyngor a chymorth			
13 Wedi'i atgyfeirio at wasanaeth therapi arall trwy gytundeb â'r claf			
14 Yn addas ar gyfer y gwasanaeth, ond mae'r claf wedi gwrthod y driniaeth a gynigiwyd			
15 Ymadawedig (wedi'i asesu'n unig)			
97 Ddim yn hysbys (wedi'i asesu'n unig)			
WEDI'I ASESU AC WEDI CAEL TRINIAETH			
42 Wedi cwblhau'r driniaeth a drefnwyd			
43 Wedi rhoi'r gorau i'r driniaeth (terfynu heb ei drefnu)			
44 Wedi'i atgyfeirio at wasanaeth arall			
45 Ymadawedig (wedi'i asesu ac wedi cael triniaeth)			
98 Ddim yn hysbys (wedi'i asesu ac wedi cael triniaeth)			

R-G Haen Driniaeth

R-G Haen Driniaeth	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
2 Haen 2	Newydd	Maes newydd	Yn caniatáu gwahaniaethu rhwng data Haen 2,3,4
3 Haen 3	Newydd		
4 Haen 4	Newydd		

14.1.4 Tabl Apwyntiadau

Cod yr Eitem Ddata	Eitem Ddata	Gorfodol (M)/ Gofynnol (R)	Tabl Cod Mewnbynnu	Enw	Fformat	Enghraifft
X0	Rhif Cynllun Gofal	M		X0	N25	
X1	Dynodydd Claf Lleol	M	-	X1	N25	
X2	Cod darparwr	M	-	X2	A10	
A1	Dyddaid yr apwyntiad	M	-	A1	Dyddiad11 DD/MM/ YYYY	
A2	Cod unigryw y sawl sy'n rhoi gofal	M	-	A2		
A3	Presenoldeb	M	A-A	A3	N1	
A10	Lleoliad y Driniaeth	M	A-E	A10	N1	
A4	Hyd y cysylltiad	M	-	A4	N3	
A5	Pwrpas yr apwyntiad	M	A-B	A5	N1	
A6	Cyfrwng yr Apwyntiad	M	A-C	A6	N1	
A11	Y sawl sy'n mynychu'r driniaeth	M	A-F	A11	N1	
A7	Ymyrraeth a Roddwyd	M	A-D	A7	N2	
A8	Sgôr MDGP	M IF R4 =1	-	A8	N2	
A9	Sgôr CORE-10	M	-	A9	N2	
A12	Defnydd o ddulliau hunan-eithrio ers yr apwyntiad diwethaf	M IF R4 =1	A-G	A12	N1	

14.1.4.1 Codau Apwyntiadau

A-A Presenoldeb

5	Wedi mynychu'n brydlon, neu os yn hwyr, cyn yr oedd y gweithiwr gofal proffesiynol perthnasol yn barod i weld y claf
6	Wedi cyrraedd yn hwyr, ar ôl yr adeg yr oedd y gweithiwr gofal proffesiynol yn barod i weld y claf, ond fe'i gwelwyd
7	Claf wedi cyrraedd yn hwyr ond ni ellid ei weld
2	Apwyntiad wedi'i ganslo gan, neu ar ran, y claf
3	Heb fynychu – heb roi rhybudd ymlaen llaw
4	Apwyntiad wedi'i ganslo neu ei ohirio gan y darparwr gofal iechyd

A-E Lleoliad y Driniaeth	Math y newid	Manylion y newid	Rationale
1 Cymunedol	Newydd	Maes ychwanegol i gofnodi manylion lleoliad y driniaeth	At ddibenion dadansoddi
2 Preswyl			
3 Tŷ adferiad			
4 Rhaglen encilio			
5 Arall			

A-B Pwrpas yr Apwyntiad		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Asesu			
2	Triniaeth			
3	Asesu a thriniaeth			
4	Adolygu yn unig			
5	Adolygu a thriniaeth			
6	Apwyntiad dilynol strwythuredig ffurfiol	Diwygio	Diwygiwyd y geiriad i gadarnhau bod hyn yn ymwneud ag apwyntiadau dilynol ffurfiol yn unig	I gadarnhau pwrpas yr apwyntiad
7	Ôl-ofal	Newydd	Wedi'i ychwanegu	I ddileu amwysedd rhwng y cod hwn ac ap-wyntiadau dilynol strwythuredig
8	Ymyriad Byr Estynedig (EBI)	Newydd	Wedi'i ychwanegu	At ddibenion apwyntiadau ychwanegol
9	Arall			
10	Heb ei gofnodi			

A-C Cyfrwng yr apwyntiad		Math y newid	Manylion y newid	Rationale
1	Cyfathrebu wyneb-yn-wyneb			
2	Ffôn			
3	Camera gwe (e.e. Skype)			
4	Sgwrs ar-lein			
5	E-bost			
6	Neges destun/Ap negeseuon	Diwygio	Wedi'i newid o "gwasanaeth negeseuon byrion" i iaith fwy diweddar, gan gynnwys negeseuon a al-luogir dros y rhyngwyd (e.e. Whatsapp ac iMessage)	Dileu hen dermino-leg
7	Arall	Newydd	Cod ychwanegol	Cod at ddibenion diogelu at y dyfodol

A-F Mynychwyr triniaeth		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Unigolyn	Newydd	Wedi'i ychwanegu i gasglu rhagor o fanylion am natur yr ymyriad a ddarparwyd	At ddibenion dadansoddi canlyniadau triniaethau yn y dyfodol
2	Grŵp			
3	Cwpl			
4	Teulu			
5	Arall			

A-D Ymyrraeth a roddwyd: Ni fydd ond angen y manylion hyn os mai pwrpas yr apwyntiad yn A5 yw "triniaeth" neu "asesu a thriniaeth"

		Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	CBT (Therapi Gwybyddol Ymddygiadol)	Newydd	Wedi'i ychwanegu	Cynigir nifer o wahanol fathau o therapi/triniaeth gan ddarparwyr y GTGC – mae'r rhestr hon yn ymgais i ddarparu rhagor o fanylion na'r rhestr flaenorol, at ddibenion dadansoddi canlyniadau triniaeth, heb geisio cynnwys pob posibilrwydd gan felly greu rhestr anhylaw.
2	Cwrsela			
3	Seicogymdeithasol Strwythuredig	Newydd	Wedi'i ychwanegu	
4	5 Cam	Newydd	Wedi'i ychwanegu	
5	Cyngor byr			
6	Seicotherapi			
7	Therapi seicodynamig	Newydd	Wedi'i ychwanegu	
8	Ffarmacolegol	Newydd	Wedi'i ychwanegu	
9	Cyfweld ysgogiadol			
10	DBT (Therapi ymddygiad dialectig)			
11	ACT (Therapi derbyn ac ymrwymo)			
12	EMDR (Dadsensiteiddio ac ailbroseu symudiadau'r llygaid)			
13	Arall			

A-G Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ers yr apwyntiad diwethaf: Cofnodwch p'un a oedd y cleient yn defnyddio unrhyw ddulliau hunan-eithrio ar adeg pob cysylltiad â'r cleient (gallai'r rhain fod yn gynlluniau fel GamStop, meddalwedd rhwystro, neu rwystro trafodiadau banc). Gwiriwch p'un a oes gan y cleient ddulliau i osgoi'r cyfyngiad a roddwyd ar waith (e.e. os yw'n dal i gamblo ar-lein er ei fod wedi cofrestru â GamStop).

	A-G Y defnydd o ddulliau hunan-eithrio ers yr apwyntiad diwethaf	Math y newid	Manylion y newid	Sail Resymegol
1	Ydyw	Maes newydd	Wedi'i ychwanegu	I fonitro'r defnydd o hunan-eithrio a'r canlyniadau o ran triniaeth
2	Ydyw, ond gyda'r gallu i'w hosgoi			
3	Nac ydyw			
9	Heb ei nodi			

14.2 Mynegai Difrifoldeb Gamblo Problemus (MDGP/PGSI)

Y MDGP yw'r mesur a ddefnyddir fwyaf ar gyfer gamblo problemus ym Mhrydain Fawr. Mae'n cynnwys naw eitem ac mae pob eitem yn cael ei hasesu yn ôl graddfa bedair pwynt: byth, weithiau, y rhan fwyaf o'r amser, bron bob amser. Caiff yr ymatebion i bob eitem eu sgorio fel a ganlyn:

- byth = sero
- weithiau = un
- y rhan fwyaf o'r amser = dau
- bron bob amser = tri

Caiff y sgorau eu symio wedyn i roi cyfanswm y sgôr, sy'n gallu amrywio o leiafswm o 0 i uchafswm o 27.

Pan gaiff ei ddefnyddio fel adnodd sgrinio ar gyfer y boblogaeth, y cyfnod cyfeirio nodweddiadol ar gyfer y cwestiynau yw "y 12 mis diwethaf". O fewn lleoliadau sy'n darparu triniaeth, bydd darparwyr fel arfer yn addasu'r raddfa er mwyn holi cleientiaid am eu hymddygiad ers eu hapwyntiad, neu yn ystod y bythefnos ddiwethaf¹⁴

Mae'r naw eitem fel y'u rhestrir isod:

Gan feddwl am y [CYFNOD AMSER] diwethaf...

1. Ydych chi wedi betio mwy nag yr oeddech yn wir yn gallu fforddio ei golli?
2. Ydych chi wedi bod angen gamblo â symiau mwy o arian i gael yr un teimlad o gyffro?
3. Pan oeddech wedi gamblo, wnaethoch chi fynd yn ôl ar ddiwrnod arall i geisio ennill yr arian yr oeddech wedi'i golli yn ôl?
4. Ydych chi wedi benthyg arian neu werthu unrhyw beth i gael arian i gamblo?
5. Ydych chi wedi teimlo efallai bod gennych broblem â gamblo?
6. Ydych chi'n teimlo bod gamblo wedi achosi unrhyw broblemau iechyd i chi, gan gynnwys straen a gorbryder?
7. Ydy pobl wedi beirniadu eich betio neu wedi dweud wrthyf fod gennych broblem gamblo, p'un ai yr oeddech yn meddwl bod hynny'n wir ai peidio?
8. Ydych chi'n teimlo bod eich gamblo wedi achosi problemau ariannol i chi neu eich aelwyd?
9. Ydych chi wedi teimlo'n euog am y ffordd yr ydych yn gamblo neu'r hyn sy'n digwydd pan fyddwch yn gamblo?

Mae sgôr MDGP o wyth neu ragor yn cynrychioli gamblwr problemus, sef pobl sy'n gamblo gyda chanlyniadau negyddol gyda'r posibilrwydd o fod wedi colli rheolaeth. Dyma'r trothwy a argymhellir gan ddatblygwyr y MDGP a dyma'r terfyn a ddefnyddir ar gyfer y dadansoddiad hwn.

Mae sgorau o rhwng tri a saith yn cynrychioli gamblo ag iddo 'risg canolig' (sef pobl sy'n gamblo sy'n profi lefel ganolig o broblemau sy'n arwain at rai canlyniadau negyddol), ac mae sgôr o un neu ddau'n cynrychioli 'risg isel' o ran gamblo (sef pobl sy'n gamblo sy'n profi lefel isel o broblemau, gydag ychydig iawn neu ddim canlyniadau negyddol yn cael eu nodi).

¹⁴ Cafodd cysondeb y cyfnod amser yr holwyd amdano gan ddarparwyr ei nodi fel maes posibl i'w wella o safbwynt methodolegol yn y casgliad o ddata DRF a gyflwynwyd.

14.3 CORE-10

Mae CORE yn golygu “Canlyniadau Clinigol Mewn Gwerthusiad Rheolaidd” (“Clinical Outcomes in Routine Evaluation”) ac mae'r system CORE yn cynnwys dulliau gweithredu a syniadau ar gyfer cefnogi'r gwaith o fonitro newid a chanlyniadau mewn ymarfer rheolaidd ym maes seicotherapi, cwnsela ac unrhyw waith arall sy'n ceisio hyrwyddo adferiad seicolegol, iechyd a lles. Y 'CORE System Trust' sydd berchen yr hawlfraint ar yr holl offerynnau o fewn y system.

Mae mesur canlyniadau CORE (CORE-10) yn ddull monitro a ddefnyddir fesul sesiwn a chanddo eitemau sy'n cynnwys gorbryder, iselder, trawma, problemau corfforol, y modd y mae'r unigolyn yn gweithredu a'r risg i'w hun.

Gofynnir i gleientiaid ateb 10 eitem yn ôl graddfa ymatebion sy'n nodi amllder yr eitemau a nodir. Dyma fanylion yr eitemau, yr ymatebion a'r drefn sgorio:

Ar gyfer pob datganiad, dywedwch pa mor aml yr ydych wedi teimlo felly yn ystod yr wythnos ddiwethaf...

	Yr opsiynau o ran ymatebion a'r sgôr cyfatebol ar gyfer bob eitem				
	Dim o gwbl	Dim ond ambell waith	Weithiau	Yn aml	Y rhan fwyaf o'r amser neu drwy'r amser
1. Rwyf wedi teimlo ar bigau'r drain, yn orbryderus neu'n nerfus	0	1	2	3	4
2. Rwyf wedi teimlo bod gen i rywun i droi ato am gymorth pan fo angen	4	3	2	1	0
3. Rwyf wedi teimlo fy mod yn gallu ymdopi pan fydd pethau'n mynd o'i le	4	3	2	1	0
4. Mae siarad â phobl wedi teimlo'n ormod i mi	0	1	2	3	4
5. Rwyf wedi teimlo panig neu ofn	0	1	2	3	4
6. Rwyf wedi cynllunio i roi pen ar y cwbl	0	1	2	3	4
7. Rwyf wedi cael trafferth cysgu neu rwy'n defro'n aml	0	1	2	3	4
8. Rwyf wedi teimlo'n anobeithiol neu'n dda i ddim	0	1	2	3	4
9. Rwyf wedi teimlo'n anhapus	0	1	2	3	4
10. Mae delweddau neu atgofion annymunol wedi bod yn fy ngofid	0	1	2	3	4

Caiff y sgorau eu symio wedyn i roi cyfanswm y sgôr, sy'n gallu amrywio o leiafswm o 0 i uchafswm o 40. Byddai sgôr o 40 yn cael ei ddsbarthu fel gofid difrifol, 25 = canolig i ddifrifol, 20 = canolig, 15 = ysgafn, gyda 10 neu lai yn is na'r torbwynt clinigol.

About GambleAware

GambleAware is an independent charity (Charity No. England & Wales 1093910, Scotland (SC049433)) that champions a public health approach to preventing gambling harms.

GambleAware is a commissioner of integrated prevention, education, and treatment services on a national scale, with over £56 million of funding under active management. As an independent charity, GambleAware is regulated by the Charity Commission for England and Wales, and the Scottish Charity Regulator (OSCR).

For further information about GambleAware please contact info@gambleaware.org.

About ViewIt

ViewIt Ltd is a University of Manchester start-up company, supported by GC Business Growth Hub, specialising in data management and analysis to provide a platform for simple reporting.

The company originates from the team that provides National Statistics production and validation for National Drug Treatment Monitoring Service outputs on behalf of Public Health England.

